

Handläggare
Medea Sandblad
Telefon: 0850818070

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2021-03-04

Verksamhetsberättelse med bokslut för 2020

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsberättelse med bokslut för 2020.
2. Stadsdelsnämnden överlämnar verksamhetsberättelse med bokslut för 2020 till kommunstyrelsen.
3. Nämnden begär att ackumulerat netto 22,2 miljoner kronor avseende resultatenheter överförs till 2021.
4. Nämnden lägger förvaltningens anmälan om patientsäkerhetsberättelse till handlingarna.

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse med bokslut för 2020.....	1
Förslag till beslut.....	1
Sammanfattande analys.....	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	9
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	9
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	9
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i....	12
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	19
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	23
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	35
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	41
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	41
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	44
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	45
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	47
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	51
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	56
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.	56
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	58
Uppföljning av ekonomi.....	66
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	66
Resultatenheter.....	80
Investeringar.....	81
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	82
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	82
Ombudgeteringar.....	82
Medel för lokaländamål.....	82
Analys av balansräkning.....	82
Övrigt	83
Särskilda redovisningar.....	84
Agenda 2030.....	84

Konsekvenser av Covid-19-pandemin.....	87
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	92
Systematiskt kvalitetsarbete.....	93
Övrigt.....	95
Bilagor.....	95

Sammanfattande analys

Verksamhetsberättelsen för Farsta stadsdelsnämnd 2020 omfattar redovisning och analyser av nämndens olika aktiviteter och resultat. Den ska ses ur perspektivet av den verksamhetsplan som upprättades för året och redovisar hur stadsdelsnämnden bidragit till att uppfylla de mål som kommunfullmäktige ställt upp. Förvaltningens bedömning är att nämnden genom sitt arbete bidragit till att Kommunfullmäktiges verksamhetsmål, inriktningsmål och visioner kan uppnås. I nedanstående sammanfattning beskrivs övergripande förvaltningens grunder för bedömningen av måluppfyllelse.

Grunder för bedömning av måluppfyllelsen samt en sammanfattning av vilka resultat nämnden uppnått beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdena. Under nämndmålen finns en mer utförlig beskrivning av hur nämnden arbetat för att bidra till att uppnå kommunfullmäktiges mål. För indikatorer vars årsmål inte uppfylls helt lämnas en kommentar under respektive indikator.

Årets verksamhet har präglats av den fortfarande pågående pandemin. Spridningen av det nya coronaviruset och den kontinuerliga osäkerheten kring hur pandemin utvecklas har försvårat genomförandet av nämndens planerade verksamhet och möjligheten att uppnå de mål som satts upp. Prioriteringar har behövt göras inom alla verksamhetsområden, men i synnerhet inom äldreomsorgen, för att upprätthålla kärnverksamhet, ha beredskap för en eventuellt eskalerande situation, begränsa smittspridning och säkra personalförsörjningen. De verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser som vi hittills sett av pandemin redovisas närmare under rubriken *Konsekvenser av Covid-19-pandemin*.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen arbetar för att möta behoven hos ett ökande antal hushåll som ansöker om ekonomiskt bistånd med anledning av hur arbetsmarknaden berörs av pandemin och rådande konjunkturläge. Förvaltningen arbetar tätt ihop med Jobbtorg för att matcha fler arbetssökande klienter mot arbete och prioriterar barnfamiljer i urvalet till att bli erbjudna stockholmsjobb.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med projektet ”Våga anmäla, våga vittna” som ska stödja unga brottsoffer. Farstalyftets områdesvärdar har sedan april utökat sitt uppsökande arbete och fortsatt samarbetet med socialtjänsten för att stödja ungdomar som avslutat behandling. Förvaltningen har utarbetat en lokal handlingsplan utifrån Stockholms stads strategi 2019-2022 för att minska risken att barn, unga och vuxna ska dras in i kriminalitet. Årets planerade trygghetsinvesteringar har genomförts samt flera förebyggande insatser för ökad trygghet, som till exempel föräldrakvällar och samverkan mellan fritidspersonal och fältassistenter för att öka vuxennärvaron ute i stadsdelarna.

Under våren har en pedagogisk miljörund genomförts på ett urval av förskolor för att få en utgångspunkt i det fortsatta arbetet med likvärdiga miljöer. Skolplattformens modul Planering

och bedömning tagits i bruk. Alla förskolor har tagit fram en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen. Att barnen mestadels är utomhus till följd av pandemin har bidragit till utvecklingen av arbetssätt för ökad fysisk aktivitet. I brukarundersökningen uttrycker vårdnadshavarna en ökad nöjdhet kring kost, hälsa och rörelse.

Förvaltningens enhet för barn och ungdom har fortsatt förbättrat uppföljningen av utredningar för att matcha barn och ungdomar till rätt insats. Andelen barn och ungdomar som inte återkommer efter avslutad insats når årsmålet. Barn i stadsdelen som upplevt missbruk eller psykisk ohälsa i familjen har fått möjlighet att delta i stödgruppen Humlan, som kunnat genomföras med anpassningar trots pandemin, och alla barn som fullföljde gruppen upplevde att de fått hjälp och stöd av att ha deltagit. Under året har en utbildningsinsats genomförts med fokus på våldsutövare och särskilt sårbara grupper såsom missbruk och funktionsnedsättning.

Förvaltningen fortsätter att stärka barnrättsperspektivet inom socialtjänsten. Individ- och familjeomsorgen har en lokal barnrättssamordnare och barnombud på varje enhet. Verksamheterna har utarbetat arbetsmaterial för att synliggöra barns rättigheter, kommunicera med barn och informera barn, till exempel barnanpassade foldrar om verksamheterna. Alla våldsutsatta som fullföljt sin ansökan har beviljats insats. Implementeringen av Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning fortgår och programmet har på olika sätt kommunicerats med anhöriga och närstående. Kontakterna med anhöriga och närstående för att säkerställa delaktighet och inflytande fortgår trots pandemin, fast genom andra informationskanaler.

Äldreomsorgens verksamhet har kommit att präglas av pandemin och de åtgärder som behövt vidtas. Under perioden har hälso- och sjukvårdsarbetet och arbetsledningen inom vård- och omsorgsboendena förstärkts genom utökad sjuksköterskebemanning. Läget inom verksamheterna har under den senaste tiden successivt stabiliserats. Det ordinarie arbetet med att säkerställa och utveckla en god hälso- och sjukvård har fortgått liksom arbetet med fokus på måltiden och måltidsmiljön, även om förändrade arbetssätt behövt tillämpas. I brukarundersökningen uppger 94 procent inom dagverksamheten att de är trygga och nöjda med verksamheten.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen har regelbundna möten och kontakter med stadsdelsområdets företagareföreningar och fastighetsägare. Fortsatt dialog och framförallt återkoppling har skett med Hökarängens företagareförening kring de trygghetsåtgärder som genomfördes hösten 2019. Företagarna är nöjda med de åtgärder som genomfördes. Ett nyhetsbrev har gått ut med information om aktuella företagshändelser och om stadens stödprogram till företag som drabbas av ekonomiska effekter av pandemin.

Förskolan i Farsta byggs ut i takt med bostadsbyggandet och antalet förskoleplatser täcker behoven. Flera byggprojekt planeras för verksamhetens kommande behov till följd av bostadsbyggande och befolkningsförändringar.

Avfallshantering och återvinningsmöjligheter fortsätter att förbättras, liksom odlingsmöjligheterna i stadsdelsområdet. Pollinerande insekter gynnas genom parkinvesteringsprojektet Farstaängen där förvaltningen projekterat för en stor mängd vårlöks- och blomsterplanteringar samt blommande träd och buskar. Baserat på en kartläggning av förvaltningens arbete i relation till det nya miljöprogrammet och dess olika underliggande handlingsplaner har förvaltningen påbörjat en lokal miljö- och klimathandlingsplan. Andelen ekologiska livsmedel som köps i verksamheterna når inte årsmålet, men har ökat.

Förvaltningen fortsätter att minska användningen av fossila bränslen och stödjer mer hållbara transportmedel inom de egna verksamheterna. Det totala resandet har sjunkit och digitala möten prioriteras. Matavfall sorteras på samtliga enheter där förutsättningar för återvinning av matavfall finns och förvaltningen skapar möjlighet för fler att sortera. Stocket används för återbruk. Nämnden når inte årsmålet för andel ekologiska livsmedelsinköp, men vidtar åtgärder för att förbättra utfallet.

Avfallshantering och återvinningsmöjligheter fortsätter att förbättras, liksom odlingsmöjligheterna i stadsdelsområdet. Pollinerande insekter gynnas genom parkinvesteringsprojektet Farstaängen där förvaltningen projekterat för en stor mängd vårlöks- och blomsterplanteringar samt blommande träd och buskar.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Den pågående pandemin har påverkat förvaltningens ekonomi och har gjort det ekonomiska läget under året svårbedömt. Den extraordinära situationen har medfört förändringar i kostnadsnivåer som inte påminner om ett normalt år och har varit svåra att förutse. Efter beslut från stadens krisledningsnämnd har förvaltningen både förberett för ny verksamhet samt ställt om befintlig verksamhet till ny inriktning för att möta vårdbehoven till följd av pandemin. En del av de merkostnader som uppstått i verksamheterna till följd av pandemin har förvaltningen fått ersättning för och statliga ersättningar har utbetalats för kostnader relaterat till hög sjukfrånvaro. Totalt för förvaltningen redovisas ett överskott om 15,2 miljoner kronor efter resultatöverföringar.

Nämndens årsmål för sjukfrånvaro uppfylls inte alls. Rekommendationerna om att vara hemma vid minsta symptom har ökat korttidssjukfrånvaron samt även längden på frånvaron i och med rekommendationerna om att stanna hemma minst två dagar efter det att man är symptomfri. Inställd eller pausad verksamhetsutveckling, och resultat på medarbetarenkäten som inte når upp till årsmålen, gör att nämndmålet om att *Nämnden är en attraktiv arbetsgivare* inte nås. Målet att nämndens verksamheter präglas av kvalitetsutveckling och innovation kommer dock att uppnås. Vi ser att förvaltningens digitala mognad har ökat och nya arbetssätt har etablerats som kommer att följa med i framtiden. Tidigare insatser för utveckling av medarbetares kompetens och tekniska möjligheter har gett resultat. Medarbetare och chefer har visat flexibilitet, nytänkande och engagemang.

Stadsdelsnämndens sammansättning och sammanträden 2020

Under året har Farsta stadsdelsnämnd haft följande sammansättning.

Ledamöter:

Lars Jilmstad (M), ordförande t o m den 17 februari
Kristina Lutz (M), ordförande fr o m den 17 februari
Marre Mayr (V), vice ordförande
Lisbeth Crabo Ljungman (M)
Ann-Louise Ebérus (M)
Arne Fredholm (M)
Peter Öberg (L)
Lisa Carlbom (MP)
Malena Liedholm Ndounou (C)
Kjell Backman (S)
Moa Sahlin (S)
Karin Lekberg (S)

Milla Eronen (V)
Leif Söderström (SD)

Ersättare:

Olof Peterson (M)
Sten Edebäck (M) t o m den 20 april
Klas Wissman (M)
Kent Vesterberg (M)
Truls Ljungström (M) fr o m den 25 maj
Rikard Werge (L)
Sigrid Arrhenius (MP)
Sofia Modigh (KD)
Daniel Harc (S)
Pelle Pettersson (S)
vakant (S) t o m den 17 februari
Alexandra Malm (S) fr o m den 17 februari
Lars Bäck (V) t o m den 28 september
Niklas Aurgrunn (V)
Malin Broman (V) fr o m den 28 september
Mattias Mårdenfjord (SD)

Nämnden har under verksamhetsåret genomfört elva sammanträden, samtliga i konferensanläggningen vid Storforsplan i Farsta centrum. På grund av coronapandemin och Folkhälsomyndighetens råd och restriktioner för att minska risken för smittspridning har nämndens sammanträden varit stängda för allmänheten sedan i april. Enligt överenskommelse mellan partierna har från och med april endast ledamöter och tjänstgörande ersättare deltagit vid sammanträdena, vilket har möjliggjort en minskning av deltagandet från tjugosex till tretton personer. Inför sammanträdet i december kom partierna överens om – utifrån rekommendationer från stadens centrala förvaltning – att minska den fysiska närvaron ytterligare, till sju personer. Sedan sammanträdet i oktober har ledamöter och ersättare kunnat delta vid sammanträdena på distans, vilket har möjliggjorts genom kommunfullmäktiges beslut om ett tillägg i nämndernas reglemente. De flesta förtroendevalda i nämnden har nyttjat den möjligheten.

Före sammanträdena – Öppet forum med olika teman

Direkt före nämndens sammanträden ordnas i vanliga fall ett Öppet forum där allmänheten kan ställa frågor och diskutera med nämnden, och där förvaltningen ibland presenterar olika verksamheter. På grund av coronapandemin har Öppet forum inte kunnat anordnas sedan nämndens sammanträde i mars. Vid det tillfället berättade stiftelsen På rätt väg om sitt och förvaltningens arbete med Farstalyftet, en trygghetsskapande och uppsökande satsning för ungdomar och unga vuxna som är i eller riskerar att hamna i missbruk och kriminalitet.

Farstabornas intresse för Öppet forum och nämndens sammanträden

Som nämns ovan har Öppet forum inte kunnat hållas sedan i mars, och nämndens sammanträden har varit stängda för allmänheten från och med april. I januari besökte två Farstabor Öppet forum och det efterföljande sammanträdet. I februari kom en invånare till Öppet forum, och ingen till själva sammanträdet.

Medborgarförslag

Sedan 2007 kan invånare i stadsdelsområdet lämna in medborgarförslag till nämnden. Förslagen ska gälla något sakområde som nämnden ansvarar för. Under 2020 har tio medborgarförslag

lämnats in, drygt hälften så många som förra året. Sett över tid lämnas mellan femton och tjugo medborgarförslag in per år.

Förslagen handlar oftast om förbättringar och satsningar i den fysiska miljön, till exempel hundrastgårdar och grillplatser. Några förslag har gällt specifikt coronarelaterade åtgärder, som träffpunkter utomhus. Alla förslag har besvarats under året, utom ett där förslagsställaren har bett nämnden avvakta med svar tills sammanträdena åter är öppna för allmänheten. Även nio förslag som lämnades in under senhösten 2009 har besvarats under 2020.

Under 2020 har totalt sex medborgarförslag bifallits, tio har avslagits och två har ansetts besvarade eftersom det som föreslogs redan genomförs.

Sociala delegationen

Ärenden som gäller myndighetsutövning rörande enskilda personer behandlas oftast av den sociala delegation som nämnden utser direkt efter nyår. I enlighet med nämndens instruktion för delegationen består den av fem ledamöter och fyra ersättare. Delegationen har under 2020 haft följande sammansättning.

Arne Fredholm (M) ordförande
Kjell Backman (S) vice ordförande
Ann-Louise Ebérus (M), ledamot
Peter Öberg (L) ledamot
Marre Mayr (V), ledamot
Sten Edebäck (M), ersättare t o m den 16 april
Klas Wissman (M), ersättare fr o m den 16 april
Olof Peterson (M), ersättare
Daniel Harc (S), ersättare
Milla Eronen (V), ersättare

Sociala delegationen har under året genomfört sjutton ordinarie och fyra extra sammanträden, vilket är fyra färre extra sammanträden än föregående år. Med anledning av coronapandemin har endast ledamöter och tjänstgörande ersättare deltagit i delegationens sammanträden från och med mars månad.

Liksom tidigare år har nämnden för 2020 även utsett fem förordnade ledamöter som har rätt att fatta beslut i vissa specifika former av ärenden, där beslut behöver fattas mycket skyndsamt. De förordnade är samma personer som även är ledamöter i sociala delegationen.

Pensionärsrådet

Kommunfullmäktige har beslutat att stadsdelsnämnderna ska ha egna pensionärsråd som rådgivande organ i frågor som rör äldres levnadsförhållanden. Rådet utses av nämnden och består av fem ledamöter och fem ersättare som nomineras av de rikstäckande pensionärsorganisationer som har verksamhet inom stadsdelsnämndens geografiska område.

Rådet har under 2020 haft följande sammansättning.

Berit Johansson, PRO Sköndal, ordförande
Alexandra Posacki, SPF Farsta, vice ordförande
Inger Sjöberg, PRO Farsta, ledamot
Gun-Britt Dahlberg, PRO Farsta, ledamot
Ing-Marie Svensson, SPF Sköndal, ledamot
Wåge Johansson, PRO Sköndal, ersättare
Bror Palmäng, PRO Sköndal, ersättare

Sven-Göran Svanborg, PRO Farsta, ersättare
Christina Johansson, SPF Farsta, ersättare
Ann-Christine Hanerud, SPF Sköndal, ersättare

Rådets möjligheter att fullgöra sitt uppdrag har påverkats i hög grad av coronapandemin. De särskilda rekommendationer om fysisk distansering som har gällt för seniorer har inneburit att rådet under perioden april – november inte har kunnat genomföra sina månatliga sammanträden. I december höll rådet sitt sammanträde i form av en telefonkonferens. Inför nästa år undersöker rådet om samtliga ledamöter och ersättare kan ordna tekniska förutsättningar att sammanträda via Skype eller någon annan plattform, något som inte har varit fallet under 2020. Rådet har under året endast kunnat genomföra tre sammanträden.

Rådet för funktionshinderfrågor

Kommunfullmäktige har beslutat att stadsdelsnämnderna ska ha egna råd för funktionshinderfrågor, som rådgivande organ i frågor som rör levnadsförhållanden för personer med funktionsnedsättning.

Rådet består av sju ledamöter som utses av nämnden för en period om fyra år, efter förslag från Funktionsrätt (FR) Stockholms stad (tidigare Handikappföreningarnas samarbetsorgan, HSO). Två platser är för närvarande vakanta. Rådet har beslutat att inte utse en fast ordförande utan låter ordförandeskapet växla från sammanträde till sammanträde.

Rådet har under 2020 haft följande sammansättning.

Blazena Westerlund, FR
Jaan Kaur, DHR
Lena Nisula Wester, SRF
Beatrice Kolijn, DHR
Marie Korsén, FR fr o m den 5 mars

Liksom pensionärsrådet har rådet för funktionshinderfrågor begränsats kraftigt i sitt arbete av pandemin. Fyra sammanträden har kunnat genomföras, varav två digitalt i slutet av året.

Nämndens informella råd

I början av år 2019 valde nämnden att tillsätta tre informella råd, som uteslutande består av förtroendevalda som också ingår i nämnden: Utvecklings- och näringslivsrådet, miljørådet och demokrati-, integrations- och föreningsrådet. Utvecklings- och näringslivsrådet har även funnits tidigare, medan det tidigare demokratirådet upphörde i samband med att demokrati-, integrations- och föreningsrådet inrättades.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att Kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås delvis. Bedömningen grundas på att två av fem verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppnås helt och tre bedöms uppnås delvis.

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort uppfylls delvis. Förvaltningen arbetar för att möta behoven hos ett ökande antal hushåll som ansöker om ekonomiskt bistånd och arbetar tätt ihop med Jobbtorg.

1.2 Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i uppfylls helt. Förvaltningen har påbörjat arbetet med projektet ”Våga anmäla, våga vittna” som ska stödja unga brottsoffer. Årets trygghetsinvesteringar har genomförts.

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige uppfylls helt. Alla förskolor har tagit fram en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen och i brukarundersökningen uttrycker vårdnadshavarna en ökad nöjdhet kring kost, hälsa och rörelse.

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet uppfylls delvis. Förvaltningen fortsätter att stärka barnrättsperspektivet inom socialtjänsten genom barnrättssamordnare och barnombud, och arbetsmaterial för att synliggöra och kommunicera med barn har tagits i bruk. Implementeringen av Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning fortgår. Flera årsmål uppnås dock inte helt.

1.5 I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande uppfylls delvis. Pandemin har drabbat äldreomsorgen hårdast och verksamheterna har under året ställts inför omfattande utmaningar. Medarbetare och chefer har gjort stora ansträngningar för att under kris upprätthålla en trygg och professionell verksamhet. Det ordinarie arbetet med att säkerställa och utveckla en god hälso- och sjukvård har fortgått liksom arbetet med fokus på måltiden och måltidsmiljön, även om förändrade arbetssätt behövt tillämpas

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att stadsdelsnämnden uppfyller kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppnås delvis, att planerade aktiviteter genomförts och att årsmålen för en av åtta indikatorer bedöms uppnås helt. Fem årsmål uppnås delvis och två inte alls.

Under året har förvaltningen arbetat för att möta behoven hos ett ökande antal hushåll som ansöker om ekonomiskt bistånd med anledning av hur arbetsmarknaden berörs av pandemin och rådande konjunkturläge. I takt med att antalet biståndssökande hushåll ökat generellt har också

andelen aktuella barnfamiljer ökat. Arbetet med barnfamiljer är prioriterat och förvaltningen har haft särskilt fokus på ensamstående med barn och föräldralediga för att upprätta hållbara och effektiva planeringar mot självförsörjning

Förvaltningen har arbetat med åtgärder för jämställdhetsintegrering utifrån en undersökning av klienthushåll som genomfördes 2019. Tidigare års jämställdhetsanalyser visade på grupper av kvinnor som stod långt från arbetsmarknaden och behövde insatser för att integreras in i arbetslivet. Förvaltningens stadsdelsmammor fortsätter sitt arbete med att nå dessa grupper.

Det arbete som görs inom detta målområde bidrar till uppfyllelse av mål 1, 2 och 10 inom Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,9 %			2,5 %	2,9 %	2,4 %	2,7 %	VB 2020
Analys								
Antalet barnfamiljer aktuella inom enheten har ökat i takt med att antalet hushåll ökar. Flera stora barnfamiljer är aktuella på förvaltningen och många bor i dyra bostäder genom SHIS som medför att de inte blir självförsörjande trots egen inkomst. Förvaltningen arbetar fokuserat med barnfamiljer och har under en av årets förändringsplansveckor haft fokus på ensamstående med barn och föräldralediga för att upprätta hållbara och effektiva planeringar mot självförsörjning. Under 2021 kommer en av förvaltningens hyresrådgivare ha uppföljningsansvar för SHIS avtalade boenden. Man kommer följa upp barnfamiljer inom SHIS för att se om de kan flytta till billigare bostäder för att genom detta kunna bli självförsörjande.								
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,98 %	2,34 %	1,95 %	1,78 %	1,9 %	1,8 %	1,5 %	VB 2020
Analys								
Under början av året ökade antalet hushåll med ekonomiskt bistånd, men har under senare del av året minskat. De personer som kommer vidare ut i egen försörjning är unga som går ut i arbete eller studier. De personer som tenderar att bli kvar är långtidsaktuella hushåll. Under året har 33 stycken hushåll aktualiserats med anledning av avslutad etablering. Hushåll som dessa tenderar att vara aktuella en längre period. I slutet av 2020 har matching mot extratjänst för denna målgrupp intensifierats och en coach från jobbtorg har vid flera tillfällen arbetat tillsammans med förvaltningens handläggare att utse lämpliga kandidater.								
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,35 %	1,43 %	1,27 %	1,2 %	1,3 %	1,2 %	1,0 %	VB 2020
Analys								
Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd har ökat något under perioden och består till stor del av nyanlända som avslutat sin etablering och på grund av det rådande konjunkturläget inte lyckats komma vidare ut självförsörjning. Det rådande konjunkturläget samt samhällets samlade resurser påverkar möjligheten att komma vidare ut i egen försörjning. Samverkan med arbetsförmedlingen och vården har försämrats under året och olika platser för arbetsträning försvunnit i och med pandemin. För att jobba mer intensivt med långtidsaktuella klienter har förvaltningens specialistsociologer gått igenom samtliga klienthushåll med fokus på planering mot egen försörjning i enskilda klienthushåll, initiera SIP (Samordnad Individuell Plan) där det behövs och kommer att skapa en arbetsgrupp för förbättrad samverkan med de lokala vårdcentralerna under 2021. Arbetsmarknadsinsatser ska inventeras och förvaltningen ser över förrehabiliterande och arbetsförberedande insatser inför 2021.								
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	26 st	9 st	17 st	31 st	25 st	25 st	800 st	VB 2020
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	516			580	500	520 st	Tas fram av nämnd	VB 2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Antalet förlorade platser för feriejobb inom äldreomsorg, förskola och LSS-verksamheter med anledning av Coronapandemin uppgår till 176stycken. Förvaltningen prognostiserade att kunna nå årsmålet utifrån ett intensivt arbete med att hitta nya arbetsplatser, men med anledning av beslut i krisledningsnämnden att ej anställa ungdomar under vinterlovet har årsmålet inte kunnat uppnås.								
 	Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	23		20	24	25 st	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys								
Antalet platser för Stockholmsjobb har varit svårt att uppfylla under året med anledning av pandemin. Flera verksamheter har fått ställa om och inte haft kapacitet att eller fått ta emot Stockholmsjobbare i samma utsträckning utifrån restriktionerna. En ökning kunde dock urskiljas i slutet av året och förvaltningen lyckades nästan nå årsmålet.								
 	Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	91		70		68	Tas fram av nämnd	VB 2020
 	Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	516 st		572 st		570 st	9 000 st	VB 2020
Analys								
Antalet förlorade platser för feriejobb i förvaltningens egna verksamheter inom äldreomsorg, förskola och LSS uppgår till 176 stycken med anledning av Coronapandemin. Förvaltningen prognostiserade att kunna nå årsmålet utifrån ett intensivt arbete med att hitta nya arbetsplatser, men med anledning av stadens direktiv att ej anställa ungdomar under vinterlovet har årsmålet inte kunnat uppnås.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31
 	Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

Farstas invånare är självförsörjande

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Andel invånare i behov av ekonomiskt bistånd minskar.
- Andel invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd minskar.
- Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar.
- Andel nyanlända som etablerar sig i samhället ökar.

Analys

Under året har antalet hushåll i behov av försörjningsstöd ökat. Trots en vändning av trenden under sista tertialen med ett något minskat antal aktuella hushåll, har inte huvuduppdraget om att

fler ska bli självförsörjande kunnat uppnås.

I takt med att antalet hushåll aktuella inom ekonomiskt bistånd ökat generellt har också antalet barnfamiljer ökat. Flera aktuella barnfamiljer har dyra bostäder genom SHIS som medför att de trots egen inkomst inte blir självförsörjande. Förvaltningen har arbetat fokuserat med barnfamiljer under en av årets förändringsplansveckor där man haft fokus på ensamstående med barn och föräldralediga för att upprätta hållbara och effektiva planeringar mot självförsörjning.

Omständigheterna utifrån pågående pandemi, med bland annat borttagna krav på läkarintyg, fysiska möten och deltagande i vissa aktiviteter, har försvårat arbetet med att följa upp sjukskrivningar och påskynda rehabilitering för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden samtidigt som ohälsan hos dessa individer befaras öka i och med isolering i hemmet. Även andra aktörer som arbetsförmedling och vården har ställt om sitt arbete under pandemin vilket påverkat klienter som står långt ifrån arbetsmarknaden. Många har blivit av med insatser som arbetsträning, praktik och rehabilitering med anledning av restriktioner utifrån pandemin samt arbetsförmedlingens organisationsförändring. Även gruppen nyanlända som avslutat sin etablering har ökat. De har inte blivit självförsörjande utan är i behov av ekonomiskt bistånd under en längre tid på grund av det rådande konjunkturläget.

Förvaltningens samhällsvägledare har skickat kallelser till besök till samtliga nyanlända som folkbokfört sig i stadsdelen för att erbjuda samhällsvägledning. Tyvärr har informationsträffar och föräldragrupper fått ställas in med anledning av pandemin. Försök har gjorts att starta upp föräldragrupp via Skype, men detta har inte lyckats fullt ut.

Måluppfyllelsen inom detta mål stödjer också de globala målen 1: Ingen fattigdom, 2: Ingen hunger, 5: Jämställdhet, och 10: Minskad ojämlikhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att förvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet	100 %	60 %	40 %			100 %		2020

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt, alla aktiviteter kommer att genomföras och ett årsmål bedöms uppnås delvis.

Förvaltningens arbete med projektet ”Våga anmäla, våga vittna” har påbörjats. Projektet syftar till att ungdomar i Farsta som utsatts för brott av andra ungdomar vågar anmäla brottet, står fast i sin anmälan och vågar vittna. Farstalyftets områdesvärdar har utökat sitt uppsökande arbete under sommaren. Förvaltningen har genomfört årets planerade trygghetsinvesteringar. Det gäller

förbättrad belysning i parklekar samt bättre belysning till Fagersjö elljusspår. För att stärka sambanden i kärnområdena för ekar pågår friställning och röjningsarbeten i ekmiljöerna mellan Magelungen och Drevviken. Åtgärderna på Farstanäset och längs Magelungens strand är klara.

De insatser förvaltningen gör inom nämndmålet om trygghet bedömer vi kan bidra till ökad jämställdhet eftersom fler kvinnor än män upplever otrygghet. Det arbete som görs inom detta målområde bidrar till uppfyllelse av mål 10, 13, 15 och 16 inom Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor 				74 %		77 %	77 %	2020
Analys Medborgarundersökningen har inte genomförts 2020 varför indikatorn inte kan rapporteras.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld 	81,2 %	78	83			88,5 %	88,5 %	2020
Analys Anmälningar till polisen rörande personrån under 18 år har ökat inom stadsdelen. Andelen i Stockholmsenkäten av de som använt hot eller våld har ökat bland flickor i stadsdelen. Dessa två orsaker kan ha bidragit till ett lägre resultat för indikatorn.								
  Stockholmarens nöjdhet med renhållning och städning 				61 %		73 %	71 %	2020
Analys Medborgarundersökningen har inte genomförts 2020 varför indikatorn inte kan rapporteras.								
  Stockholmarens nöjdhet med skötsel av park och grönområden 				63 %		70 %	71 %	2020
Analys Medborgarundersökningen har inte genomförts 2020 varför indikatorn inte kan rapporteras.								
  Stockholmarens nöjdhet med stadsmiljön 				78 %		82 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Medborgarundersökningen har inte genomförts 2020 varför indikatorn inte kan rapporteras.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31	
  Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder,	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.			

Nämndmål:

Farsta är ett tryggt och säkert stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Farstaborna upplever en ökad trygghet
- Andelen som enligt trygghetsmätningen känner oro för att gå ut på kvällen i sitt bostadsområde minskar
- Användningen av alkohol, tobak och narkotika minskar bland Farstas unga
- Fler föräldrar deltar i föräldrastödsprogram
- Fler nyanlända föräldrar deltar i "Föräldraskap i Sverige"
- Brottsutsatta barn och ungdomar får stöd och skydd efter polisförhör.
- Farstalyftet har anställt ungdomar som områdesvärdar

Analys

Förvaltningen följer utvecklingen av Farstabornas upplevda trygghet. Trygghetsmätningen som genomfördes 2020 jämför med 2017 och där syns en ökad otrygghet generellt och i Hökarängen och Sköndal i synnerhet. Trygghetsmätningen visar också att andelen som känner oro för att gå ut på kvällen i sitt bostadsområde har ökat från 10 procent 2017 till 14 procent 2020 som snitt för stadsdelsområdet. Ökningen ser olika ut i olika stadsdelar och det är i Farsta strand, Hökarängen och Sköndal som den stora ökningen sker med nästan tio procentenheter i respektive stadsdel.

Förvaltningens enhet för barn och ungdom har under året påbörjat ett arbete med projektet "Stöd till ungdomar i övergången från samhällsvård" tillsammans med Göteborgs och Lunds universitet. Syftet med projektet är att utveckla en metod för att stödja och främja placerade ungas chanser till en god start på deras självständiga vuxenliv.

Farstalyftets områdesvärdar har utökat sitt uppsökande arbete och har sedan april månad varit ute och vandrat i området fyra kvällar i veckan. Under året har sex ungdomar skolats till områdesvärdar. Områdesvärdarnas sammanfattande bild är att det varit övervägande lugnt i stadsdelsområdet. Även på flera av de platser som är kända för att kunna vara stökiga har det varit lugnt jämfört med tidigare år, vilket också gäller för gängbildningar med ungdomar som rör sig i området och skapar oro. Farstalyftet har även fortsatt samarbetet med socialtjänstens barn- och ungdomsvård för att kunna vara en resurs för de äldre ungdomar som efter genomgången behandling planeras att skrivas ut och behöver stöd på hemmaplan. Samarbetet i övrigt med fritidsgård, fältassistenter, polis och bostadsbolag har fungerat bra och bildar ett starkt nätverk som gör att information kan utbytas relativt snabbt och gemensamma stöd och trygghetsaktiviteter genomförs.

Förvaltningens projekt "Våga anmäla, våga vittna" startade under året med Hökarängsskolan som pilotskola. Pandemin har försvårat projektet då fältassistenter inte kunnat bedriva

uppsökande arbete på skolor och därmed inte haft lika god kännedom om brottsutsatta ungdomar. Nätverksarbete har ändå genomförts för två olika brottsutsatta ungdomar, vilket bidrog till att de och deras familjer vågade polisanmäla och stå kvar vid polisanmälan. Arbetet ledde till en fällande dom. Förvaltningen har ansökt om lokala utvecklingsmedel (LUM) för att kunna utöka projektet och arbetat med att få högstadieskolorna som ingår i SSPF att ansluta sig.

Farstas lokala brottsförebyggande råd (BRÅ) har sammanträtt fyra gånger under året. Förvaltningen har slutfört nämndens uppdrag att se över BRÅ:s sammansättning och uppdrag. Våra lokala utsättningar (helgsamverkan) har pågått hela året. Vid dessa möten deltar förutom områdesvärdarna även polis, fältassistenter, fritidsgårdspersonal, stadens mobila ordningsvakter och andra frivilliga krafter. Syftet med utsättningarna är att samverka kring utemiljöns trygghet.

En ny lokal samverkansöverenskommelse mellan polisen och förvaltningen har tecknats. Även utbildningsförvaltning ingår i överenskommelsen, eftersom flera insatser involverar skolan. Under hösten har ännu en ny revidering av samverkansöverenskommelsen påbörjats.

Under 2020 har tillsynen av butiker som säljer tobak, folköl och/eller e-cigarett påverkats dels av pandemin, dels av organisationsförändringar. Under året flyttades ansvaret för tillsyn av butiker som säljer tobak till socialnämnden. Förvaltningen har därför inte fullt ut levt upp till den plan för tillsyn som nämnden antog för året 2020. I början av 2020 fanns det i Farsta stadsdelens område 46 butiker som sålde tobak, folköl och/eller e-cigarett. Totalt har tillsyn genomförts i 34 butiker varav 15 stycken tillsammans med polisen. Från och med 2021 flyttas allt tillsynsansvar till socialnämnden.

Nämnden har ett förväntat resultat att användningen av alkohol, tobak och narkotika minskar bland Farstas unga. 2020 genomfördes Stockholmsenkäten som visar att användningen av alkohol, tobak och narkotika minskar bland pojkar, men ökar bland flickor.

Förvaltningen har genomfört de tre trygghetsinvesteringar som nämnden fick beviljade i år. Det gäller förbättrad belysning i parkleken Starrmyran i Hökarängen och parkleken Semlan i Sköndal, rensning av skymmande buskage och sly längs med gångvägar i Fagersjö, Farsta, Tallkrogen och Farsta strand samt bättre belysning till Fagersjö elljusspår. För alla tre åtgärder har gensvaret från medborgare varit väldigt god med beröm som har inkommit i synpunktsportalen och per mail.

Förvaltningen har genomfört flera förebyggande insatser för trygghet:

- Under augusti och september månad genomfördes *Tillsammansdagarna* med elever från stadsdelens högstadieskolor. Varje klass i årskurs 7 får en egen dag då de får möta vuxna som i sin profession arbetar för ungdomar i Farsta, till exempel fältassistenter, fritidsledare, skolpersonal och poliser. Totalt genomfördes 20 dagar.
- Nybyggets fritidsgård i Gubbängen har arrangerat föräldrakvällar i syfte att öka kunskapen om fritidsgårdens arbete samt att få tonårsföräldrar att träffas och knyta kontakter.
- Fältassistenter och fritidsledare har tillsammans uppmärksammat en grupp ungdomar med riskbeteende. Ungdomarnas vårdnadshavare bjöds in till ett föräldramöte i början av året. Cirka 20 stycken deltog på mötet. Förutom fritidsledare och fältassistenter medverkade även polis, centrumvakter och nattvandrare.
- Under våren och sommaren har fritidsledare bedrivit uppsökande verksamhet och varit ute och ”fältat” i en förstärkt samverkan med ordinarie fältassistenter i syfte att öka vuxennärvaron ute i stadsdelarna.

Ett viktigt förebyggande arbete och ett förväntat resultat är att fler föräldrar deltar i

föräldrastödsprogram. Under det gångna året har pandemin satt stopp för alla föräldrastödsgrupper. Dock har förvaltningen rekryterat fler medarbetare som ska gå utbildning för att kunna leda föräldrastödsgrupper. Vi förbereder också för digitala föräldragrupper 2021.

Arbetsätt för att förhindra oriktiga hyresförhållanden är framtagna i förvaltningen, och vägledning för nyanlända i bostadsfrågor sker via Drop-in på onsdagar på förvaltningen för att medvetandegöra och stärka gruppens kunskap om hyresjuridik. Stadsdelsmammorna har tillsammans med samhällsväglare hållit bostadsvägledning med samma syfte att motverka att personer tvingas in i oriktiga hyresförhållanden. Samtliga handläggare som håller i bostadsvägledning har gått utbildning i arbetsättet och material har tagits fram för att effektivisera förvaltningens arbete för att stötta enskilda individer vidare att själva jobba för att komma vidare ut i egen bostad. Förvaltningen har under året utsett en av förvaltningens hyresrådgivare att specifikt ha uppföljningsansvar för SHIS avtalade boenden.

Lokala handlingsplaner för arbetet mot våldsbejakande extremism

Inom begreppet våldsbejakande extremism (VBE) ingår vänsterautonoma miljöer, högerextremism och religiös extremism. I samband med tertialrapport 1 har nämnden uppdaterat sin plan för förvaltningens arbete med VBE. Förekomsten av VBE inom Farsta stadsdelsområde bedöms vara låg. Under året har förvaltningen arbetat med kompetenshöjande insatser för att ytterligare öka förmågan hos medarbetare att förebygga våldsbejakande extremism. Bland annat har medarbetare på flera enheter inom socialtjänsten genomgått stadens webbaserade grundutbildning kring våldsbejakande extremism. Samordnaren har också besökt verksamheter som önskat mer information kring våldsbejakande extremism. Bland annat har förskolerektorer, avdelningen för äldreomsorg samt enhet för barn och ungdom inom individ- och familjeomsorgen fått mer information. På grund av pandemin har vissa besök fått skjutas upp. Samordnaren har också aktivt deltagit i stadens nätverk för samordnare mot våldsbejakande extremism samt deltagit i den årliga konferensen som anordnas av center mot våldsbejakande extremism (CVE).

Förvaltningen har haft beredskap för att kunna ta emot personer som vill lämna en extremistmiljö. Under året har vi också klarlagt var anhöriga till personer involverade i våldsbejakande extremism kan få stöd och vilken typ av serviceinsats som kan erbjudas.

Redovisning av särskilda insatser i trygghetsarbetet

Platssamverkan

Stadsdelsförvaltningen har utvärderat platssamverkan i Hökarängen centrum och insatserna som gjordes där hösten 2019 respektive platssamverkan på Stieg Trenters torg och insatserna som gjorts där 2018-2020. I Hökarängen intervjuades totalt 32 personer varav flertalet var butiksägare. 1 person uppgav att tryggheten har blivit sämre, 13 att det inte är någon skillnad och 18 att tryggheten har ökat. 21 av 32 har märkt av närvaron av stadens mobila ordningsvakter, som finns på plats sedan april 2020. I Stieg Trenters torg tillfrågades 60 personer. Resultatet var övervägande positiva kommentarer. Även polisen, fältassistenter, områdesvärdar, fritidspersonal och föräldravandrare rapporterade att Stieg Trenters torg varit en lugn och trygg plats under våren och sommaren 2020.

En arbetsgrupp för platssamverkan kring Brunskogsbacken i Farsta strand sammankallades under hösten. Polisen, Familjebostäder, stadsdelsförvaltningen samt i ett senare skede socialförvaltningen har samarbetet. Samarbetet har konkretiserats i tre spår, en trygghetsinventering av platsen med åtgärder i stadsmiljön, ett exploateringspår där förvaltningen och Familjebostäder har utrett och åtgärdat hinder för byggnation samt ett

tillsynsplan som gäller en näringsverksamhet på platsen.

Förebygga uppkomst av olovliga boplatser

Olovliga boplatser har ökat i stadsdelsområdet. Det märks särskilt i anslutning till Vantörs återvinningscentral. Antalet klagomål på boplatser som har inkommit i synpunktsportalen eller funktionsbrevlådan har ökat från 51 stycken 2019 till 108 stycken 2020. I detta ingår inte polisanmälningar som görs direkt av medborgare. Från den mark som stadsdelsnämnden förvaltar har åtta avvisningar genomförts under året, på det tillkommer avhysningar som exploateringskontoret genomfört på mark som inte är planlagd. I samband med avhysning tar ett särskilt team inom socialförvaltningen kontakt med de boende och informerar om härbärgen och annan hjälp som finns att få. Även medarbetare från förvaltningen och tolk finns på plats. Efter en avhysning är den illegala boplatser ofta tillbaka efter några dagar. Förvaltningen bedömer att våra verktyg är begränsade för att förebygga olovliga boplatser på lång sikt.

De insatser förvaltningen gör inom nämndmålet om trygghet bedömer vi kan bidra till ökad jämställdhet eftersom fler kvinnor än män upplever otrygghet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Preventionsindex	55,5					47		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen arbetar fram en lokal handlingsplan och implementerar Stockholm stads strategi 2019-2022 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet.	2020-01-01	2020-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska bidra i socialnämndens uppdrag att utreda och tydliggöra ansvaret gällande tillsyn av försäljning av folköl och tobak.	2020-01-01	2020-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska i samråd med övriga involverade aktörer se över Brottsförebyggande rådets uppdrag och sammansättning	2020-01-01	2020-11-30	

Nämndmål:

Park- och grönområden i Farsta är välskötta och attraktiva

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Farstaborna är nöjda med skötseln och städningen av parker och grönområden
- Den fysiska tillgängligheten förbättras
- Reparationskostnaderna i Farstas parkanläggningar minskar

Analys

2020 har första etappen av parkinvesteringsprojektet Farstaängen, ”Dälden”, genomförts. Entreprenadarbetena startade i maj och avslutades i december. Parken är nu öppen, även om tillfälliga staket skyddar växtligheten under etableringsfasen. Denna del av parken ska erbjuda

Farstaborna blomsterprakt och sittplatser.

Under året har även första etappen av Farsta strandpark genomförts, nämligen parken vid Farsta gård. Parken öppnades för allmänheten i juli och under hösten har parken kompletterats med belysning. I parken finns nu stora perennrabatter som gynnar pollinationer och ett 60-tal fruktträd har planterats. I social media har parken fått många positiva kommentarer från Farstaborna.

Det mångåriga arbetet med parken Måsen i Fagersjö avslutades under 2020 och en ny stor park med många aktiviteter och plats för möten kunde invigas.

Parken Skönstaviks allé, vid kvarteret Vespern har rustats upp under hösten baserat på förslag från boende i närområdet. Växtlighet har röjts bland annat till förmån för en efterfrågad pulkabacke. Gungställning, sandlåda, bänkar och bord, ett par träningsredskap samt lite mindre bollmål finns nu på plats i parken.

I Tallkrogen har en passage mellan Maratonvägen och parkvägen längs tunnelbanespåren rustats upp. Stigen har ersatts av en belagd parkväg med belysning. Sly har röjts och buskar har beskuren för att ge bättre sikt, framkomlighet och upplevd trygghet.

Lekplatsen vid Boxergränd i Sköndal har byggts om och upprustats. Även här har boende i närområdet medverkat i planeringen. Platsen öppnades för allmänheten dagarna före jul.

Ett medborgarförslag om ett bollplank i kvarteret Fastlagen i Sköndal, inledde förvaltningens arbete där under året. Under hösten har dialogmöten med boende genomförts och ett förslag på upprustning av lekplatsen finns nu. En upprustning kommer att ske under 2021 med syftet att ge platsen bättre belysning samt locka till lek och rörelse.

Alla parkinvesteringsprojekt bidrar till ökad tillgänglighet. Utöver de som nämnts ovan har förvaltningen också förbättrat beläggningsen på parkvägar, totalt cirka 500 meter. Totalt 7 trappor har också renoverats för att öka tillgängligheten.

Förvaltningen strävar också efter att minska reparationskostnaderna genom att från början göra smarta material- och konstruktionsval. 2020 har staketet runt Odlarängens parklek byts ut till en ny mer hållbar konstruktion.

För att öka den biologiska mångfalden pågår insatser för att stärka sambanden i kärnområdena för ekar. Friställning har utförts på Farstanäset och längs Magelungens och Drevvikens stränder samt längs Forsån. I samband med friställningen har igenvuxen åkermark röjts för att i fortsättningen slås som slätteräng. På utvalda öppna platser har även nya ekar planterats för att på sikt ytterligare stärka eksambanden. Arbetet utförs inom ramen för Grönare Stockholm och är ett samarbete mellan trafiknämnden och stadsdelsnämnden.

Året 2020 har varit mycket snöfattigt vilket har gjort att kostnaderna för snöröjning har blivit betydligt lägre än beräknat. En normal vinter plogar vi snö tio till femton gånger. Under 2020 plogades det endast vid två tillfällen. Vi har dock fått ökade kostnader på grund av omhändertagande av träd som skadats av granbarkborre. Vi har också fått ökade kostnader i samband med att två stora tjuvtippar med trädgårds- och byggavfall transporterats bort. Tipparna låg vid Lussekattsvägen i Sköndal och vid Perstorpsvägen i Larsboda.

Förvaltningen har under året infört ett ärendehanteringssystem för att förbättra kommunikationen och uppföljningen av entreprenören.

Många Farstabor tog ”hemester” 2020, vilket innebar till att många invånare letade sig ut i våra parker tyvärr med ökad nedskräpning som följd. Förvaltningen har tagit hjälp av ferieungdomar för sopplockning samt köpt in extra sopkärl. Ferieungdomar har också städade alla förskolegårdar,

runt återvinningsstationer och inom stadsdelsområdets tre företagsområden.

I år har ingen medborgarundersökning genomförts, så vi vet inte om *Farstaborna är nöjda med skötseln och städningen av parker och grönområden* (förväntat resultat). Vi vet däremot att Tyck till-appen används mycket mer. Antalet ärenden har ökat med 50 procent, men antalet klagomål har inte ökat alls, vilket förvaltningen ser som positivt. Se statistik under rubriken Systematiskt kvalitetsarbete.

Rena och välskötta parker och grönområden är centralt för upplevelsen av trygghet. Därför bedömer förvaltningen att insatser inom nämndmålet kan bidra till ökad jämställdhet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsförvaltningen ska medverka i trafiknämndens samordning av kommunikationsinsatser gällande stadens samlade renhållningsarbete, städgarantin samt vikten av stockholmarnas eget bidrag till en ren och vacker stadsmiljö	2020-01-01	2020-11-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundas på underliggande nämndmål uppnås, att alla aktiviteter genomförts och att årsmålen för fyra av fem underliggande KF-indikatorer bedöms uppnås och en uppnås delvis.

Under våren har en pedagogisk miljörond genomförts på ett urval av förskolor för att få en utgångspunkt i det fortsatta arbetet med likvärdiga miljöer. Skolplattformens modul Planering och bedömning tagits i bruk. Alla förskolor har tagit fram en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen. Att barnen mestadels är utomhus till följd av pandemin har bidragit till utvecklingen av arbetssätt för ökad fysisk aktivitet. I brukarundersökningen uttrycker vårdnadshavarna en ökad nöjdhet kring kost, hälsa och rörelse.

En uppföljning har gjorts som bland annat visade på att läroplanens mål och riktlinjer till stor del var utformade utifrån tydlighet, tillgänglighet, tillåtande och tilltalande. Uppföljningen resulterade i en pedagogisk miljörond som förskolorna själva kommer att kunna använda sig av för att utveckla lekmiljöer, utomhus såväl som inomhus.

Alla enheter har påbörjat uppdraget med att ta fram en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen. Att barnen till följd av pandemin mestadels är utomhus har bidragit till att pedagogerna får ett större fokus på att utveckla bra rutiner och arbetssätt för att erbjuda meningsfulla aktiviteter och uppmuntra barnen att röra på sig.

Kommunikationen med vårdnadshavare har under perioden skett via skolplattformen som just tagits i bruk. Det har underlättat information och kommunikation som blivit extra viktig sedan pandemin bröt ut.

Det arbete som görs inom detta målområde bidrar till uppfyllelse av mål 3, 4, 5 och 10 inom

Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	36 %	2,2 %	33,8 %	34,3 %		33 %	32 %	VB 2020
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	83 %	82 %	84 %	82 %		90 %	90 %	2020
Analys								
En liten förbättring jämfört med 2020, men förskoleverksamheten insatser under året för att öka vårdnadshavarnas nöjdhets överlag har inte varit tillräckliga. Nya tag tas 2021 och alla förskolor kommer att göra insatser för att informera vårdnadshavare om förskolans mål, planerade aktiviteter och hur man arbetar konkret med undervisningsuppdraget och för att ge alla barn de bästa förutsättningar att utvecklas. Fokus kommer även att vara på bemötande av vårdnadshavare, att de känner sig trygga med verksamheten och delaktiga.								
  Antal barn per grupp	15,4 barn/avd.			15,7 barn/avd.		16	16	VB 2020
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9 st			5,2 st		4,9	4,9	VB 2020
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,5			3,4		3,5	Tas fram av nämnd	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Farstas förskolebarn leker och lär i en trygg och hållbar förskola

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Förskolans pedagogiska lärmiljöer håller en hög kvalitet
- Barnens lekmiljöer förbättras
- Barnens förmågor ökar
- Barnens dagliga utevistelse och fysiska aktiviteter ökar

- Vårdnadshavare är nöjda med förskolan
- Vårdnadshavares nöjdhet med samverkan med förskolan ökar

Analys

Under året har förvaltningens förskolor haft en mycket hög sjukfrånvaro på grund av rådande pandemi. Många barn har dessutom varit frånvarande. Vi har ändå upprätthållit verksamhetens utbildning, företrädesvis utomhus och genomfört en stor del av den planerade verksamheten. Under hösten har verksamheten utomhus försvårats av att det blivit allt mörkare och barnen har också undervisats i små grupper inomhus. Dialogen med vårdnadshavare har anpassats till rådande läge och den dagliga lämnningen och hämtningen har skett utomhus. Barnen hämtas och lämnas sedan i höstas vid förskolegårdens grind. Samtal och föräldramöten har kunnat genomföras digitalt samt vid behov vid fysiska möten på smittsäkert avstånd. Förskoleverksamheten har också uppgraderat sina hygienrutiner.

Förvaltningens systematiska kvalitetsarbete följer resultaten upp och det görs kvalitativa bedömningar av måluppfyllelse som ett komplement till de kvantitativa utvärderingarna som genomförs av avdelningen eller av staden. Skolplattformen ger möjlighet till bra underlag för enheterna och avdelningen att göra bedömningar av måluppfyllelse. Förskolans arbete dokumenteras och kommuniceras i arbetslaget både på grupp- och individnivå i skolplattformen. Skolplattformen är också ett verktyg för kommunikation med vårdnadshavare. Stadsdelens digitaliseringsnätverk fungerar som ett nätverk för likvärdighet och kvalitetssäkring. I det gemensamma nätverket utvecklas verktyget vidare under ledning av stadsdelens pedagogiska utvecklingsledare. Det digitala arbetet på förskolorna implementeras och inkluderas i förskolans arbete mot målen i läroplanen. Samtliga förskolor innehåller dessutom lärgrupper, bland annat för att utveckla kompetensen kring barn i behov av särskilt stöd så verksamhetsnära som möjligt.

Under vårterminen togs Skolplattformens modul Planering och bedömning i bruk. Verktyget är tänkt att underlätta uppföljning av verksamheten, både för pedagogerna som arbetar i förskolan och för ledningsfunktioner. Förvaltningen har tagit fram riktlinjer och lathundar för att underlätta implementeringsarbetet av planeringsverktyget och för att skapa gemensamma ramar och på detta sätt arbeta mot en likvärdig förskola. Dokumentation sker både övergripande och individuellt. Ambitionen är att förskollärarna ska kunna avgöra om de kan se ett förändrat kunnande och en ökad förståelse inom de valda målområdena hos barnen, både hos gruppen och det enskilda barnet. Under hösten har informationen till vårdnadshavare företrädesvis skett via skolplattformen och arbetet har fortsatt med att utveckla gemensamma riktlinjer och mallar för dokumentation av pedagogiska arbetet som stöd för förskolorna. Förskoleavdelningen har under hösten infört regelbundna informationsbrev från avdelningschef till vårdnadshavare för att ska få likvärdig information om övergripande beslut som har tagits som berör förskoleverksamheten. I första hand har det handlat om pandemirelaterad information.

Under våren genomfördes en pedagogisk miljöromd på ett urval av förskolorna för att få en utgångspunkt i det fortsatta arbetet med likvärdiga miljöer. Sammanfattningsvis framkom en variation i kvalitet mellan förskolorna. En del förskolor har väl genomtänkta miljöer, medan andra har ett fortsatt utvecklingsarbete framför sig med utformningen. En generell slutsats är att verksamheterna behöver tänka på struktur och organisation, det vill säga hur miljöerna är utformade, designade, syfte, mål och på vilket sätt det är utvecklande för just denna grupp barn som är inskrivna just nu. Barnens lek miljöer är en del av detta. Ett stödmaterial tas fram under kommande år och arbetet fortsätter.

Alla enheter har tagit fram en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen. Att barnen mestadels är utomhus till följd av pandemin har bidragit till att

pedagogerna har fått ett större fokus på att utveckla bra rutiner och arbetssätt för att erbjuda en undervisning som ska leda till att barnen rör på sig i större utsträckning.

Under våren gjordes förberedelse för förvaltningens deltagande i en studie "Strategi fysisk aktivitet förskolor Stockholm stad" i samarbetet med Karolinska institutet. Under hösten har studien påbörjats på nio förskolor spridda på samtliga förskoleenheter. Barnens deltagande förutsätter att vårdnadshavarna har gett sitt medgivande. Syftet med studien är att kartlägga barns rörelse och utevistelse ser ut och hur mycket initierade, motiverade pedagoger kan bidra med för att öka mängden fysisk aktivitet. Projektets långsiktiga syfte är att bidra till kunskapsutveckling för en uppnå likvärdig utevistelse för barnen på förskolorna i staden.

Vårdnadshavare är enligt resultatet i årets förskoleundersökning generellt nöjda med den kommunala förskoleverksamheten i dess helhet, med betoning på dess arbete med normer och värden och att barnen är trygga på förskolan. Området Kost, hälsa och rörelse har betydligt fler nöjda vårdnadshavare jämfört med tidigare år. Områdena Utveckling och lärande och Samverkan med hemmet är dock fortsatta utvecklingsområden för förskolorna. För att förbättra samverkan och kommunikationen mellan förskola och hem får alla förskoleenheter stöd och handledning. Implementeringen av skolplattformens modul för kommunikation förväntas ge pedagogerna betydligt bättre förutsättningar att kontinuerligt uppdatera vårdnadshavarna om förskolornas aktiviteter och en fördjupad bild av verksamhetens utbildningsuppdrag.

Rektorer arbetar kontinuerligt med att säkra att alla avdelningar har en förskollärare. Det är relativt många sökande på lediga tjänster, vilket har förenklats arbetet med rekrytering. Där det saknas förskollärare, exempelvis vid väntan på nyanställning, kan förskolans arbetslagledare eller en förskollärare på en närliggande avdelning bli ansvariga för undervisningen under en period.

Förvaltningen uppmuntrar barnskötare att läsa till förskollärare och hösten 2020 har åtta medarbetare gått erfarenhetsbaserad utbildning på universitetet. Enheternas satsning på barnskötare som läser till förskollärare har resulterat i att fem medarbetare har tagit examen och legitimerats. Förskoleverksamheten har fått utbildade barnskötare anställda.

Vissa kompetensutvecklingsinsatser för pedagoger har uteblivit och vi planerar för att genomföra dessa under 2021. Sextio pedagoger inom förskolan har fått kompetensutveckling inom konstpedagogik.

Förvaltningen har samverkan med Södertörns högskola och Stockholms Universitet om att ta emot studenter för verksamhetsförlagd utbildning. Under 2020 har vi haft studenter som sammantaget har genomfört 74 verksamhetsförlagda utbildningsperioder (VFU) på de förskolorna. Samverkan med utbildningsanordnarna ger våra berörda pedagoger värdefull input om de senaste forskningsrönen. De studenter som gör VFU på förskolorna informeras om förskoleverksamheten, vad som erbjuds och de uppmuntras att söka lediga tjänster.

Inskrivningsgraden i förskolan har ökat. För att öka inskrivningsgraden ytterligare samverkar förskoleverksamheten med socialtjänsten och andra organisationer som har kontakt med majoriteten av de familjer som inte står i förskolekö. Förvaltningen har tagit fram ett material till BVC, Öppna förskolans personal, samhällsvägledaren och stadsdelsmammorna att använda i sitt informationsarbete. Stadsdelsmammorna arbetar uppsökande och möter flera av de familjer som av olika skäl inte har efterfrågat förskola. De motiverar hemmavarande kvinnor att söka SFI-studier eller arbete och vikten av att söka förskola och hur man gör.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Vårdnadshavarna upplever att barnen uppmuntras till fysiska aktiviteter	77,02 %					78 %		2020
Analys								
Målet är nästintill uppnått. Efter att enkätundersökningen genomfördes har pandemin fått till konsekvens att förskoleverksamheten till stora delar är förlagd utomhus och det uppmuntrar till mer fysiska aktiviteter. Förskolan har 2020 haft extra fokus på fysiska aktiviteter då flera förskolor deltar i ett forskningsprojekt där man mäter hälsoreultat av pulsträning.								
 ♀ Vårdnadshavarna upplever att den pedagogiska miljön på förskolan uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.	81 %	78 %	81 %	79 %		81 %		2020
 Vårdnadshavarnas nöjdhet med samverkan med förskolan	77,02 %					85 %		2020
Analys								
Förskoleverksamheten har som ett övergripande mål 2021 att arbeta för att förbättra kommunikationen och samverkan med vårdnadshavarna. Ett strategisk delmål är att säkra att vårdnadshavarna tar del av pedagogernas information på skolplattformen om vad barnen arbetar med, lär sig och utvecklar för färdigheter.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolenheterna tar fram en strategi för utevistelse och fysisk aktivitet	2020-01-01	2020-08-31	
 Förskolorna genomför pedagogiska miljöronder	2020-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningens förskolenheter tar fram en kommunikationsplan för samverkan	2020-01-01	2020-11-30	
 Lek och social förmåga – föreläsning för förskollärare och barnskötare	2020-01-01	2020-11-30	
 Planering och Bedömningsverktyget införs för dokumentation av undervisning för grupp och individ	2020-01-01	2020-11-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppnås delvis, att årsmålen för av 21 indikatorer bedöms uppnås helt, nio årsmål uppnås delvis och fyra inte alls

Förvaltningens enhet för barn och ungdom har fortsatt förbättrat uppföljningen av utredningar för att matcha barn och ungdomar till rätt insats. Barn i stadsdelen som upplevt missbruk eller

psykisk ohälsa i familjen har fått möjlighet att delta i stödgruppen Humlan, som kunnat genomföras med anpassningar trots pandemin, och alla barn som fullföljde gruppen upplevde att de fått hjälp och stöd av att ha deltagit .

Alla våldsutsatta som fullföljt sin ansökan har beviljats insats. I ärenden där utredning inte inleds fortsätter ofta ett långsiktigt motivationsarbete. Under året har en utbildningsinsats genomförts med fokus på våldsutövare och särskilt sårbara grupper såsom missbruk och funktionsnedsättning.

Förvaltningen fortsätter att stärka barnrättsperspektivet inom socialtjänsten. Individ- och familjeomsorgen har en lokal barnrättssamordnare och barnombud på varje enhet. Verksamheterna har utarbetat arbetsmaterial för att synliggöra barns rättigheter, kommunicera med barn och informera barn, till exempel barnanpassade foldrar om verksamheterna.

Kontakterna med anhöriga och närstående för att säkerställa delaktighet och inflytande fortgår trots pandemin, fast genom andra informationskanaler.

Förvaltningen har utarbetat en lokal handlingsplan utifrån Stockholms stads strategi 2019 – 2022 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet.

Handlingsplanen har flätats ihop med den lokala överenskommelsen om samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst inklusive prevention och fritid samt med den lokala samverkansöverenskommelsen mellan förvaltningen, Polisen och utbildningsförvaltningen.

Det lokala samverkansforumet mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) för att nå fler barn och ungdomar i riskzon har under året haft minst sju möten. För att mäta effekterna av SSPF har samverkan utvärderats genom en enkät som visade att majoriteten av deltagarna upplevde att forumet bidragit till ökad förståelse för varandras uppdrag och bättre samverkan.

Under året har 9 ungdomar varit aktuella för social insatsgrupp (SIG) för att stötta ungdomar under 18 år att lämna/inte hamna i en kriminell livsstil. Arbetet har resulterat i färre antal anmälningar i en majoritet av ärendena. Lokala arbetsätt och former för samverkan mellan socialtjänst och Polisen i dessa ärenden har utarbetats i avvaktan på stadsövergripande riktlinjer för insatsen.

Utvecklad samverkan skola-socialtjänst

Förvaltningen har ett gott samarbete med skolan och arbetar efter stadens överenskommelse om samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst inklusive prevention och fritid.

För att öka vuxnas närvaro och tryggheten i den miljö där ungdomar vistas har fältverksamheten varit ute i olika miljöer där ungdomar vistas. Fältverksamheten har även deltagit i skolorna risk och kraftmöten. I detta ligger även SIG ungas uppdrag gällande arbetet med att minska riskerna för att barn och ungdomar dras in i kriminalitet i enlighet med stadens och den lokala strategin. SIG unga har fungerat bra under 2020 sedan ett omtag gjordes.

För att öka ungas kännedom om stödfunktioner, varandra och vuxna i närområdet genomförde under början av höstterminen de så kallade Tillsammansdagarna som vänder sig till all stadsdelens klasser i årskurs 7. Under en dag per klass fickeleverna tillsammans med sina mentorer under fältassistenternas ledning träffa representanter från, ungdomsmottningen, kyrkan, fritiden och polisen. Totalt 16 klasser ca 450 elever deltog.

SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) har träffats regelbundet under året. Ett gemensamt projektet Våga anmäla våga vittna har startas, vars mål är att stärka brottsutsatta ungdomar att våga anmäla brottet, att stå fast i sin anmälan och vågar vittna, om det blir aktuellt. Projektet startade under senhösten 2020 och än så länge har så få ungdomar deltagit att det är svårt att dra

några slutsatser. Projektet fortsätter under 2021.

Under hösten 2020 startade Famnens familjemottagning tillsammans med pilotskolan Fagersjöskolan projektet "För barnets bästa" med fokus på vårdnadshavare och elever i förskoleklass och årskurserna 1-3. Syftet är att Famnen ska vara med och presentera sig på föräldramöten och vara ett bollplank till EHT team och pedagoger för att stödja och motivera vårdnadshavare att vid behov kontakta Famnen för att få stöd i sitt föräldraskap. Samhandlingen har under den korta tid den funnits fungerat bra, men det är för tidigt att dra några konkreta slutsatser.

SST (Skolsocialteamet) har utökats med en tjänst (ESF projekt) Teamet har mestadels med bra resultat arbetat tillsammans med två av stadsdelens tre högstadieskolor. Även LIHF (Lösningssinriktad intensiv familjebehandling) samverkar tätt med respektive barns/ungdoms skola för att hjälpa till med att stabilisera hemma och i skolan. Familjeteamet har vid behov alltid kontakt och samverkan med respektive barns/ungdoms skola för att hjälpa till med att stabilisera hemma och i skolan. Enheten kommer under 2021 försöka mäta hur arbetet påverkar skolarbetet.

Förvaltningens mottagningsgrupp för barn och unga utgör en central roll i kontakt med skolan. Skolan kontaktar mottagningen vid rådgivning inför anmälan. Uppdaterade uppgifter inklusive en anmälningsblankett har skickats till skolorna. Återkoppling sker i de fall skolorna önskar det. Samverkan sker tätt vid misstanke om våld mot barn som framkommer under skoltid

På samverkansmöten med skola, socialtjänst, fritid och polis lyfts eventuella förbättringsområden upp och önskemål om samverkan.

Enheten använder sig av SAMS modellen för att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn när de står inför skolbyte. Enheten har även regelbunden samverkan med KAA (kommunala aktivitetsansvaret) för att identifiera barn och ungdomar som står utan skolgång och sysselsättning.

Enheten använder Skolfam som stöd för familjehemsplacerade barn för att höja deras skolprestationer.

Det arbete som görs inom detta målområde bidrar till uppfyllelse av mål 1, 2, 3 5 och 10 inom Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering ♀	100 %	0,99 %	100 %	100 %		100 %	100 %	VB 2020
  Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar ♀	67,9 %	57,6 %	85 %			80 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys Förvaltningen har under året utarbetat en rutin för samtal inom 48 timmar som implementerats och nu är väl förankrad. Utifrån rutinen har familjer till största del kallats till samtal inom 48 timmar. I resterande fall har avsteg gjorts utifrån särskilda bedömningar, till exempel då samtal bedömts vara olämpligt på grund av barnets ringa ålder, att brottet begåtts för mer än 30 dagar sedan, att det inte bedömts lämpligt i samråd med polis med anledning av andra polisiära utredningar samt att det								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
funnits kännedom om att det förekommer våld i hemmet. Det har även i vissa fall funnits svårigheter att få till en gemensam tid med polisen inom den angivna tidsramen eller att akuta våldsärenden med barnskydd i fokus behövt prioriteras.								
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	85,5 %	85,5 %	85,6 %	85,3 %		83 %	84 %	VB 2020
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	85 %	86 %	88 %	61 %		93 %	öka	2020
Analys								
Resultatet är en förbättring jmf med året innan men målet nås inte helt. Varje enhet som inte når målet ska ta fram särskilda handlingsplaner för att genomföra åtgärder för att nå måluppfyllelse. I arbetet med att ta fram åtgärder ska en dialog ske med brukarna och deras närstående för att finna så effektiva åtgärder som möjligt. Medarbetarna ska också erbjudas kompetensutveckling etik, diskrimineringslagstiftning, bemötande och kommunikation.								
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	94 %	94 %	93 %	90 %	90	90 %	öka	2020
  Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	83 %	85 %			80 %	80 %	2020
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	14	8,94 %	18,9 %	23,42	25	26 %	30 %	2020
Analys								
Förvaltningen har fokuserat på att ytterligare utveckla den systematiska uppföljningen av de insatser som beviljas. Förvaltningen har arbetat fram en aktivitet som avser att implementera frågan i DUR, PS uppföljning, att användas som standard i insatsuppföljningar. Fokus ligger på att PS uppföljning ska användas som uppföljningsmetod av aktuella individärenden för missbruk och socialpsykiatri. Att använda PS uppföljningsdokumentet tydliggör att frågan "hur påverkar stödet din livssituation" blir ställd till alla klienter och vid uppföljning.								
Förvaltningen kommer även att genomföra en uppföljning av personen som varit avslutade i 6 månader. Kontakten förutsätter att personen har givit sitt medgivande till att bli kontaktad. I denna uppföljning finns en fråga som utformats som "anser du att den insats som du beviljades har förbättrat din livssituation" och i svarsalternativen på ja eller nej så fördjupas det på vilket sätt situationen förbättrats eller vad som hade kunnat göras annorlunda.								
Analys av det låga resultat för i år, är att PS uppföljning inte har använts i den utsträckningen och så systematiskt som det är tänkt.								
  Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	55,56	40 %	100 %		70	75 %	75 %	VB 2020
Analys								
Under året har färre av de placerade barnen klarat målen i kärnämnen. Resultaten kan ha påverkats av den pågående pandemin som lett till högre skolfrånvaro. Ytterligare bakomliggande faktorer som kan påverka skolresultat är vid vilken ålder barnet placerats, om det finns neuropsykiatriska diagnoser, hur tidigare stöd i skolgången sett ut, föräldrars utbildningsnivå, fritidsintressen samt grad av fysisk aktivitet under uppväxten.								
Att flickor klarar målen i skolan i högre utsträckning följer det mönster som finns i samhället i stort. Analyser gjorda av resultat från PISA-studier visar att flickor har signifikant bättre resultat än pojkar i läsförståelse från årskurs 3 till 9. I förvaltningens nära samarbete med Skolfam ser vi också hur viktigt språket är för att klara av de andra ämnena i skolan. Vi ser också att pojkars reaktioner på omsorgsbrister ofta visar sig i form av utåtagerande beteende vilket missgynnar den studiero som behövs för att uppnå goda resultat. Förvaltningen fortsätter att följa upp vilka faktorer som kan ligga bakom utfallet och vilka								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
möjliga åtgärder som kan vidtas. Uppföljningsinstrumentet har reviderats för att kunna följa upp fler faktorer som kan förklara skillnader mellan könen samt orsaker till att målen inte nås.								
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	41,1 %	43,1 %	36,4 %	44,8 %		42 %	42 %	VB 2020
Analys Målet uppfylls under tertial ett och två vilket är ett gott resultat men har sjunkit något vid åretsslut. När man ser på antalet ärenden skiljer det endast med sju unika ärenden sedan tertial två men som får ett betydande utslag för resultatet. Förvaltningen kommer fortsätta arbeta med att finna så lämpliga insatser som möjligt för varje individ.								
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	52,78 %			41,18 %	55 %	62 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys Förvaltningens hyresrådgivare har ett väl upparbetat arbetssätt med de stora hyresvärdarna i stadsdelsområdet och arbetar förebyggande mot att meddelanden från kronofogden ska inkomma. De meddelanden om avhysning som kommer från kronofogden är ofta kända av hyresrådgivarna sedan innan och har av olika orsaker inte förhindrats. Totalt under året har 608 ärenden om anmodan att vidta rättelse med anledning av hyresskuld, störningar eller sanitär olägenhet inkommit till förvaltningen, varav 36 av dessa gått vidare till kronofogden som meddelat om tid för avhysning. Av dessa har sen ytterligare 19 blivit avvärjda.								
  Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	100	100 %			50	50 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	91 %	98 %		92 %	90 %	2020
Analys Arbetet med att utveckla och förbättra personalens kompetens i bemötande av och kommunikation med brukarna har inte gett tillräcklig effekt, en bidragande orsak till detta kan vara att planerad utbildningssatsning med fokus på bland annat bemötande inte kunde genomföras förrän under hösten vilket gjort att förbättrade arbetssätt inte fått genomslag i samspelen med brukarna. Varje enhet inom egen regi som inte når upp till målet ska revidera sina handlingsplaner och ta fram och genomföra ytterligare åtgärder.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	73 %	73 %	75 %	71 %		78 %	78 %	2020
Analys Verksamheterna som inte når målet ska revidera sina handlingsplaner och ta fram ytterligare åtgärder. Under hösten har utbildning anordnats för personalen som ska ge ökad kompetens i att samspela med brukarna i utformandet av insatserna som ska ges och fokus kommer att ligga på att implementera detta i arbetssätt och rutiner framdeles.								
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	84 %	82 %	86 %	67 %		80 %	80 %	2020
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god	52,9 %	61,2 %	44,6 %			81 %	Tas fram av nämnd	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Även om alla fyra grupper följer samma negativa trend rapporterar flickor i båda årskurser en mycket sämre hälsa jämfört med pojkar. Anledningar till årets resultat inom hälsa är svåra att förklara utan en fördjupad analys. Dock syns liknande trender även nationellt.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	66 %	77 %	54 %			65 %	62 %	2020
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	85 %	87 %	84 %			93 %	92 %	2020
Analys								
Tydlig uppgång bland flickor år 2 på gymnasiet på frågan om de någon gång använt narkotika. Även flickor i årskurs 9 visar på en uppgång. Även på frågan om en mer frekvent användning av narkotika visar samtliga utom pojkar i år 2 på gymnasiet en uppgång.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	84 %	86 %	81 %			92 %	91 %	2020
Analys								
Flickor i Farsta både i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet ligger över stadens snitt när det gäller andelen som röker, pojkar ligger något under snittet. Över tid har ändå användandet av tobak minskat.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen	85,98 %	87	87			89	91 %	2020
Analys								
Flickor i stadsdelen både i årskurs 9 och i år 2 på gymnasiet visar på en ökning av att de burit vapen, pojkar visar på en svag nedgång. Enkäten visar också på att flickor i gymnasiet ligger högre än stadens snitt ifall de känt sig alvarligt hotade eller blivit rånade. Flickor utsätts för olika brott i högre utsträckning än pojkar								
  Antal vräkningar som berör barn	0	0	0	0	0	0	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	75 %	72 %	86 %	75 %		96 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Trygghetsfrågorna ska uppmärksammas extra inför kommande verksamhetsuppföljningar av boendeinsatser. I den individuella uppföljningen ska de kvalitetsfaktorer som påverkar tryggheten i boendet prioriteras ytterligare för att så långt som möjligt säkra att personalens arbetssätt är trygghetsskapande.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhoppbar verksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hemgång från Barnhus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnden ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt	2020-01-01	2020-06-30	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.			
✓ Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringsystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Farstas invånare lever i relationer fria från våld

Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Farstas invånare får stödinsatser från förvaltningen när våld i nära relationer förekommer
- Barn som upplever våld ska få stöd
- Fler våldsutövare får stöd att förändra sitt beteende
- Förvaltningens medarbetare agerar vid misstanke om våld i nära relationer

Analys

Under året har förvaltningens vuxenenhet och enheten arbete integration och bistånd, haft en gemensam utbildningsinsats med fokus på våldsutövare och särskilt sårbara grupper såsom missbruk och funktionsnedsättning. Utbildningsinsatsen har lett till att förvaltningens relationsvårdsteam under året arbetat fram nya rutiner för att nå våldsutövare och ökat kompetensen för särskilt sårbara grupper.

Förvaltningens vuxenenhet har börjat använda sig av den standardiserade bedömningsmetoden

FREDA i socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer i alla ärenden och har under året blivit ett etablerat arbetssätt i mottagningen. Under september månad genomfördes ett fokus på att även genomföra FREDA-kortfrågor på redan aktuella klienter i utredningsgrupperna som inte har tillfrågats tidigare för att fånga upp samtliga klienter på enheten. Genom att vuxenenheten har ställt FREDA-kortfrågor till alla klienter på ett strukturerat har fler klienter från enheten fått stöd från förvaltningens relationsvåldsteam.

Förvaltningens relationsvåldsteam har också efter utbildningsinsatsen arbetat med att förbättra samverkansrutinerna med enheterna för barn och ungdom i ärenden där det förekommer våld i nära relation och finns barn. Förvaltningens familjestödsenhet har genomfört samtliga uppdrag kring barns bearbetning av våld med hjälp av bl.a. Trappan-samtal. Trappan är en modell för krissamtal med barn som upplevt våld i sin familj.

Förvaltningen har inte uppnått målet kring antal kontaktade våldsutövare. Anledningen är att risken har bedömts vara för stor för den våldsutsatta i flertalet fall och förvaltningen har börjat se över hur en ökad samverkan med andra enheter kan förbättra resultaten under nästa år. Nio våldsutövare har kontaktats under året, varav tre ansökt om insatser, och två som går i behandling. I 21 ärenden har relationsvåldsteamet valt att inte kontakta våldsutövaren utifrån en hög riskbedömning.

Samtliga enheter inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning har implementerat Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Stora flertalet medarbetare har gått stadens Webbutbildning om våld i nära relationer. Enheternas rutiner kring hot och våld hålls aktualiserade genom bland annat dialog på APT-möten. Vid behov, vid misstanke eller konstaterat hot och våld mot brukare, samarbetar enheterna med stadsdelens team för våld i nära relationer och relationsvåldscentrum.

Äldreomsorgen arbetar utifrån fastställda rutiner för att uppmärksamma och agera vid misstanke om våld i nära relation. Under pandemin har enheternas arbete i viss utsträckning krävt förändrade arbetsstrukturer och arbetssätt. Planerade kompetenshöjande insatser har exempelvis inte kunnat genomföras. En risk finns att det under året varit svårare att uppmärksamma våld i nära relation hos äldre. Med anledning av pandemiläget har beställarenheten sedan mitten av mars ställt in alla hembesök och kontakter har istället tagits via telefon. Endast ett fåtal fysiska möten har genomförts och då utomhus vilket begränsat möjligheten att uppmärksamma våld i nära relation. FREDA-kortfrågor har inte kunnat ställas som planerat. Det har inte bedömts vara lämpligt att ställa frågorna per telefon men vid ett fåtal fysiska möten har frågorna kunnat ställas. I några ärenden då handläggare sedan tidigare känner till att det förekommer någon form av våld i nära relation har fördjupade frågor ställts och stöd erbjudits. När läget stabiliserats kommer det ordinarie arbetssättet att återupptas.

Nämndmål:

Farstas invånare lever utifrån sina olika behov och förutsättningar ett självständigt liv

Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Färre barn och ungdomar återkommer inom ett år efter avslutad insats.
- Allvarssamtal hålls med alla barn och unga som första gången anmäls för brott.
- Fler barn får bättre hjälp genom individmöten inom Barn i behov av särskilt stöd (BUS).
- Klienterna får samordnade individuella planer (SIP) för att förenkla samverkan.
- Fler personer i hemlöshet med psykosocial problematik får möjlighet till permanent boende

genom arbetsättet Bostad först.

- Fler personer med missbruksproblem som söker stöd och hjälp fullföljer sin individuella planering.
- Fler personer aktuella inom socialpsykiatri skattar sin situation bättre i uppföljningen i DUR.

Analys

Förvaltningens enhet för barn och ungdom har fortsatt förbättrat uppföljningen av utredningar för att matcha barn och ungdomar till rätt insats. Andelen barn och ungdomar som inte återkommer efter avslutad insats har stabiliserats de senaste två åren, med en liten höjning från 85,3 procent år 2019 till 85,5 procent år 2020.

Förvaltningen har under året kallat 36 barn och ungdomar som anmälts för brott till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar tillsammans med Polisen samt föräldrar eller vårdnadshavare, vilket motsvarar ca 68 % av de anmälda brotten. Förvaltningen har i samverkan med Polisen utarbetat en välförankrad rutin för hur samtalen planeras och genomförs. I viss utsträckning har socialtjänsten och Polisen inte hittat gemensamma tider inom tidsramen 48 timmar och samtalen har heller inte genomförts i allvarliga, akuta våldsärenden där skydd av barn har prioriterats.

Inom ramen för samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS) har förvaltningen under året sammankallat till fyra BUS-styrgruppsmöten. Styrgruppsmötena har bidragit till att förstärka förvaltningens samverkan med både skolan och Region Stockholm samt till att underlätta det gemensamma arbetet med samordnade individuella planer (SIP) för barn och ungdomar. Samverkansparternas användning av olika plattformar för digitala möten under pandemin har delvis försvårat arbetet med individuella SIP-möten. Samtliga SIP-möten har trots detta fungerat bra eftersom inga ärenden behövt klargöras genom BUS-individmöten, jämfört med år 2019 då BUS-individmöten hölls i 6 olika ärenden. Under året har minst 30 SIP-möten hållits för barn och ungdomar. 73 % av barnen och ungdomarna som fått SIP har varit pojkar, vilket kan bero på att SIP-möten är vanligt vid neuropsykiatriska funktionsvariationer och att dessa diagnoser är vanligare bland pojkar än flickor.

Förvaltningens skolsociala team (SST) har under året hjälpt 28 barn och ungdomar med hög skolfrånvaro. Som ett komplement till insatsen jobbar familjebehandlarna med föräldrarna. I 80 % av ärendena har barnen och ungdomarna uppgett att deras bekymmer minskat efter kontakten med SST och samtliga familjer har velat fortsätta med insatsen.

Barn i stadsdelen som upplevt missbruk eller psykisk ohälsa i familjen har fått möjlighet att delta i stödgruppen Humlan, som kunnat genomföras med anpassningar trots pandemin. 100 % av barnen som fullföljde gruppen upplevde att de fått hjälp och stöd av att ha deltagit i Humlan. Under året har även en Humlan-bok utifrån ett barnperspektiv skrivits.

Förvaltningens fältassistenter har kunnat genomföra 18 av 45 inplanerade HBTQ+-häng. Majoriteten av tillfällena behövde ställas in till följd av pandemin. Av hängets totalt 20 besökare har fältassistenter haft individuell kontakt med fem av besökarna.

Inom STIS -projektet (stärkt tidigt stöd i samverkan) har öppna förskolan och familjerådgivare i samverkan med Regionens barnmorskemottagning, barnavårdscentral och vårdcentral erbjudit förstärkt föräldrastöd i Fagersjö till barnfamiljer med barn i åldern 0-6 år. STIS har kunnat genomföras med anpassningar utifrån pandemin.

Förvaltningen har lyckas arbeta ned antal hushåll som placeras på akutboende/hotell eller vandrarhem under året. Förvaltningens klienter på ekonomiskt bistånd har till stor del kommit vidare ut i eget boende via andrahandsmarknaden och SHIS med stöd från socialsekreterare. Förvaltningens samhällsvägledare har tillsammans med stadsdelsmammor haft

bostadsvägledning för nyanlända på onsdagar. Samhällsvägledarna har under året även haft ett samarbete med SHIS Fagersjö med informationsträffar för nyanlända som uppnår maximal boendetid på SHIS Fagersjö 2020/2021.

Förvaltningens enhet för ekonomiskt bistånd har infört så kallade borådsmöten som genomförs en gång i månaden där socialsekreterare, biträdande enhetschef och förvaltningens bolots går igenom enskilda klientärenden för att se över upprättad planering mot eget boende och samtidigt ta beslut om rätten till tillfälligt boende kommande månad.

Under året har 19 vuxna personer med insatsen försökslägenhet godkänts för överlåtelse och har skrivit förstahandskontrakt direkt med fastighetsbolaget. Ytterligare två personer är godkända för överlåtelse men övertar kontraktet först från 1 januari 2021. Ingen med beviljad insats försökslägenhet har avslutats med anledning av misskötsamhet under året.

Kartläggning av befintliga klienter i bostadskö är genomförd och är nu ett implementerat arbetssätt i grupperna som fortsätter med varje ny klient som blir aktuell.

Kartläggning har också gjorts på de klienter som är placerade inom Stiftelsen hotellhem (SHIS) och som eventuellt kan gå vidare till genomgångsbostad.

Under året har 22 klienter utretts för insatsen försökslägenhet och nio av dessa har beviljats insatsen.

Under året har förvaltningens vuxenenhet skickat 89 remisser till öppenvård sydost och av dessa 89 har 64 personer sedan börjat behandling. I början av året skickades många remisser men få av dem påbörjande behandling. Under tertiäl två gjorde förvaltningen en förändring där ingen klient skickas till öppenvården från mottagningen utan alla utreds av socialsekreterare i vuxenenhetens utredningsgrupp innan remiss skickas. Detta har visat sig vara ett bra arbetssätt då det är färre klienter av de som nu remitteras som inte sedan påbörjar behandling.

Det förväntade resultatet att beviljad insats ger ökad livskvalitet mäts med hjälp av stadens övergripande brukarundersökning som genomfördes under våren 2020.

Resultatet som rör tillgänglighet har sjunkit sedan mätningen föregående år. Detta kan bero på att socialpsykiatrin tidigare hade ett telefonnummer där någon från gruppen alltid var tillgänglig. Under 2019 skapades en mottagningsfunktion på förvaltningens vuxenenhet och det tidigare telefonnumret togs bort och ersattes av mottagningens telefonnummer. Förvaltningen har inte lyckats med att informera om detta på ett tydligt sätt för våra klienter. Det har också varit flera handläggarytten inom socialpsykiatrin vilket kan varit försvårande för klienterna. Utifrån Covid-19 har handläggare arbetat från hemmet i högre utsträckning och detta kan vara en bidragande orsak till att klienter upplever tillgängligheten som sämre.

Förvaltningen har efter att tagit del av detta resultat börjat arbeta med att på varje uppföljning informera både klient och boendestöd/institution om kontaktuppgifter till handläggare samt till mottagning som är tillgänglig under kontorstid. Förvaltningen har också skickat ut informationsfolder till samtliga klienter om hur de kan gå tillväga om de vill lämna synpunkter/klagomål till förvaltningen.

Arbetet med att genomföra rättssäkra och välgrundade utredningar samt bedömningar utifrån individens behov fortsätter som ett arbete att beviljad insats ska ge en ökad livskvalité. Samtliga beviljade insatser i förvaltningens vuxenenhet följs upp regelbundet för att bedöma om insatsen samt omfattningen är korrekt, är det inte det görs korrigeringar. Syftet med uppföljning av insats är att varje individ utifrån sina individuella förutsättningar och med korrekt stöd vid rätt tidpunkt kan leva ett så självständigt liv som möjligt.

AGENDA 2030, punkt 3: God hälsa och välbefinnande, punkt 16: Fredliga och inkluderande samhällen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel brukare i verksamheter inom egen regi som har godkända och aktuella genomförandeplaner två veckor efter påbörjad insats.	86,94 %					95 %		2020
Analys								
En tidvis hög personalfrånvaro och belastning inom verksamheterna till följd av den rådande pandemin antas ha påverkat utfallet av indikatorn, då prioriteringar av arbetsuppgifter behövt göras.								
 Antal enheter inom avdelningen för individ- och familjeomsorg som fullföljer sin tidsplan för implementering av barnrättsperspektivet	6					6		VB 2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Berörda verksamheter inom socialtjänsten ska genomföra kompetensutveckling inom upprättande av genomförandeplaner och social dokumentation.	2020-01-01	2020-09-30	
 Fortsätta projektet med stärkt tidigt stöd i samverkan för att öka stödet till barnfamiljer med barn i åldern 0-6 år i samarbete med sociala barn- och ungdomsvården, öppna förskolan och landstingets verksamheter BMM, BVC och vårdcentral.	2020-01-01	2021-12-31	

Nämndmål:

Invånare med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning ges insatser av hög kvalitet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Invånare med funktionsnedsättningar som ansöker om bistånd ska uppleva ett gott bemötande.
- Förvaltningens verksamheter är tillgängliga.
- Brukare inom nämndens verksamheter upplever en ökad trygghet och delaktighet.
- Alla brukare inom funktionsnedsättning har godkända och aktuella genomförandeplaner

Analys

En del av kvalitetsarbetet har inriktats på att säkra att korrekta genomförandeplaner finns i samtliga ärenden gällande stöd till personer med funktionsnedsättning, och att planerna ska vara av god kvalitet. Enheterna har kommit olika långt i detta arbete, men generellt finns en ökad medvetenhet bland medarbetarna såväl inom biståndsenheten som utförarenheterna om vikten av att hålla genomförandeplanerna aktualiserade för att dessa ska kunna fungera som ett bland flera styrdokument för att nå verksamhetsmålen. Rutiner finns utformade för att uppmärksamma medarbetare som bedöms vara i behov av stöd i upprättande av genomförandeplaner. De erbjuds

bland annat möjlighet att gå en digital utbildning i social dokumentation genom den länsövergripande utbildningsverksamheten Forum Carpe.

Implementeringen av Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning fortgår och är känd bland stora flertalet medarbetare och brukare och tillämpas inom verksamheterna. Stadens program för tillgänglighet och delaktighet har även på olika sätt kommunicerats med anhöriga och närstående, exempelvis genom skriftliga utskick i form av anhörigbrev och digitala möten. Kontakterna med anhöriga och närstående fortgår trots pandemin, fast genom andra informationskanaler. Förvaltningen säkerställer således att anhöriga och närstående tillsammans med brukarna ges inflytande och görs delaktiga på olika sätt i det dagliga omsorgsarbetet.

Arbetet med att utarbeta rutiner för hur FN:s barnkonvention ska efterlevas fortgår och som ett led i detta arbete har bland annat barnkonsekvensanalyser i utredningar inom biståndsenheten ökat under året. Generellt har medvetenheten ökat kring barnrättsperspektivet, detta gäller inte minst vid de ärendedragningar som biståndsenheten genomför regelbundet. Jämfört med tidigare ställs fler frågor kring barnrättsperspektivet vid de ärendedragningar som genomförs, något som barnrättsombudet inom aktuell enhet kan vittna om.

Insatserna för att utveckla arbetssätt och stöd för att skapa trygghet och delaktighet för brukarna har fortsatt men behöver ytterligare intensifieras inom vissa enheter. Mycket av utmaningen handlar om att få till kontinuitet och stabilitet i personalgrupp och öka kompetens hos medarbetare att bemöta och kommunicera med brukarna på ett anpassat sätt i olika situationer som uppstår. Samtliga medarbetare som arbetar i förvaltningens verksamheter har under året genomgått utbildningen det pedagogiska ramverket som fokuserar bland annat på att höja förmågan hos medarbetarna i lågaffektivt bemötande, behovskartläggning, lyhördhet i kommunikation och individuellt utformat stöd. Utbildningen kommer att skapa ytterligare förutsättningar för att förbättra trygghet och delaktighet för brukarna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Bedömningen grundar sig dels på att de flesta årsmål uppnås delvis, men också på de insatser och prioriteringar av kärnverksamheten som gjorts under pågående pandemi.

Pandemin har drabbat äldreomsorgen hårdast och verksamheterna har under året ställts inför omfattande utmaningar. Medarbetare och chefer har gjort stora ansträngningar för att under kris upprätthålla en trygg och professionell verksamhet. Det ordinarie arbetet med att säkerställa och utveckla en god hälso- och sjukvård har fortgått liksom arbetet med fokus på måltiden och måltidsmiljön, även om förändrade arbetssätt behövt tillämpas. Arbetet har också präglats av de åtgärder som behövt vidtas för att förebygga smittspridning genom bland annat utbildning och uppföljning av basala hygienrutiner, hantering av skyddsutrustning samt smittspårning. Under perioden har hälso- och sjukvårdsarbetet och arbetsledningen inom vård- och omsorgsboendena

förstärkts genom utökad chefs- och sjuksköterskebemanning liksom bemanningen av baspersonal.

På uppdrag av stadsledningskontoret startades och bedrevs under våren ett Covid-19-korttidsboende vid Edö vård- och omsorgsboende med syftet att avlasta Regionen. Enheten tog emot smittade patienter i behov av fortsatt vård och behandling, men inte avancerad vård. I december ställdes ett korttidsboende med somatisk inriktning om till ett Covid-19-korttidsboende med uppdrag från stadsledningskontoret att enbart ta emot äldre med konstaterad smitta.

Inom region östra söderort finns etablerad samverkan inom flera områden bland annat genom en delad dietisttjänst med Skarpnäck, gemensamt avtal med Skarpnäck om nattpatrull inom hemtjänsten och alla måltidsinköp görs hos Enskede-Årsta-Vantörs kostenhet. Samverkan inom östra söderort med Tryggt mottagande i hemmet har fortsatt under året. Under en period agerade teamet som förstärkningsteam för att avlasta hemtjänstenheterna. Äldreomsorgscheferna inom regionen har även samverkansmöte varannan vecka.

Vård- och omsorgsboendena tar regelbundet emot ungdomsbesök inom enheterna, under året har alla besök, från mars, skett utomhus så som exempelvis underhållning med sång

Inom äldreomsorgens enheter används resultatet av brukarundersökningen som underlag för att identifiera eventuella skillnader i omsorgen av män och kvinnor. Inom beställarenheten används även den egna undersökningen gällande bemötande som underlag för jämställdhetsanalys.

Det arbete som görs inom detta målområde bidrar till uppfyllelse av mål 3 inom Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen 	67 %	65 %	68 %	70 %		71 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys En möjlig orsak till att andelen positiva svar minskat för årets undersökning kan vara pandemins påverkan på måltidssituationen. Måltidssituationen har på flera sätt behövt anpassas och förändrats utifrån rådande rekommendationer och riktlinjer, bland annat har den sociala dimensionen av måltiden påverkats vilket kan ha bidragit till en minskad positiv upplevelse.								
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra 	53 %	63 %	47 %	53 %		54 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Resultatet för årets brukarundersökning har inte förändrats från föregående år men kan ha påverkats med anledning av pandemin. Verksamheternas planering av aktiviteter har behövt förändras och anpassas till rådande läge. Alternativa aktiviteter har erbjudits. Enheter i egen regi har under året arbetat för att på bästa sätt använda balkonger, terrasser och uteplatser exempelvis har besök anordnats för anhöriga utomhus och de äldre har givits möjlighet att från vård- och omsorgsboendets terrasser ta del av sång- och musikunderhållning. De äldre har också givits möjlighet till individuella promenader tillsammans med personal.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten 	85 %	89 %	83 %	86 %		87 %	86 %	2020
Analys Resultatet från brukarundersökningen visar på en imaginell minskning men ligger i linje med föregående års årsmål. Resultatet bör analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv inom enheternas handlingsplaner för att utreda skillanden mellan män								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
och kvinnor vad avser upplevelsen av att kunna påverka hur hjälpen utförs och vidta adekvata åtgärder.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	80 %	83 %	78 %	78 %		79 %	77 %	2020
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	79 %	84 %	77 %	82 %		83 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Enheterna i egen regi arbetar med att erbjuda en trygg och säker omsorg har högsta prioritet, men äldre och anhöriga har i samband med pandemin uttryckt en ökad oro vilket kan ha påverkat upplevelsen av trygghet hos hemtjänstkunderna.								
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	89 %	93 %	87 %	81 %		82 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	91 %	90 %	91 %	94 %		95 %	92 %	2020
Analys								
Andelen nöjda omsorgstagare för dagverksamhet i egen regi uppgår till 94 procent.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	85 %	85 %	85 %	86 %		87 %	85 %	2020
Analys								
I brukarundersökningen framkommer att kunderna inom hemtjänsten i egen regi upplever att de inte i tillräcklig omfattning informeras vid förändringar eller kan påverka vid vilka tider de får hjälp. Enheterna arbetar för att göra kunden mer delaktig i utförandet av sina insatser genom att uppdatera genomförandeplaner och anpassa dem enligt beslut om ramtid. Arbetet har dock påverkats av Covid-19 pandemin under året.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	84 %	83 %	85 %	79 %		81 %	82 %	2020
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	12,9			13,5		12	Max 10 personer	2020
Analys								
Enheterna har under året varit medvetna om att personalkontinuiteten behöver förbättras. Ett arbete för att öka kontinuiteten har därför påbörjats. Arbetet innebär bland annat schemaförändringar, tydligare geografiska områdesgrupper och förändrade personalbemanningar. Under år 2020 har arbetet med att öka kontinuiteten påverkats av konsekvenser i samband med pandemin. Hög personalfrånvaro bland ordinarie personal i hemtjänst i egen regi har lett till en hög andel vikarier. Mot bakgrund av detta har planeringen med åtgärder för ökad kontinuitet hos hemtjänstens kunder inte kunnat fullföljas.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldregruppen och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldregruppen ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Äldre i Farsta har omsorg av hög kvalitet

Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- De äldre som ansöker om bistånd är nöjda med biståndshandläggarens bemötande.
- De äldre inom förvaltningens verksamheter är delaktiga i utformandet av sina insatser.
- De äldre inom förvaltningens verksamheter besväras i lägre grad av ensamhet
- De äldre inom förvaltningens verksamheter har en patientsäker hälso- och sjukvård.
- De äldre inom förvaltningens verksamheter har en god vård i livets slutskede.
- De äldre inom förvaltningens verksamheter är nöjda med mat- och måltidssituationen

Analys

Till följd av covid-19-pandemin har avdelningens verksamheter fortlöpande arbetat med att säkerställa följsamheten till myndigheters rekommendationer och riktlinjer samt Stockholms stads beslut om arbetssätt. Exempelvis har kohortvård tillämpats vid behov. Stort fokus har varit att på olika sätt förebygga smittspridning. Det har gjorts genom bland annat återkommande utbildning och uppföljning av basala hygienrutiner, klädregler, smittskydd och hantering av skyddsutrustning samt ett intensifierat arbete med smittspårning. Arbetet inom enheterna har bidragit till att spridningen av viruset kunnat begränsas. Under covid-19-pandemin har hälso- och sjukvårdsarbetet och arbetsledningen inom vård- och omsorgsboendena förstärkts genom utökad chefs- och sjuksköterskebemannning liksom bemanningen av baspersonal.

På uppdrag av stadsledningskontoret startades och bedrevs under våren ett Covid-19-korttidsboende vid Edö vård- och omsorgsboende med syftet att avlasta Regionen. Enheten tog emot patienter med konstaterad smitta från sjukhus som var i behov av fortsatt vård och behandling men inte avancerad vård. I december ställdes korttidsboendet med somatisk inriktning på Postiljonen om till ett Covid-19-korttidsboende med uppdrag från stadsledningskontoret att enbart ta emot äldre med konstaterad smitta.

Äldreomsorgens verksamheter har fortlöpande arbetat med att säkerställa följsamheten till myndigheters rekommendationer och riktlinjer samt Stockholms stads beslut om arbetssätt. Exempelvis har kohortvård tillämpats vid behov. Stort fokus har varit att på olika sätt förebygga smittspridning och arbetet inom enheterna har bidragit till att spridningen av viruset kunnat begränsas.

Beställarenheten har under rådande covid-19-pandemi enbart gjort hembesök vid enstaka tillfällen. Utredningar och uppföljningar har genomförts per telefon med den äldre och genom kontakt med utförare.

Den enkätundersökningen som beställarenheten planerat att genomföra under hösten 2020 i syfte att undersöka hur de äldre upplever sig delaktiga, lyssnade på och utredningen som helhet har inte kunnat genomföras mot bakgrund av att hembesök ej genomförts i större utsträckning under året. För att nå en ökad rättssäkerhet har beställarenheten under året genomfört ärendedragningar flera gånger i veckan då ansökningar diskuterats av biträdande enhetschef och handläggare. Vidare har tidsschabloner setts över av både biståndshandläggare och biträdande enhetschef vid beviljande av hemtjänstinsatser för att säkerställa likställighet i biståndshandläggningen.

Med anledning av den pågående pandemin har ett förstärkningsteam upprättats inom hemtjänsten. Teamet består av särskilt utsedd personal som endast har besökt kunder med misstänkt eller konstaterad smitta.

Hemtjänstenheterna har under året beviljats medel för att utveckla arbetet med demenskompetens. Ett enhetsövergripande demensteam har startats upp där ett antal medarbetare med särskild kompetens inom området ingår. Demeensteamet syftar till att individanpassa och förbättra omsorgen för kunder med kognitiv svikt.

Samverkan inom region östra söderort med Tryggt mottagande i hemmet har fortsatt under året. Under en period agerade teamet som förstärkningsteam för att avlasta hemtjänstenheterna.

Av årets brukarundersökning kan konstateras att de som svarat upplever att handläggarens beslut är anpassat efter deras behov då nöjdheten har ökat gällande hemtjänstbeslut.

Avdelningar med demensinriktning inom vård- och omsorgsboenden, Postiljonen och Edö, har haft en svarsfrekvens mellan 40-60 procent på brukarundersökningen medan Ångsö har haft för få svaranden för att få ett sammantaget resultat. Avdelningar med somatisk inriktning har haft en lägre svarsfrekvens som resulterat i att det för flera frågor blivit för få svar som redovisats. Den låga svarsfrekvensen kan vara relaterad till att brukarundersökningen skickades ut och skulle besvaras under pandemins första skede.

Inom hemtjänsten har svarsfrekvensen uppnått nivåer likt tidigare år, cirka 60-80 procent. Brukarundersökningen visar att andelen äldre inom hemtjänsten som besväras av ensamhet minskat under året.

Inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden har egenkontroller med måltidobservationer genomförts. Observationerna har lett till att identifiera områden som behöver förbättras och utvecklas. Enheterna har planerat för åtgärder där kostombuden har en centralroll. Brukarundersökningen visar på ett sämre resultat än tidigare år vad gäller mat- och måltidupplevelsen. Under året har mat- och måltidssituationen behövt anpassas efter rådande omständigheter under Covid-19 pandemi. Bland annat har den sociala samvaron varit begränsad vilket kan vara en bidragande orsak till att de äldre är mindre nöjda med mat- och måltidssituationen.

Sociala aktiviteter och kontakter hålls i nuläget via digitala verktyg, exempelvis skickas digitala hälsningar från anhöriga till och från den boende. Även samtal med anhöriga genomförs via digitala verktyg. Under en period på hösten har vård- och omsorgsboenden har erbjudit besök att genomföras utomhus efter överenskommelse med personal. På Postiljonens vård- och omsorgsboende finns utsedda trädgårdsvårdare som ansvarat för planering, fika och att vara behjälpliga utomhus vid besök.

Inom äldreomsorgen används resultatet av brukarundersökningen som underlag för att identifiera eventuella skillnader i omsorgen av män och kvinnor. Resultat av undersökningarna presenteras årligen under hösten och analysen görs i samband med verksamhetsberättelsen. Eventuella åtgärder och förändrade arbetssätt tas fram i samband med verksamhetsplanen.

Skillnader i resultatet mellan män och kvinnor för år 2020 som uppmärksammats i brukarundersökningen är andelen trygga omsorgstagare och andelen som anser sig kunna påverka hur hjälpen utförs. Generellt sett upplever sig kvinnor inom äldreomsorgens verksamheter mindre trygga än männen. Kvinnor upplever också i mindre grad att de kan påverka hur hjälpen utförs. En jämställdhetsutmaning inom äldreomsorgens verksamheter är således att identifiera vad dessa skillnader beror på och hur de kan åtgärdas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognosis helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nöjda omsorgstagare i hemtjänsten egen regi.	81 %			85 %		86 %		2020
Analys I brukarundersökningen framkommer att kunderna inom hemtjänsten i egen regi upplever att de inte i tillräcklig omfattning informeras vid förändringar eller kan påverka vid vilka tider de får hjälp. Enheterna arbetar för att göra kunden mer delaktig i utförandet av sina insatser genom att uppdatera genomförandeplaner och anpassa dem enligt beslut om ramtid. Arbetet har dock påverkats av Covid-19 pandemin under året.								
 ♀ Andel nöjda omsorgstagare inom dagverksamhet egen regi.	94 %	93 %	94 %	94 %		95 %		2020
Analys Andelen nöjda deltagare inom dagverksamheten är fortsatt hög och ligger kvar på samma nivå som föregående år.								
 ♀ Andel nöjda omsorgstagare på vård- och omsorgsboenden i egen regi.	75 %			80 %		81 %		2020
Analys I årets brukarundersökning redovisas svar från endast tre enheter av fem totalt. Detta i kombination med yttre omständigheter så som nyligen genomförd flytt (Edö) och en pågående pandemi gör att resultatet av brukarundersökningen för året är svår analyserad.								

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att Kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås helt.

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv uppfylls helt. Förvaltningen har regelbunden kontakt och samarbete med stadsdelsområdets företagare och fastighetsägare. Platssamverkan, trygghetsåtgärder och upprustningar ökar områdets attraktivitet.

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov uppfylls helt.

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet uppfylls helt. Förvaltningens totala resande har minskat.

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring uppfylls helt. Trots de begränsningar som pandemin medfört, har nämnden kunnat erbjuda ett stort utbud av aktiviteter och upplevelser till våra invånare.

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö uppfylls helt. Förvaltningen har påbörjat en kartläggning av vårt arbete i relation till det nya miljöprogrammet. Avfallshantering och återvinningsmöjligheter fortsätter att förbättras, liksom odlingsmöjligheterna i stadsdelsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundas på att alla planerade aktiviteter har genomförts och att underliggande nämndmål uppnås helt.

Förvaltningen har prioriterat implementering av stadens nya näringslivspolicy och åtaganden inom de tre fokusområden som stadsdelsnämnden är berörd av. Under 2020 har förvaltningen genomfört ett tiotal företagsbesök där frågor och synpunkter från företagare har kunnat tas emot. Förvaltningen har fått positiva kommentarer efter platssamverkan och upprustning kring Stieg Trenters torg från företagare, besökare och arbetande i området, så som polis och fältassistenter. Torget beskrivs som fint, lugnt och tryggt. Företagarna i Hökarängens företagareförening är nöjda med de åtgärder som genomfördes efter trygghetsvandring och de är också nöjda med att stadens ordningsvakter nu har rätt att verka i centrum.

Nämndmål:

Farsta har ett attraktivt företagsklimat

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Fler arbetstillfällen i Farsta
- Fler företag i Farsta
- Miljön vid lokala centrum och verksamhetsområden är trygg och välskött
- Förvaltningen har en regelbunden dialog med lokala företagare
- Företagen bedömer förvaltningens service som god

Analys

Prioriterat arbete under 2020 har varit implementering av stadens nya näringslivspolicy och åtaganden inom de tre fokusområden som stadsdelsnämnden är berörd av. Stimulera tillväxt och företagsamhet; Förbättrad service, tillgänglighet och myndighetsutövning samt Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet.

Förvaltningen bedömer att näringslivspolicyns fokusområden har samma mål och inriktning som stadsdelsnämndens egna *Prioriteringar inom det lokala näringslivsarbetet i Farsta – underlag till verksamhetsplaner under perioden 2019-2022.*

Förvaltningen ingår som en del av stadens stadsövergripande företagslotsfunktion. Vi tar emot frågor, svarar direkt eller lotsar vidare. Därtill gör vi egna företagsbesök. Under 2020 genomförde förvaltningen ett tiotal företagsbesök, färre än planerat på grund av pandemin. Frågor och synpunkter från företagare har bland annat gällt den så kallade krosstomten i Larsboda, utvecklingen av Telestaden, trafikproblem i Hökarängen, önskemål om fler parkeringar i våra lokala centrum, bättre skyltning, önskemål om fler gemensamma aktiviteter, frågor om planerade stadsmiljöarbeten, ny fastighetsägare av Farsta centrum samt Mathems etablering i Larsboda. Viss oro finns gällande om den nya handelsplatsen som för närvarande byggs vid Gubbängsmotet. Vissa butiker i Sköndals centrum är rädda för konkurrens.

Förvaltningen har fått uppskattande kommentarer från företagare om hur fint Stieg Trenters torg blivit efter platsamverkan och upprustning. Vi genomförde bland annat med hjälp av feriearbetande ungdomar en undersökning där 60 personer tillfrågades om Stieg Trenters torg. Resultatet var övervägande positiva kommentarer. Undersökningen är en del av vår utvärdering av insatserna som genomfördes under 2018 - 2020. Även polisen, fältassistenter, områdesvärdar, fritidspersonal och föräldravandrare rapporterar att Stieg Trenters torg varit en lugn och trygg plats under våren och sommaren.

Fortsatt dialog och framförallt återkoppling har också skett med Hökarängens företagarförening kring de trygghetsåtgärder som genomfördes hösten 2019. Företagarna är nöjda med de åtgärder som genomfördes efter trygghetsvandringen och de är också nöjda med att stadens ordningsvakter nu har rätt att verka i centrum. Under våren rapporterar man dock återigen problem med att många missbrukare samlas i centrum. Under sommaren genomförde feriearbetande ungdomar i samarbete med föreningen Bästa Svängen extra städning på torget och ett antal sociala aktiviteter för att öka trivsel och tryggheten vid torget. Ferieungdomar har också frågat företagare och besökare i Hökarängens centrum om deras upplevelse av trygghet. Se mål 1.2.

Förvaltningen har gemensamt med Stockholmshem, KTH och lokala näringsidkare genomfört ett projekt för att göra Kastanjetorget i Hökarängen mer inbjudande och trivsammare. Vi deltog också i arbetet med att göra Gubbängstorget till ett så kallat sommartorg tillsammans med andra förvaltningar och Familjebostäder. Under sommaren har två spontana musikkonserter genomförts av ferieungdomar på Gubbängens torg.

Förvaltningen har i samarbete med Stockholmshem installerat och utökat julbelysningen vid Tallkrogens centrum, Hökarängen Centrum, och på flera andra ställen i Hökarängen.

Förvaltningen har regelbundet inspekterat Larsboda företagsområde, Farsta och Gubbängens företagsområde med syfte att hålla verksamhetsområdena trygga och välskötta. Vi inventerar, åtgärdar och rapporterar vidare brister som åligger andra aktörer att åtgärda. Under sommaren har ferieungdomar regelbundet inspekterat, felanmält och plockat skräp inom företagsområdena. Larsboda verksamhetsområde har under hösten haft problem med stölder och inbrott och otillåten containerverksamhet.

Förvaltningen har regelbundna möten och kontakter med stadsdelsområdets företagareföreningar och fastighetsägare. Välkomstbrev har skickats ut till 52 nyetablerade företag i Farsta och ett nyhetsbrev har gått ut med information om aktuella företagshändelser och om stadens stödprogram till företag som drabbas av ekonomiska effekter av coronakrisen.

När vi jämför tillgänglig statistik från april 2019 (12 884) med april 2020 (13 357), ser vi att antalet arbetstillfällen har ökat med 473 stycken i Farsta stadsdelsområde. Antalet arbetsställen har ökat med 44 stycken till 2279 i april 2020 jämfört med 2235 i april 2019. Det finns en eftersläpning i statistiken vilket gör att jämförelserna inte blir per kalenderår.

Farsta stadsdelsnämnds utvecklings- och näringslivsråd har hittills under året genomfört tre möten, varav ett digitalt, bland annat har rådet träffat den nya fastighetsägaren till Farsta centrum, Stadsrum.

Delar av vårt lokala näringslivsarbete syftar till att öka tryggheten och trivseln i våra lokala centrum och företagsområden. Fler kvinnor än män upplever otrygghet utomhus särskilt på kvällar. Vi bedömer därför att det näringslivsarbete som ökar den upplevda tryggheten också bidrar till ökad jämställdhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal anställningar i Farsta	13 357					13 000		2020
 Farstas arbetsplatskvot jämfört med likvärdiga stadsdelar	0,61			0,61		0,62		2020
Analys Befolkningsstatistiken för 2020 har ännu inte kommit varför utfallet avser 2018.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Farsta utvecklings- och näringslivsråd ska tillsammans med stadsdelsförvaltningen genomföra träffar med det lokala näringslivet	2019-01-11	2020-12-20	
 Stadsdelsförvaltningen ska bidra med det lokala perspektivet i	2020-01-01	2020-11-30	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
SBR:s uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden intensifiera det strategiska arbetet för att öka antalet arbetsplatser, särskilt i stadens södra delar, översiktsplanens fokusområden och verksamhetsområden samt i områden som domineras av bostäder.			
✓ Stadsdelsförvaltningen ska lotsa företag som vill etablera sig till nätverk av lokala fastighetsägare som äger lokaler eller mark	2019-01-11	2020-11-30	
✓ Stadsdelsförvaltningen ska skicka ut välkomstbrev till nya företag i stadsdelsområdet	2019-01-11	2020-11-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppnås helt under året då underliggande nämndmål och årsmål bedöms uppfyllas enligt plan. Förvaltningen lämnar in intresseanmälningar i de relevanta planprocesser som startar i stadsdelen. Antalet förskoleplatser täcker behoven.

Jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv behöver finnas med i stadsutvecklingsprojekt. Det är något som förvaltningen bevakar både när vi har detaljplaner på samråd och när nya verksamhetslokaler ska utformas.

Det arbete som görs inom detta målområde bidrar till uppfyllelse av mål 11 inom Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			0		0	Tas fram av nämnd	2020

Nämndmål:

I Farsta byggs den kommunala verksamheten ut i takt med förändrade behov

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Förvaltningen lämnar in intresseanmälningar för förskolor samt bostäder enligt LSS och socialtjänstlagen i de relevanta planprocesser som startar i stadsdelen.
- Antalet lägenheter för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning ökar.
- Antalet förskoleplatser täcker behoven

Analys

Förvaltningen planerar flera byggprojekt enligt verksamhetens kommande behov till följd av bostadsbyggande och befolkningsförändringar. Förvaltningens byggprojekt planeras och utformas i samarbete med berörd verksamhet. Samtliga projekt för nya förskolor och LSS-bostäder fortgår enligt plan, men inget projekt kommer färdigställas under 2020.

Förskolan i Farsta byggs ut i takt med bostadsbyggandet och antalet förskoleplatser täcker behoven. Förvaltningen samverkar med staden kring planering av flera nya förskolor i samband med nybyggnation. I samverkan med SISAB pågår även planering av rivning av flera äldre förskolor för att ersättas av större som motsvarar dagens krav på förskolelokaler.

En paviljongförskola om tre avdelningar har stängts då bygglovets gått ut och byggnaden revs i oktober. Kvarvarande barn har flyttat till en förskola som har oanvänt lokalutrymme.

Förvaltningen har under sommaren avvecklat parkleken Fagerlid i Hökarängen i enlighet med tidigare beslut i nämnden.

Jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv behöver finnas med i stadsutvecklingsprojekt. Det är något som förvaltningen bevakar både när vi har detaljplaner på samråd och när nya verksamhetslokaler ska utformas. Under perioden har dock inte jämställdhetsfrågor aktualiserats i något projekt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppnås eftersom underliggande nämndsmål och årsmål bedöms uppfyllas helt. Det totala resandet har sjunkit och digitala möten prioriteras. Förvaltningen fortsätter att minska användningen av fossila bränslen och stödjer mer hållbara transportmedel inom de egna verksamheterna. Nämndens 14 personbilar är alla gas- eller eldrivna.

Förvaltningen gör bedömningen att vår omställning till hållbara transporter inte påverkar våra anställda kvinnor och män i olika omfattning. Det arbete som görs inom detta målområde bidrar till uppfyllelse av mål 11, 13 och 15 inom Agenda 2030.

Nämndsmål:

Hållbara transporter prioriteras inom nämndens verksamheter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Andelen miljöbränsle ökar av totala förbrukningen av drivmedel
- Fler Skype-möten ersätter icke-hållbara resor i förvaltningens verksamheter.
- Beställningar/transporter samordnas
- Miljökrav ställs vid upphandling.

Analys

Förvaltningen har 14 personbilar och samtliga är gas- eller elbilar. Förvaltningen har inte bytt ut vår dieseldrivna lastbil som planerat. Nuvarande bil kommer att leasas ytterligare två år. Diesebilens växtgasutsläpp påverkar miljön negativt men ett nytt fordon har också påverkan på miljön genom tillverkningsprocessen. Stadens samtliga fordon ska vara fossilfria till 2030.

Två elcyklar köptes i november till medarbetarna på Storforsplan i Farsta. Totalt finns nu sju elcyklar placerade på adressen. En av hemtjänstenheterna hade en ellastcykel som använts i liten omfattning. Den har istället placerats i Fagersjö för att användas av arbetslaget och andra som har sin verksamhet på Mötesplatsen.

I slutet av året genomfördes en utbildning i ecodriving för ett 20-tal medarbetare inom hemtjänsten. Ecodriving handlar om att köra miljömässigt och ekonomisk effektivt och resultatet av utbildningen var lyckat.

Skype-möten har ersatt många fysiska möten på grund av pandemin, internt inom förvaltningen men även med invånare. Resandet har därmed hållits nere. I den myndighetsutövande kontakten med invånare har vi till största del arbetat med digitala möten. Endast nybesök och besök av mer akut karaktär har skett fysiskt.

Inom förvaltningens fritidsverksamhet har alla aktiviteter under sommaren skett inom promenadavstånd i närområdet, inga resor med bil eller buss har förekommit i verksamheten. Hemtjänstenheternas cykelanvändande har ökat under perioden och cykel används även som transportmedel för längre sträckor.

Utifrån detta har förvaltningens totala resande under året begränsats markant, både med miljövänlig kollektivtrafik och med bil. Andelen miljöbränsle av den totala förbrukningen drivmedel har ökat/minskat.[SW2]

Förvaltningen gör bedömningen att vår omställning till hållbara transporter inte påverkar kvinnor och män i olika omfattning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	93,33 %			94,12 %		93,33 %		VB 2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska ta fram ett förslag på reviderad resepolicy	2020-01-01	2020-10-31	Avvikelse

Analys

Förvaltningens resepolicy ska utgå ifrån stadens kommande rese- och mötepolicy. Stadens policy är ännu inte fastställd varför vi avvaktar med vår lokalt anpassade resepolicy.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas.

På nämndens uppdrag har vi haft fler mötesplatser för barn och unga öppna jämfört med tidigare år. All verksamhet inom parklekar, fritidsgårdar och öppna förskolor har bedrivits utomhus, vilket inneburit ett större fokus på rörelse och motion. Inom vård- och omsorgsboendena har de äldre varje vecka kunnat ta del av musikunderhållning från terrasser och balkonger. Alla förskolebarn har i år fått se en teaterföreställning utomhus eller coronaanpassat på närliggande scen.

Förvaltningen arbetar med ett medvetet språkbruk, förhållningssätt och val av utbud för att öka jämställdheten. Förvaltningen för konsupplad statistik över antalet besökare till våra öppna mötesplatser, lovaktiviteter och andra arrangemang. Det arbete som görs inom detta målområde bidrar till uppfyllelse av mål 3, 10 och 16 inom Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	83 %	79,7 %	86,8 %	69,4 %		75 %	75 %	2020
● Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	76 %	76 %	78 %	73 %		75 %	75 %	2020
● Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	77,2 %	81,4 %	73,7 %			65 %	65 %	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottar, exempelvis bastuflottar och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshantering.			
  Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Farstas invånare har tillgång till ett rikt utbud av kultur och fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Farstaborna är nöjda med kulturlivet i stadsdelen.
- Förskolebarn, boende, besökare och brukare är nöjda med kulturupplevelserna i förvaltningens verksamheter
- Föreningar i Farsta är nöjda med informationen kring föreningsbidrag.
- Antalet besökare ökar på de öppna mötesplatser som nämnden erbjuder.
- Andelen män ökar bland besökarna till öppna seniorverksamhet.
- Andelen flickor ökar bland besökarna till fritidsgårdarna.
- Alla förskolebarn deltar på professionella kulturevenemang
- Alla femåringar i Farstas förskolor deltar i Konst i förskolan som drivs i samarbete med Konsthall C
- Stadsdelens öppna mötesplatser upplevs som meningsfulla, trygga och jämställda av dess besökare

Analys

Den pågående pandemin har påverkat förvaltningens arbete mycket inom detta nämndmål. Från mars till oktober bedrevs all verksamhet inom parklekar, fritidsgårdar och öppna förskolor utomhus. Under hösten öppnade vi upp för inomhusverksamhet igen, men före jul stängdes all verksamhet, såväl inne som ute. Samma sak har gällt den öppna seniorverksamheten.

När verksamheten bedrivs utomhus har det blivit ett större fokus på rörelse och motion, men även kulturföreställningar och snickeri har kunnat erbjudas ute. Vi har delvis ställt om till digitala mötesplatser för att bibehålla kontakten och tryggheten. Kommunikationen med besökare via social media har ökat. För att söka upp ungdomarna som inte kommer till de planerade utomhusaktiviteterna har fritidsledare delvis arbetat med uppsökande fältarbete.

Inom fritidsgården Morris verksamhet för funktionsnedsatta ungdomar har besökarna fått välja vilken dag de vill komma, för att minska antalet besökare vilket setts som nödvändigt ur smittsäkerhetssynpunkt. Parklekarna har under året haft fortsatt höga besökarantal, men öppna förskolorna och fritidsgårdarna har tappat besökare. Fritidsgårdarna har en jämn könsfördelning bland besökarna, två fritidsgårdar har mer än 50 procent flickor, det är också dessa två verksamheter som i högre grad har ett medvetet arbete för att attrahera flickor.

Stockholmsenkäten visar att andelen flickor bland besökarna är högst i Farsta i jämförelse med andra stadsdelarförvaltningar. Brukarundersökningar under året visar att besökarna varit nöjda med den verksamhet som bedrivits.

På nämndens uppdrag har vi haft fler mötesplatser för barn och unga öppna denna sommar

jämfört med tidigare år. Minst två ställen har varit öppna hela sommaren – Nybygget i Gubbängen och Farstaängen i Farsta

Sammanlagt deltog 7 255 barn och unga på de lovaktiviteter som förvaltningen arrangerade under 2020 i samverkan med idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen och det lokala föreningslivet, varav 3 557 var flickor och 3 698 var pojkar. Motsvarande siffra 2019 var 9150. På grund av pandemin har alla aktiviteter haft begränsningar i antalet deltagare/publik. Under jullovet arrangerades inga lovaktiviteter på grund av pandemin. Vi bedömer därför att siffran 7255 är relativt hög, också med tanke på att vi i år inte har fått något bidrag till lovaktiviteter [SW1] från Socialstyrelsen. Ett läger för ungdomar med intellektuella funktionsnedsättningar har också genomförts. På en skala av 1-10 så uppskattar medarbetarna deltagarnas nöjdhet till 8,6.

Farsta Sportskamp firade i år 10-årsjubileum. Under vecka 32-33 deltog 585 barn i åldrarna 8-12 år, 288 flickor och 297 pojkar. Barnen fick prova på och utöva 13 olika idrottsgrenar som leddes av 92 feriearbetande ungdomar. Sportskamp genomfördes i samarbete med 13 lokala idrotts- och dansföreningar. I år var alla arrangemang utomhus och i mindre grupper än vanligt på grund av pandemin.

I mars togs beslut om att stänga all öppen seniorverksamhet. De medarbetare som arbetar inom den öppna seniorverksamheten har istället arbetat med att organisera och samordna matinköp till äldre tillsammans med frivilligorganisationer. De tog också emot många telefonsamtal från oroliga och ensamma äldre samt mötte upp seniorer som ville ha sällskap för enskilda promenader. Förvaltningen började med Facebook som ett komplement. Under sommaren började förvaltningen återigen med viss öppen seniorverksamhet fast utomhus och i små grupper. Denna verksamhet utomhus har upphört under hösten när smittspridningen ökade. Flera av våra planerade aktiviteter inom den öppna seniorverksamheten har inte kunnat genomföras såsom sommarspel för seniorer, arrangemang inom Matlyftet, bokcirklar med mera. På grund av pandemin har vi inte kunna nå nämndens förväntade resultat att öka andelen män bland besökarna inom den öppna seniorverksamheten.

Förvaltningens arbete med att utveckla Mötesplats Fagersjö har påverkats mycket av pandemin 2020. I början av året användes lokalen flitigt och danslokalen var bokad varje kväll.

Alla barn i förskolan har fått se minst en teaterföreställning under 2020. Förvaltningen har samarbetat med kulturförvaltningen och olika lokala scener. Det blev sammanlagt 101 föreställningar för cirka 2000 förskolebarn. Antingen har föreställningen spelats ute på barnens förskolegårdar eller så har barnen fått åka abonnerade bussar till olika lokala scener. För att stötta det fria kulturlivet samt ge barn och unga i Stockholm mer kultur erbjöds gratis föreställningar under hösten.

Förvaltningens mångåriga samarbete med Konsthall C kunde trots pandemin genomföras även i år. 60 pedagoger inom förskolan har fått kompetensutveckling inom konstpedagogik och cirka 500 femåringar har deltagit i workshops med konsthallens pedagoger. Allt resulterade i en konstutställning med totalt cirka 40 vernissage för cirka 1000 barn där även fyraåringarna deltog. För att barnen och deras pedagoger skulle kunna ta sig coronasäkert till och från Konsthall C så abonnerade förvaltningen bussar.

Nämndens ordinarie föreningsbidrag om sammanlagt 500 000 kronor har beviljats till 33 föreningar. Under hösten beslutade kommunstyrelsen att stadsdelsnämnderna skulle fördela ut ett extra föreningsbidrag för att stötta kultur- och föreningslivet under pandemin. 19 föreningar beviljades extra föreningsbidrag om sammanlagt 821 000 kronor. Föreningar i Farsta svarar 7,5 på en tiogradig skala när de uppskattar hur nöjda de är med informationen kring föreningsbidrag. Under hösten genomförde förvaltningen i samverkan med RF Sisu Stockholm,

idrottsförvaltningen och Farsta föreningsråd ett digitalt föreningsmöte med tema; trygga föreningsmiljöer och barnkonventionen. Totalt 17 föreningar deltog.

Flera IOP:er (idéburet offentligt partnerskap) ingicks under året. De rör samverkan om tillverkning av skyddskläder, lovaktiviteter, städning av Magelungen samt öppen mötesplats för unga med intellektuella funktionsvariationer.

Nämndens råd för demokrati-, integrations- och föreningsfrågor (DIF) har sammanträtt fyra gånger hittills i år.

I år har ingen medborgarundersökning genomförts, så vi vet inte om *Farstaborna är nöjda med kulturlivet i stadsdelen* (förväntat resultat). Vi vet däremot att andelen barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter har ökat från 73 procent 2019 till 76 procent 2020 (Skolenkäten).

Inom äldreomsorgen har inga aktiviteter genomförts med ett större antal deltagare och den tidigare planeringen har behövt förändras. De aktiviteter som genomförts har hållits utomhus eller digitalt. Inom vård- och omsorgsboendena har aktivitets- och kulturombud varit delaktiga i att arrangera, utveckla och anpassa aktiviteter utifrån den enskilde och rådande omständigheter. Hos vård- och omsorgsboenden har exempelvis musikunderhållning arrangerats utanför boendena som de äldre har kunnat ta del av från terrasser och balkonger. Även anhöriga har kunnat delta utomhus utanför boendet eller i boendets trädgård. Ungomsorg har vid flera högtider arrangerat sång- och dansuppträdande i trädgården hos Postiljonens vård- och omsorgsboende. Boendet har även arrangerat en kräftska under året, i mindre grupper har de boende kunnat delta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel besökare som är nöjda med fritidsgårdarnas verksamhet	87,8 %			95,63 %		96 %		2020
Analys Årsmålet på 96% är ett högt ställt mål. På grund av den pågående pandemin har fritidsgårdarna bedrivit sin verksamhet utomhus under en stor del av året. När man sedan öppnade upp igen under hösten var det med begränsningar i antalet besökare. Alla öppna verksamheter stängdes åter igen när restriktionerna skärptes i slutet av året. Med detta som bakgrund är ett resultat på 87% att betrakta som mycket gott.								
 ♀ Andel besökare som är nöjda med parklekarnas verksamhet	95,07 %	112	100	88,93 %		91 %		2020
 ♀ Andel deltagare som är nöjda med öppna förskolans verksamhet	97,62 %			99,13 %		97 %		2020
 Andel Farstabor som är nöjda med kulturlivet i stadsdelen				49 %		50 %		2020
Analys Medborgarundersökningen har inte genomförts 2020 varför indikatorn inte kan rapporteras.								
 ♀ Andelen besökare på Morris öppna verksamhet för unga med funktionsnedsättning som är nöjda med verksamheten.	80 %			100 %		99 %		2020
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Årsmålet på 99% är ett mycket högt ställt mål. På grund av den pågående pandemin har fritidsgårdarna bedrivit sin verksamhet utomhus under en stor del av året så också den öppna verksamheten för ungdomar med funktionsnedsättning. Verksamheten har även haft begränsningar i antalet besökare. Alla öppna verksamheter stängdes åter igen när restriktionerna skärptes i slutet av året. Med detta som bakgrund är ett resultat på 80% att betrakta som gott.								
 ♀	Antal barn som deltar i Sportscamp.	585	51 %	49 %	547		520	2020
	Antal besök på Farstas öppna mötesplatser för barn och unga	171 000			161 000		130 000	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Demokrati-, integrations- och föreningsrådet ska tillsammans med stadsdelsförvaltningen genomföra träffar med det lokala föreningslivet	2020-01-01	2021-11-30	
 Förvaltningen ska ta fram lokala stadsdelsanalyser kring utvecklingen inom Farstas olika stadsdelar.	2020-01-01	2020-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska anordna sommarspel för seniorer	2020-01-01	2020-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska bidra i kommunstyrelsens uppdrag att tillsammans med berörda nämnder se över vilka styrdokument som reglerar fritidsområdet i Stockholms stad samt hur de påverkar fritidsverksamheternas inriktning och måluppfyllelse	2020-01-01	2020-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen ska fortsätta utveckla Mötesplats Fagersjö	2017-01-01	2020-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen ska hitta samarbeten och utbyten mellan fritidsgårdar i olika stadsdelar för ökad integration.	2019-01-01	2020-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska ingå idéburet offentligt partnerskap med föreningar om öppna idrottshallar, lovaktiviteter, aktiviteter för seniorer etc.	2020-01-01	2021-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska inleda ett samarbete med Löparakademin, samt undersöka möjligheten att arrangera ett lopp i samarbete med dem.	2020-01-01	2020-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska undersöka möjligheten att samverka med Fagersjöskolan kring parklek och fritidshem	2020-01-01	2020-11-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundas på att planerade aktiviteter har genomförts, att underliggande nämndmål uppnås, att årsmålen för fyra av sex indikatorer uppnås helt, ett uppnås delvis och ett inte alls. Det årsmål som inte uppnås, Återbruk via Stocket, bedömer förvaltningen att vi mer än väl uppnått det underliggande syftet med, då vi återbrukat en stor mängd möbler och undvikit nyinköp, även om det gjorts genom färre antal annonser (vilket är mätetalet).

Baserat på en kartläggning av förvaltningens arbete i relation till det nya miljöprogrammet och

dess olika underliggande handlingsplaner har förvaltningen påbörjat en lokal miljö- och klimathandlingsplan. Andelen ekologiska livsmedel som köps i verksamheterna har ökat, men når inte årsmålet. Förvaltningen har upphandlat tillagning och distribution av lunchmåltider till förskolan för att säkra en högre andel av ekologiska produkter och ställt mer krav på miljömedveten produktion och distribution. Förvaltningens totala elförbrukning når årsmålet.

Källsortering och insamling av matavfall inom verksamheterna ökar och på Emma träfflokal har vi börjat med så kallad bokashikompostering. Som en del av anpassningarna under pandemin har äldreomsorgen tagit emot matlådor till personalen från förvaltningens förskolor. Detta har bidragit till att minska matsvinnet inom förvaltningen. Förskolornas matavfallshantering har setts över och åtgärder har vidtagits.

Förvaltningens brukaravtal om stadsodling ökade under sommaren. Odlingsintresset har ökat och det finns köer till stadsdelsområdets samtliga koloniföreningar. Gubbängens koloniförening har avtal med förvaltningen om ett antal odlingslådor utanför deras område där intresserade närboende studenter fått starta odling i liten skala.

Förvaltningen gör bedömningen att vår omställning till mer miljövänliga verksamheter inte påverkar våra anställda kvinnor och män i olika omfattning. De insatser vi gör för att gynna en god ekologisk livsmiljö inom stadsdelsområdet bedömer vi inte heller ha någon relevans ur ett jämställdhetsperspektiv.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %		100 %	100 %	2020
Analys Förvaltningen har inga bygg- och anläggningsentreprenader som är relevanta.								
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	78 %			75 %		70 %	70 %	2020
Analys Statistik från SVOA visar att 35 av 45 hämtställen har matavfallsinsamling.								
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	47,72			43,62		55 %	55 %	2020
Analys 48% av inköpta livsmedel och innehållet i köpta måltider under året har varit ekologiska, en ökning med 4%-enheter sedan 2019. Den sammanlagda ekologiska andelen av förvaltningens livsmedelsinköp och inköpta måltider når ej upp till årsmålet på 55%. Förvaltningen har genomfört informations- och utbildningsinsatser för att höja andelen inköp av ekologiska livsmedel.								
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,76					1,9	1,9 kg CO2 per kg livsmedel	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Förvaltningen har köpt måltider från Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning utöver resultatet från Hantera Livs. Statistik från de inköpen finns inte med i vårt resultat utan hamnar i EÄV:s utfall.								
 	Totalt köpt energi i stadens verksamheter	1,9 GWh		1,84 GWh		2,3 GWh	1945 GWh	2020
 	Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)	15				40 st	4 500 st	2020
Analys								
Annonser på Stocket kan utformas på olika sätt. En annons kan innehålla en enstaka möbel, en annan annons kan handla om 20 stolar. Resultatet av statistiken blir missvisande. Förvaltningen hämtade i april en stor mängd möbler för att inreda ett korttidsboende. När boendet senare skulle tömmas fördelades möblerna till verksamheter inom förvaltningen. Om Stocket hade använts hade det blivit så många annonser att vi skulle ha uppnått årsmålet med råge. Syftet med att återbruka istället för att köpa nytt och konsumera mindre har förvaltningen nått.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldre- och ungdomsnämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är miljövänliga

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Ökad andel ekologiska livsmedel köps i verksamheterna.
- Alla förskolor når nivå 2 i Kemikaliecentrums vägledning
- Förvaltningen elförbrukning effektiviseras.
- Källsortering finns i alla verksamheter
- Antalet verksamheter som sorterar matavfall ökar
- Inköp av engångsmaterial av plast minskar
- Vid behov av möbler till förvaltningen ska utbudet på Stockets återbruk först användas

Analys

Med hjälp av en student från Uppsala universitet har förvaltningen genomfört ett arbete med att kartlägga vårt arbete i relation till det nya miljöprogrammet och dess olika underliggande handlingsplaner. Kartläggningen har tydliggjort vilka delar av vårt miljöarbete som bör utvecklas. Baserat på denna kartläggning och det nya miljöprogrammet har förvaltningen påbörjat en lokal miljö- och klimathandlingsplan.

Andelen ekologiska livsmedel som köps i verksamheterna har ökat, men når inte årsmålet. Inom dagverksamheten har den nya matleverantören bidragit till minskat matsvinn. Förvaltningen har upphandlat tillagning och distribution av lunchmåltider till förskolan för att säkra en högre andel av ekologiska produkter och ställt mer krav på miljömedveten produktion och distribution.

Förvaltningens totala elförbrukning har ökat mindre än förväntat efter att nämnden återtog verksamhet till egen regi, och årsmålet uppnås. Inom vård- och omsorgsboenden har en ökad medvetenhet kring miljövänliga inköp resulterat i att förbrukning av produkter av engångsplast minskat och andelen ekologiska inköp har ökat. Inköp av engångsmaterial av plast har inte minskat i den omfattning vi hoppats på på grund av pandemin, men inom flera verksamheter har inköpen upphört.

Källsortering och insamling av matavfall inom verksamheterna ökar, till exempel har Mötesplats Fagersjö startat ett abonnemang för matavfallsinsamling samt utökat sina källsorteringsfraktioner och på Emma träfflokal har vi börjat med så kallad bokashikompostering. Förskolornas matavfallshantering har setts över och åtgärder har vidtagits. Ytterligare tre förskolor har tillkommit som sorterar sitt matavfall. Fyra förskolor har getts dispens från kravet på sortering av matavfall för att det inte finns förutsättningar.

I samband med utrustningen av de tillfälliga särskilda vårdplatserna på Edö använde vi oss av återbruk av möbler från andra förvaltningar bland annat genom Stocket. Platserna har nu avvecklats och det mesta av möblerna har kunnat återanvändas inom andra verksamheter i förvaltningen.

I våra parkområden har förvaltningen planterat en stor mängd vårlöks- och blomsterplanteringar samt blommande träd och buskar. Detta gynnar de pollinerande insekterna.

Förvaltningens brukaravtal om stadsodling ökade under sommaren från 10 till 15 avtal. Totalt finns nu ett 50-tal odlingslådor utplacerade runt om i stadsdelsområdet. Därtill finns odlingslotter på mark som ägs av fastighetsägare. Odlingsintresset har ökat och det finns köer till stadsdelsområdets samtliga koloniföreningar. Gubbängens koloniförening har avtal med förvaltningen om ett antal odlingslådor utanför deras område där intresserade närboende studenter fått starta odling i liten skala. Odlingsförsöket gick bra och odlarna har för avsikt att fortsätta 2021. På uppdrag av nämnden har förvaltningen inventerat mark med potential för odling. Två ytor, en på östra Gubbängsfältet och ett område vid Hökarängens bollplan, har funnits lämpliga att utredas ytterligare.

Kemikaliecentrums uppdaterade vägledning, Kemikaliesmart förskola, har delgetts alla förskolor för att påminna om vikten av kemikaliefria inköp av mat, utbildningsmaterial och andra produkter.

Som en del av anpassningarna under pandemin har äldreomsorgen tagit emot matlådor till personalen från förvaltningens förskolor. Detta har bidragit till att minska matsvinnet inom förvaltningen.

Verksamheterna gör i möjligaste mån miljösmarta inköp. Hos Edö vård- och omsorgsboende finns exempelvis en samordnande funktion som ansvarar för att ge miljöinriktat stöd vid inköp.

Nämndens miljöråd har träffats fem gånger under året. Rådet har bland annat träffat företrädare för Teachers for future samt Magelungens vänner.

Förvaltningen gör bedömningen att vår omställning till mer miljövänliga verksamheter inte påverkar våra anställda kvinnor och män i olika omfattning. De insatser vi gör för att gynna en god ekologisk livsmiljö inom stadsdelsområdet bedömer vi inte heller ha någon relevans ur ett jämställdhetsperspektiv.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
-----------	------------------	-----------------------	--------------------------------	--------------------------	---------------	--------	-------------	--------

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	92,1 %			75 %		75 %		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen uppmantrar till ett ökat antal brukaravtal för stadsodlingar.	2019-04-26	2020-11-30	
 Nämndens miljöråd ska tillsammans med stadsdelsförvaltningen genomföra ett möte om Magelungen med berörda aktörer.	2020-01-01	2020-11-30	Avvikelse
Analys Något möte har inte kunnat arrangeras på grund av coronarestriktioner.			
 Stadsdelsförvaltningen ska bidra i arbetet med att klargöra ansvarsfrågan i avtal för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB.	2019-01-01	2020-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska bidra i exploateringsnämndens, miljö och hälsoskyddsnämndens och stadsbyggnadsnämndens uppdrag att bilda naturreservat i Fagersjöskogen.	2020-01-01	2021-11-30	
Analys Förvaltningen har deltagit i ett möte med stadsbyggnadskontoret om bildande av naturreservat.			
 Stadsdelsförvaltningen ska underlätta för besökare att hitta till naturreservat genom att bidra i trafiknämndens uppdrag att verka för tydligare vägvisning i närheten av naturreservat.	2020-01-01	2020-11-30	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att Kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås. Bedömningen baseras på att ett av kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål bedöms uppnås helt medan ett mål bedöms uppnås delvis. Målet som bedöms uppnås delvis är *Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna*, där ett av de två underliggande nämndmålen uppnås helt och det andra delvis.

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser uppfylls helt. De ekonomiska konsekvenserna av pandemin är omfattande och nämndens olika verksamheter påverkas på olika sätt. En del av de merkostnader som uppstått i verksamheterna till följd av pandemin har förvaltningen fått ersättning för. Nämnden redovisar totalt ett överskott om 15,2 miljoner kronor efter resultatöverföringar.

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna uppfylls delvis. En ökad sjukfrånvaro, inställd eller pausad verksamhetsutveckling och resultat på medarbetarenkäten som inte når upp till årsmålen, gör att underliggande nämndmål *Nämnden är en attraktiv arbetsgivare* inte uppnås. Målet att nämndens verksamheter präglas av kvalitetsutveckling och innovation bedöms uppnås.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet är uppfyllt under året. Bedömningen grundas på att samtliga tre indikatorer är helt uppfyllda. Totalt för förvaltningen redovisas ett överskott om 15,2 miljoner kronor efter resultatöverföringar. Förvaltningens resultatenheter, som samtliga finns inom förskola, för ytterligare 9,4 miljoner kronor till enheternas resultatfonder, och tar totalt med sig 22,2 miljoner kronor i resultatfond till år 2021.

Överskott redovisas inom nämnd- och förvaltningsadministration, individ- och familjeomsorg, förskoleverksamhet, funktionsnedsättning, ekonomiskt bistånd samt arbetsmarknadsåtgärder. Underskott redovisas inom stadsmiljö, äldreomsorg samt fritidsverksamhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,1 %			100 %		100 %	100 %	VB 2020
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	98,5 %			100,1 %		100 %	100 %	VB 2020
  Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %			0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2020

Nämndmål:

Nämndens verksamheter drivs inom givna ekonomiska ramar.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Förvaltningen uppvisar en budget i balans.
- Prognossäkerheten är god.
- Nämndens verksamheter anpassas efter förändrade ekonomiska förutsättningar.

Analys

Totalt för förvaltningen redovisas ett överskott om 15,2 miljoner kronor efter resultatöverföringar. Förvaltningens resultatenheter, som samtliga finns inom förskola, för ytterligare 9,4 miljoner kronor till enheternas resultatfonder, och tar totalt med sig 22,2 miljoner kronor i resultatfond till år 2021. Överskott redovisas inom nämnd- och förvaltningsadministration, individ- och familjeomsorg, förskoleverksamhet, funktionsnedsättning, ekonomiskt bistånd samt arbetsmarknadsåtgärder. Underskott redovisas inom stadsmiljö, äldreomsorg samt fritidsverksamhet.

Prognossäkerheten har varit relativt god. Den pågående pandemin har påverkat förvaltningens ekonomi och har gjort det ekonomiska läget under året svårbedömt. Den extraordinära situationen har medfört förändringar i kostnadsnivåer som inte påminner om ett normalt år och har varit svåra att förutse. Statliga ersättningar har utbetalats för kostnader relaterat till hög sjukfrånvaro. En del av de merkostnader som uppstått i verksamheterna till följd av pandemin har förvaltningen fått ersättning för. De statliga ersättningarna har varit avgörande för att klara årets resultat.

Efter beslut från stadens krisledningsnämnd har förvaltningen både förberett för ny verksamhet samt ställt om befintlig verksamhet till ny inriktning för att möta vårdbehoven till följd av pandemin. Förvaltningen har förberett för särskilda vårdplatser i samarbete med Region Stockholm samt vid två tillfällen startat korttidsboende som en gemensam resurs för stadens stadsdelsförvaltningar, på Edö respektive på Postiljonen. Målgruppen för dessa platser var äldre personer smittade med covid-19. Korttidsboendet på Edö avvecklades den 30 juni, medan verksamheten på Postiljonen vid årets slut pågick. Förvaltningen har med anledning av detta haft ökade kostnader för bland annat hyra, inredning, inventarier, städ, kost, sophämtning och personal.

När det gäller de ekonomiska förutsättningarna så har förbättringar skett på beställarsidan inom äldreomsorg jämfört med föregående år. Ekonomiska underskott redovisas inom nämndens utförarverksamhet för hemtjänst och vård- och omsorgsboende. På grund av pandemin så har nämndens vård- och omsorgsboenden sett en markant minskad beläggning vilket resulterar i intäktsbortfall. Vid årsskiftet fanns 51 av 200 tomma platser på nämndens vård- och omsorgsboende. Samtidigt bedrivs verksamheten på vård- och omsorgsboende mer personalintensivt för att säkerställa en smittsäker vård vilket påverkat personalkostnaderna.

Underskott redovisas också avseende barn och ungdom inom individ- och familjeomsorg till följd av höga placeringskostnader. Gemensamma resurser från ekonomi, HR och kvalitet har satts in för att stödja verksamheterna i framtagande av åtgärdsplaner samt att följa upp dessa löpande för att skapa förutsättning för budgethållning på sikt.

Stadsdelsnämnden har under de senaste åren tagit emot nyanlända och har därmed erhållit

statsbidrag för ökade kostnader. Statsbidraget erhålls under två år, samtidigt som en del av kostnaderna kvarstår längre. Intäkterna från statsbidraget har under året minskat markant och förvaltningen ser ett behov av att anpassa verksamheten för att klara den svårare ekonomiska situation som detta innebär under kommande år.

Förvaltningen har arbetat för att effektivisera förvaltningens lokalutnyttjande och har löpande sett över möjligheterna att exempelvis samlokalisera verksamheter och bevakar uppsägningsbara hyresavtal. Under året avvecklas lokalerna vid Veckobo vård- och omsorgsboende samt två administrativ lokal. Ett byte av lokaler mellan två verksamheter har genomförts för att bättre möta verksamheternas behov.

Det arbete som görs inom detta målområde bidrar till uppfyllelse av mål 8, 11 och 12 inom Agenda 2030.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Bedömningen grundas på underliggande nämndmål uppnås, att alla aktiviteter kommer att genomföras och att årsmålen för två av åtta indikatorer uppnås helt, tre delvis och två inte alls.

Målen för sjukfrånvaro uppnås inte. Den pågående pandemin och Folkhälsomyndighetens rekommendation för personal att stanna hemma vid minsta symtom har resulterat i markant ökad frånvaro.

Verksamheternas digitala mognad har ökat och tagit extra fart under omständigheterna relaterade till pandemin. De insatser som gjorts tidigare kring utveckling av tekniska möjligheter och medarbetares kompetens har gjort att verksamheterna snabbt kunna anpassa sig och använda digital teknik för att upprätthålla kvalitet och funktionalitet. Medarbetare och brukare i omsorgsverksamheterna använder iPad för att visa bilder och fotografera olika aktiviteter och händelser i den enskildes liv och vardag. Digitala verktyg använts i utökad omfattning för att underlätta för brukare och deras anhöriga att upprätthålla sociala aktiviteter och kontakter.

Jämställdhetsarbetet i förvaltningen fortskrider. Förvaltningen bevakar löpande om skillnader i utfall eller villkor mellan män och kvinnor finns, om de är osakliga och om åtgärder behöver vidtas

Det arbete som görs inom detta målområde bidrar till uppfyllelse av mål 5, 8, 11 och 12 inom Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	78	80	78	78		80	82	2020
								
  Andel av personalkostnader inom	2,53 %					2 %	Tas fram av	VB 2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter							nämnd	
Analys								
Under pandemin har förvaltningen efter beslut av krisledningen använt sig av fler externa konsulter för att säkra socialtjänstens handläggning på grund av en ökad mängd inkommande ärenden samt för att trygga sig om arbetskraft vid högre sjukskrivning bland personalen.								
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	78,72 %			9,43 %		50 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %			100 %		100 %	90%	2020
  Andel upphandlingar där marknaddialog har genomförts	100 %					90 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2020
  Index Bra arbetsgivare	81			81		82	84	2020
Analys								
Förvaltningen nådde inte målet att höja index Bra arbetsgivare. Index bra arbetsgivare bygger på tre delindex med underkategorier i varje index. 1. Jämställdhet: Skillnaden är stor mellan män och kvinnors sjukfrånvaro i förvaltningen. Detta är något som genomsyrar hela kommunala sektorn. Det är idagsläget svårt att besvara vad det beror på. Vi har procentuellt sett fler långtidssjuka kvinnor än män. Det finns en marginell skillnad på att vi har fler män i chefsposition än kvinnor i förhållande till antal kvinnor i förvaltningen. 2. Attraktiv arbetsgivare Korttidssjukfrånvaro är hög vilket drar ner index. 3: På frågan om en medarbetare kan rekommendera sin arbetsplats i medarbetarenkät ligger förvaltningen under snittet i staden men i likhet med andra stadsdelsförvaltningar. Förvaltningen ligger något under snittet på frågan "Jag har en bra arbetssituation" och "Vi genomför det vi beslutat om på arbetsplatsen".								
  Sjukfrånvaro ♀	10,2 %	6 %	11 %	7,3 %		7,4 %	Tas fram av nämnd/styrelse	VB 2020
Analys								
Med anledning av pandemin har målet för sjukfrånvaro inte kunnat uppnås.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14 ♀	7 %	2,9 %	4,1 %	2,5 %		2,4 %	Tas fram av nämnd/styrelse	VB 2020
Analys								
Med anledning av pandemin har målet för sjukfrånvaro inte kunnat uppnås. Med anledning av pandemin har målet för sjukfrånvaro inte kunnat uppnås.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31	
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31	
  SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen,	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt			

Nämndmål:

Nämnden är en attraktiv arbetsgivare

Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Sjukfrånvaron minskar
- AMI ökar
- Medarbetare vet vad som förväntas av dem
- Förvaltningens verksamheter bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete
- Chefer har adekvat kompetens för uppdraget
- Personalomsättningen minskar
- Andel heltidsanställningar ökar

Analys

Fokus har legat på att klara det ordinarie löpande arbetet i verksamheterna och säkerställt att bemanningen är tillräcklig för att klara förvaltningens uppdrag. Förvaltningen har arbetat intensivt med upprätthålla en god arbetsmiljö och kommunicera ut gällande råd och riktlinjer till medarbetarna. Samarbetet mellan avdelningar har ökat genom att medarbetare har från andra verksamheter har stöttat äldreomsorgens verksamheter under pandemin. Den digitala mognaden har ökat i förvaltningen genom att hålla möten på distans till varandra har varit ett av huvudverktygen för att bekämpa pandemin.

Förvaltningens arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare fortgår men har inte aktivt kunna bedrivas i den takt som önskats i och med pandemin. Bemanningen har varit en central fråga under pandemin. Förvaltningen inrättade tidigt under pandemin ett bemanningskontor för att stödja äldreomsorgen med rekrytering av personal då många medarbetare blev sjuka eller fick symtom på sjukdom och blev tvungna att stanna hemma enligt riktlinjerna. Ett närvarande ledarskap har varit avgörande i de flesta verksamheter för att stödja personalen och planera den dagliga driften i den kris som pandemin inneburit.

Sjukfrånvaron har väsentligt ökat under året på grund av pandemin. Framst har ökningen berott på att medarbetare skall stanna hemma vid minsta sjukdomssymtom samt att många medarbetare stannade hemma av rädsla för att bli sjuk. Ökningen av sjukfrånvaron har främst varit inom äldreomsorg och förskola. Förvaltningen har fortsatt arbetet med tidiga insatser genom nära kontakt med företagshälsovården i individärenden för att motverka att personer hamnar i längre sjukfrånvaro med minskad risk för rehabilitering. HR-funktionen har arbetet nära många chefer i rehabiliteringsärenden genom handledningsträffar.

Vid denna tidpunkt har 2020 års resultat från Jämix inte kommit. Året innan låg Farstas resultat på medianen för staden med ett index på 125 av max 180. Medianen för Sveriges samtliga kommuner är 110. Förvaltningen bevakar löpande om skillnader i utfall eller villkor mellan män och kvinnor finns, om de är osakliga och om åtgärder behöver vidtas. Vi ser i statistiken att kvinnor är mer sjuka än män. Inga löneskillnader finns mellan män och kvinnor. Ledningsgruppen i förvaltningen är jämställd.

Arbetsmiljön har under pandemin varit en viktig fråga för att säkerställa personalens hälsa. Respektive enhet har kontinuerligt arbetat med riskanalyser och implementerat åtgärder för att minska riskerna för ohälsa. Det har kontinuerligt skett uppdateringar inom området och skyddsronder har utförts. Förutom de ordinarie rutinerna kring arbetsmiljön har förvaltningen erbjudit krisstöd för personalen både individuellt och i grupp. För att minimera riskerna för smitta har personalen arbetat hemma i den mån verksamheten tillåter. Arbetsmiljöutbildning har hållits för alla nya chefer och skyddsombud i förvaltningen. Förvaltningen har även hållit en repetitionsutbildning för erfarna chefer i arbetsmiljö.

Förvaltningen har färdigställt en digital samarbetsyta som är ett chefsstöd där allt inom HR-området är samlad under ett tak. Samarbetsytan gör det också enklare att kommunicera med alla chefer genom nyhetsflöde om vad som är på gång och genom tydlighet om vad som behöver göras.

Förvaltningens HR-funktion och ekonomiavdelning har fortsatt att utveckla nyckeltal och tagit fram statistik för att ge bättre underlag i beslutsfattande.

Förvaltningens kompetensförsörjningsplan har legat till grund för förvaltningens insatser inom kompetensförsörjningsområdet. En stor del av utbildningsinsatserna har fått skjutas upp på grund av pandemin. Förvaltningen har hållit utbildning för chefer i hantering av misskötsamhet. Syftet med utbildningen har framförallt varit att öka kunskaperna i arbetsrätt och vikten av att vara tydlig i sitt ledarskap om vad som gäller på arbetsplatsen. Förvaltningen har hållit utbildning för chefer i lönesättning, lönekriterier och löneprocess med målet att alla medarbetare ska veta vilka lönekriterier som gäller på sin arbetsplats. Även en utbildning för alla administratörer i förvaltningen har hållits för att öka kunskapen inom arbetsrätt, rutiner och administrativa system samt öka samarbetet mellan enheterna. Förvaltningen har hållit introduktion för nyanställda både i verksamheterna och centralt i förvaltningen för att alla medarbetare ska få en bra start och information om arbetsplatsens förmåner, rutiner och riktlinjer.

Enheterna har tillsammans med personalen analyserat resultatet från den årliga medarbetarundersökningen och tagit fram handlingsplaner för åtgärder.

Arbetet med heltid som norm ”heltidsresan” har delvis pausats under året i och med pandemin. Förvaltningen har vid nyanställningar som mål att alltid rekrytera personal på heltid. Andelen heltid i förvaltningen har ökat några procentenheter i år till att nu ligga på 86 procent.

Personalomsättningen har väsentligt minskat. Från 18,8 procent år 2019 till 12,2 procent år 2020. Exklusive den interna rörligheten ligger förvaltningens personalomsättning på 8,1 procent år 2019 och 5,3 procent år 2020. Det finns några enheter som fortfarande har hög personalomsättning men de flesta enheter har minskat.

Andelen helårsanställda som nyttjar friskvårdsbidraget har ökat från 54 procent föregående år till 55,7 procent år 2020. Detta är i linje med förvaltningens mål att medarbetare har en hälsosam livsstil. Förvaltningen tillämpar friskvårdstid om arbetet tillåter. Alla tillsvidareanställda erbjuds ett friskvårdsbidrag på 1000 kr och har möjligheten att själv välja hälsofrämjande aktiviteter. Tidsbegränsat månadsavlönade med en anställningstid kortare än 6-månader erbjuds 500 kr. Förvaltningen är ansluten till STAR och kan erbjuda stadens simhallskort till subventionerat pris.

Trots pandemin har förvaltningen tagit emot flera praktikanter för att främja nytänkande och bidra till att unga kommer in på arbetsmarknaden.

Förvaltningen har genomfört flera åtgärder i enlighet med handlingsplan för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare under året. Mycket av handlingsplanen bedrivs nu inom ordinarie verksamhet. Förvaltningen har utvecklat ett

mentorstöd och introduktionsprogram för nyanställda medarbetare. Flera enheter inom myndighetsutövande socialtjänst har börjat arbeta med att följa upp medarbetarnas arbetssituation och prestation enligt arbetssättet RAK (Resultat, Aktivitet, Kvalitet), som innebär att chef och medarbetare har ett samtal om arbetssituationen.

Alla medarbetare ges regelbunden fortbildning och förvaltningen har en medarbetare som är utbildare i motiverande samtal (MI). Arbetet mot hot och våld pågår i alla verksamheter inom individ- och familj som en del i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.

I arbetet med jämställdhet inom ramen för handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggare har förvaltningen arbetat med att identifiera vad som kan komplettera och förstärka det arbete som görs i förvaltningen runt de olika delarna i handlingsplanen.

Inom äldreomsorgens biståndsenhet har teammöten hållits varje vecka tillsammans med chef, där varje handläggare ges tillfället att redogöra nuläget för sitt ansvarsområde och där exempelvis planering av telefontider och arbete hemifrån utifrån pandemirestriktioner bestäms. Biträdande enhetschef har regelbundet gått igenom antalet ärenden, vid behov omfördelat ärenden för en jämn och rimlig arbetsbelastning. De som har utrymme att hjälpa en kollega gör det och den som har mycket på sitt område kan få stöd av en kollega. Under året har även teamens telefontider för justerats och hänvisning till Äldre Direkt används i större utsträckning för att frigöra tid för handläggarna. Biståndsenheten för äldre har en särskilt utsedd mentor för nyanställda och för introduktionen används det introduktionsmaterial som är framtaget med information om enhetens uppdrag och arbetssätt, stadsdelsförvaltningen samt en kort övergripande information om hur staden styrs.

Handlingsplan för att förbättra arbetsmiljön för förskollärare och barnskötare fortskrider. Samtliga förskolenheter arbetar med lokala och årliga förbättringsplaner utifrån framtagna prioriterade områden utifrån *Slutrapport Handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare*. Under 2021 kommer fokus på uppföljning och utvärdering av genomförda åtgärder att leda till uppdatering av nya planer förskolenhetsvis. Parallellt med detta tar förvaltningen ett övergripande ansvar i frågan och arbetar vidare med gemensamma rutiner och likvärdig kvalitet. Styrgrupp för förvaltningens arbete gör en sammanfattning och skapar dialog med fackliga företrädare i frågan.

Tillsvidareanställda barnskötare utan utbildning har erbjudits möjlighet att utbilda sig till barnskötare.

I november 2020 godkände Äldrenämnden en handlingsplan för legitimerad personal inom äldreomsorgen, i syfte att underlätta rekrytering och minska personalomsättningen. Ett förslag till handlingsplan togs fram av Äldreförvaltningen tillsammans med en referensgrupp där Farsta varit representerade. Detta arbete kommer inledas under 2021.

Det arbete som görs inom detta målområde bidrar till uppfyllelse av mål 5, 8, 11 och 12 inom Agenda 2030.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen introducerar metoder för kvalitetssäkring och utveckling av rekryteringsprocessen	2020-01-01	2020-11-30	Avvikelse
	Analys På grund av pandemin har detta inte kunnat genomföras och skjuts upp till 2021.			
✓	Förvaltningen kommer att följa upp introduktionen med nya medarbetare	2020-01-01	2020-11-30	Avvikelse
	Analys Efter genomförd introduktion skickar förvaltningen ut en enkät till alla som deltagit för att utvärdera innehåll och kvalitet. Det			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
generella resultatet visar på att de flesta uppskattar och tycker att intruktionen har varit bra. Förvaltningen har inte hunnit utreda alla enheters introduktion på grund av den rådande pandemin.			
 Förvaltningen ska arbeta systematiskt med att kunna erbjuda heltid för medarbetare	2018-01-01	2021-05-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen genomförde tidigt under år 2020 flera workshops på en enhet som ett pilotprojekt för att alla ska erbjudas heltid. Detta skulle sedan implementeras på alla enheter men pandemin satte stopp för processen. Trots det har många enheter arbetat på egen hand utifrån tidigare beslut om att alla som anställs ska erbjudas heltid och det har överlag följts i förvaltningen.			
 Förvaltningens chefer erbjuds utbildning i rekrytering	2020-01-01	2020-11-30	Avvikelse
Analys På grund av pandemin har detta inte kunnat genomföras och skjuts upp till 2021.			
 Förvaltningens HR-funktion genomför informationstillfällen för chefer kring analys och åtgärder utifrån medarbetarenkäten.	2020-01-01	2020-11-30	Avvikelse
Analys På grund av pandemin har detta inte kunnat genomföras och skjuts upp till 2021.			
 Handlingsplanen för att förbättra socialsekreterarnas och biståndshandläggarnas arbetsmiljö genomförs	2020-01-01	2020-11-30	
Analys Förvaltningens avdelning för individ och familjeomsorg har arbetat i enlighet med handlingsplanen för att förbättra socialsekreterarnas arbetssituation genom att öka brukardelaktigheten och återkopplingen från brukare genom djupintervjuer och enkäter till avslutade klienter. Introduktionsprogram och mentorskap för nyanställda är en punkt där förvaltningens socialtjänst arbetat mycket med introduktionsprogram och vissa enheter har infört specialistsocionomer för att kunna vara mentorer till nyanställda. Flera enheter inom avdelning individ och familjeomsorg har utökat sitt ledarskap under året, för att få en rimligare förhållande mellan antal medarbetare och chefer och för att få till ett mer tillgängligt och nära ledarskap. Förvaltningen individ och familjeomsorg har utvecklat sitt arbete med medhandläggarskap under året. Och de enheter med specialistsocionomer använder dem som medhandläggare där det behövs för att bidra med sin kompetens Förvaltningen individ och familjeomsorg tar emot 12 stycken studenter per år. Det har visat sig vara värdefullt både för enhetens socialsekreterare som får utvecklas i sin profession samt för framtida rekryteringsbehov. Många av de socionomstudenter som enheten tar emot får en timanställning efter avslutad VFU.			
 Skyddsronnd med uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete genomförs och handlingsplan upprättas	2020-01-01	2020-04-30	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter präglas av kvalitetsutveckling och innovation

 Uppfylles helt

Förväntat resultat

- Förvaltningen samarbetar med högskolor och universitet
- Förvaltningen utvecklar nya arbetssätt med hjälp av digital teknik
- Förvaltningen främjar och tar tillvara nya idéer
- Förvaltningen tar tillvara de möjligheter som utvecklingen av nya verksamhetssystem ger
- Förvaltningens förmåga att kommunicera ökar
- Avtalstroheten ökar

Analys

Inför moderniseringen av sociala system och införandet av det nya digitala stödet Esset inom avdelningarna för individ- och familjeomsorg, äldreomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning har förvaltningens samordnare videobloggat med interna och externa

nyckelfunktioner om förberedelserna. Syftet har varit att sprida information och kunskap på ett annorlunda sätt samt öka medvetenheten och engagemanget inför införandet. Förvaltningen har även i samarbete med socialförvaltningen gjort en inventering av berörda medarbetares IT-mognad.

Lunds och Göteborgs universitet har i samverkan med förvaltningens enheter för barn och ungdom påbörjat ett forskningsprojekt med syftet att ta fram en modell som ska användas i arbetet med ungdomar som lämnar samhällsvård. Forskarteamet har tillsammans med chefer och medarbetare på förvaltningen identifierat olika faktorer som kan vara framgångsrika vid utslussningen från institutionsvård och utarbetar en stödmanual utifrån detta.

Förvaltningen har utarbetat ett nytt arbetssätt för att stödja ungdomar som utsatts för brott av andra ungdomar att våga anmäla brottet, stå fast i sin anmälan och våga vittna. Arbetssättet har utmynnat i projektet ”Våga anmäla, våga vittna”. När en tjänsteperson får information om att det finns en ungdom som är brottsutsatt av en annan ungdom, och där den brottsutsatta känner en rädsla för repressalier, ska tjänstepersonen kontakta den brottsutsatta samt dennes föräldrar för att motivera till samtycke i att delta i projektet. Efter samtycke träffas viktiga personer i ungdomens nätverk för att göra en planering för stöd och ökad trygghet under en period som också innehåller uppföljning av innehållet av fortsatt stöd.

Förvaltningens stödgrupp Humlan – för barn i stadsdelen som upplevt missbruk eller psykisk ohälsa i familjen – har under året skrivit en bok utifrån ett barnperspektiv. Boken ska hjälpa barn och unga att få förståelse för hur det kan vara att gå i en Humlan-grupp samt en hjälp för vuxna att prata med barn om vad Humlan är.

Förvaltningen har utarbetat en ny modell för att planera integration av nyanlända. Idén kom från förvaltningens samhällsvägledare och utformades sedan av medarbetare på enheten arbete, integration och bistånd. Modellen kallas Systematiskt integrationsarbete (SIA) och bidrar till en mer övergripande och strukturerad vägledning för den nyanlände där handläggare och samhällsvägledare samarbetar. Den nyanlände kan även vara delaktig i en så kallad SIA-plan som består av kartläggningsmall och överenskommen planering för den nyanlände. SIA-planen består av aktiviteter som faller utanför Jobbtorg och Arbetsförmedlingens insatser men som kan vara främjande för att den nyanlände ska närma sig etablering och självförsörjning.

Äldreomsorgen har under året förmedlat intresse för medverkan i Verklighetslabbet och förutsättningar har undersökts genom ett studiebesök. Dialogen med Verklighetslabbet är vilande men återupptas om möjliga samverkansprojekt skulle uppstå.

Projektet *Säker och användarcentrerad vård och omsorg i hemmiljö*, som projektleds av Kungliga tekniska högskolan, KTH, har med anledning av Covid-19 pandemin tvingats ändra projektplanen. Syftet med projektet är att stödja en ökad samordning och integration inom vårdnätverket kring multisjuka sköra äldre som vårdas i hemmiljö. Under året har bland annat arbetsgruppen deltagit vid en utbildningsdag i tjänstedesign och information om projektet har delgivits samtliga medarbetare inom hemtjänsten.

På grund av Covid-19 pandemin har utbildning inom innovationsledning inte kunnat genomföras. Inom avdelningens enheter har nya arbetssätt och arbetsuppgifter utvecklats under året med påverkan av Covid-19 pandemin. Digitala lösningar har använts i utökad omfattning avseende att skapa delaktighet, utforma sociala aktiviteter och möjliggöra sociala kontakter. Digitala verktyg har även använts i större utsträckning för utbildningar och mötesformer. Den övergripande digitala mognaden hos så väl boende som personal har genomgått en positiv förändring.

Projektet *Säker och användarcentrerad vård och omsorg i hemmiljö*, som projektleds av Kungliga tekniska högskolan, KTH, har med anledning av Covid-19 pandemin tvingats ändra projektplanen. Syftet med projektet är att stödja en ökad samordning och integration inom vårdnätverket kring multisjuka sköra äldre som vårdas i hemmiljö. Under året har bland annat arbetsgruppen deltagit vid en utbildningsdag i tjänstedesign och information om projektet har delgivits samtliga medarbetare inom hemtjänsten.

Inom Postiljonens vård- och omsorgsboende har exempelvis flertalet surfplattor satts i bruk och används nu flitigt inom avdelningarna och Edö vård- och omsorgsboende har installerat smartTV. Två pilotprojekt inom den öppna seniorverksamheten pausades och har skjutits på framtiden – dels Shared reading, dels samarbetet med vårdcentraler.

Förvaltningen har börjat använda Driftportalen för förbättrad uppföljning och kommunikation med vår driftentreprenör inom park.

Inom förskolan spelar den nya skolplattformen en viktig funktion genom att förenkla och skapa ett effektivare arbete, men också för en bättre arbetssituation då plattformen möjliggör bättre struktur, nya metoder och tydliggör dialogen i arbetslag såväl som med vårdnadshavare. Förvaltningen har kontinuerligt fortsatt utvecklingen av verktyg och kompetens för att stödja barns digitala lärande i enlighet med läroplanens mål. Under sommaren har Pedagogiska ställningstagande tagits fram för den fortsatta digitaliseringen. Förvaltningen har konstaterat att förskolornas digitala kommunikation med vårdnadshavare behöver förbättras och intensifieras.

Förvaltningen har i genomförda upphandlingar ställt tydligare krav kring uppföljning och beskrivit hur avtalsuppföljning ska ske. Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med användandet av stadens inköpssystem och informationsmöten hållits för samtliga förvaltningens chefer kring upphandling och avtalstrohet. Uppföljning och avtalstrohet är viktiga delar för att säkerställa en hög kvalitet i förvaltningens verksamheter, dock har pandemin påverkat även här. På grund av pandemin har flera upphandlade leverantörer inte haft möjlighet att leverera enligt avtal, till exempel för stora efterfrågan på skyddsmaterial, vilket gjort förvaltningen nödgad göra inköp utanför befintliga avtal.

Den pågående pandemin har drivit nytänkande och kreativitet och påskyndat förvaltningens digitala mognad. Vi har sett många annorlunda sätt att arbeta på och nya aktiviteter, digitala möten och nya samarbeten. Vi har också ökat vår aktivitet och kommunikation genom sociala medier, till exempel inom den öppna mötesplatsverksamheten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningens chefer och stödfunktioner erbjuds interna utbildningar i målstyrning och kvalitetsledning	2020-01-01	2020-09-30	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Farsta stadsdelsnämnds nettobudget uppgick till 1 696,3 miljoner kronor för år 2020. I beloppet ingår budgetjusteringar om 14,7 miljoner kronor och prestationsförändringar om 16,9 miljoner kronor som kommunstyrelsen tillstyrkt under året. Dessutom har nämnden haft en investeringsbudget om 21,7 miljoner kronor.

Mnkr	Budget 2020 (inkl. budgetjusteringar)	Bokslut 2020 (utfall)	Avvikelse	Bokslut 2019
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 696,3	1 671,7	24,6	-1,2
Intäkter	218,1	305,8	87,7	109,9
Kostnader	1 914,4	1 977,5	-63,1	-111,1
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner			24,6	-1,2
Resultatenheterna överskott från 2019			-12,9	-14,1
Resultatenheterna överskott till 2021			-22,2	-12,9
Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner			15,2	0,0

Sammantaget redovisar förvaltningen ett överskott för verksamhetsåret 2020. Bokslutet för nämndens verksamheter visar ett överskott om 24,6 miljoner kronor före resultatöverföringar och ett överskott om 15,2 miljoner kronor efter resultatöverföringar. Förvaltningens resultatenheter, som samtliga finns inom förskola, för ytterligare 9,4 miljoner kronor till enheternas resultatfonder, och tar totalt med sig 22,2 miljoner kronor i resultatfond till år 2021.

Överskott redovisas inom nämnd- och förvaltningsadministration, individ- och familjeomsorg, förskoleverksamhet, funktionsnedsättning, ekonomiskt bistånd samt arbetsmarknadsåtgärder. Underskott redovisa inom barn och ungdom, stadsmiljö, äldreomsorg samt fritidsverksamhet.

Den pågående pandemin har påverkat förvaltningens ekonomi och har gjort det ekonomiska läget under året svårbedömt. Covid-19-pandemin har haft stor påverkan både i verksamheten och för ekonomin. Antal platser på vård- och omsorgsboende sjönk kraftigt och så även antal utförda hemtjänststimmar initialt medan antalet bidragshushåll och kostnader för utbetalt försörjningsstöd ökade. Verksamheterna bemannade för att kunna bibehålla en god verksamhet vid sjukdom bland personalen. Hur stadsbidragstäckningen skulle komma att bli utifrån ökad bemanning inom verksamheterna och för vilka verksamheter kompensation skulle ges och med vilken omfattning har varit en stor osäkerhetsfaktor under året. Äldreomsorgen är det verksamhetsområde som påverkats mest även om vi ser effekter inom i stort sett samtliga verksamheter. Den extraordinära situation har medfört förändringar i kostnadsnivåer som inte påminner om ett normalt år och har varit svåra att förutse. Statliga ersättningar har utbetalats för kostnader relaterat till hög sjukfrånvaro. En del av de merkostnader som uppstått i verksamheterna till följd av pandemin har förvaltningen fått ersättning för.

Efter beslut från stadens krisledningsnämnd har förvaltningen både förberett för ny verksamhet samt ställt om befintlig verksamhet till ny inriktning för att möta vårdbehoven till följd av pandemin. Förvaltningen har förberett för särskilda vårdplatser i samarbete med Region

Stockholm samt vid två tillfällen startat korttidsboende som en gemensam resurs för stadens stadsdelsförvaltningar, på Edö respektive på Postiljonen. Målgruppen för dessa platser var äldre personer smittade med covid-19. Korttidsboendet på Edö avvecklades den 30 juni, medan verksamheten på Postiljonen pågår vid årets slut. Förvaltningen har med anledning av detta haft ökade kostnader för bland annat hyra, inredning, inventarier, städ, kost, sophämtning och personal. Förvaltningen har fått täckning för kostnaderna genom de statliga merkostnadsersättningen.

Förvaltningen har under året fått totalt cirka 45,5 miljoner kronor, varav cirka 25,8 avser merkostnadsersättning och cirka 19,7 miljoner kronor avser ersättning för sjuklönekostnader, statliga ersättningarna till följd av pandemin. De statliga ersättningarna har varit avgörande för att klara årets resultat.

Mnkr	Budget 2020 (kostnader)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut 2020 (före resultat överföringar)	Bokslut efter resultat överföringar)	Avvikelse efter resultatöverföringar (+/-)
Nämnd och administration	87,3	0,0	87,3	80,9	80,9	6,4
Individ- och familjeomsorg	224,6	49,2	175,4	166,7	166,7	8,7
varav socialpsykiatri	51,3	3,0	48,3	46,0	46,0	2,3
varav vuxen	35,7	2,9	32,8	28,9	28,9	3,9
varav barn och ungdom	112,6	3,3	109,3	119,8	119,8	-10,5
varav flykting	25,0	40,0	-15,0	-27,9	-27,9	12,9
Stadsmiljöverksamhet	24,6	0,0	24,6	27,2	27,2	-2,7
avskrivningar	10,5	0,0	10,5	8,5	8,5	2,0
internräntor	0,4	0,0	0,4	0,3	0,3	0,1
Förskoleverksamhet	365,0	27,6	337,4	326,6	336,0	1,4
Äldreomsorg	714,3	111,5	602,8	606,9	606,9	-4,1
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	344,8	21,8	323,0	320,8	320,8	2,2
Barn, kultur och fritid	27,3	1,4	25,9	26,1	26,1	-0,2
Arbetsmarknadsåtgärder	17,5	2,6	14,9	11,7	11,7	3,2
Ekonomiskt bistånd	109,0	4,0	105,0	104,6	104,6	0,4
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt utfall	1914,4	218,1	1696,3	1671,7	1681,1	15,2

Nämnd och administration

Utfall jämfört med budget

Verksamhet, mnkr	Budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	2019
Nämnd och administration	87,3	0	84,7	-3,8	6,4	8,3
Avvikelse i %					7,30%	9,80%

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 6,4 miljoner kronor i årets bokslut. Överskottet utgörs av förvaltningens totala buffert som avsattes för oförutsedda utgifter samt lägre kostnader

då vissa planerade aktiviteter inte genomförts till följd av pandemin.

Individ och familjeomsorg

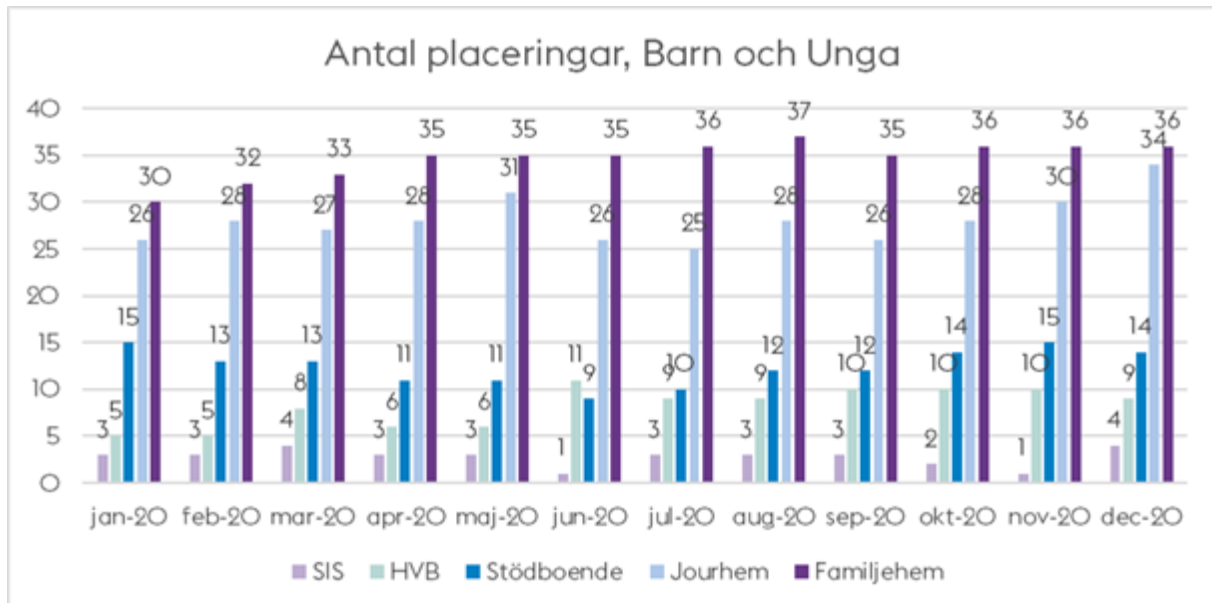
Utfall jämfört med budget

Verksamhet, mnkr	Budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	2019
Individ- och familjeomsorg	224,6	-49,2	244,2	-77,5	8,7	
varav socialpsykiatri	51,3	-3	63,8	-23,8	2,3	
varav vuxen	35,7	-2,9	31,6	-2,7	3,9	
varav barn och ungdom	112,6	-3,3	126,9	-7,1	-10,5	
varav flykting	25	-40	15,8	-43,8	12,9	
Summa	224,6	-49,2	244,2	-77,5	8,7	-3,7
Avvikelse i %					4,90%	-2,00%

Individ- och familjeomsorgens totala resultat är ett överskott på 8,7 miljoner kronor.

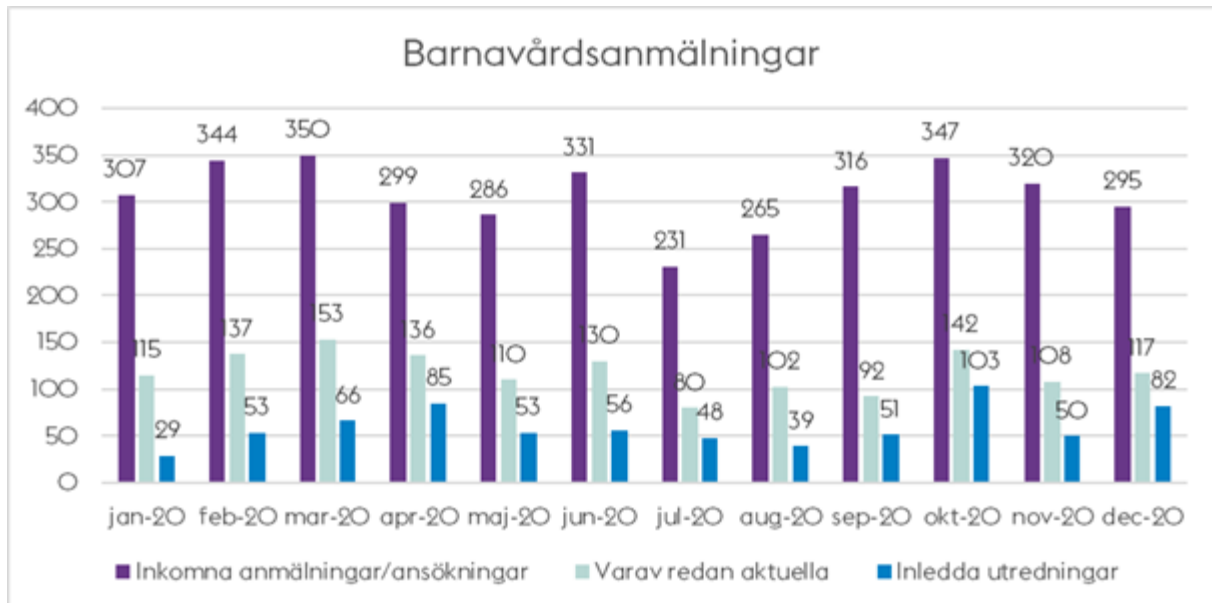
Barn och Ungdom

Barn och Ungdom redovisar ett underskott på 10,5 miljoner kronor. Underskottet beror främst på placeringskostnader som har ökat med ca 3,5 miljoner kronor jämfört med 2019 samt på konsultkostnader för inhyrd personal. Ökningen av placeringskostnader kan förklaras av ökade antal placeringar, längre placeringar samt prisökning.

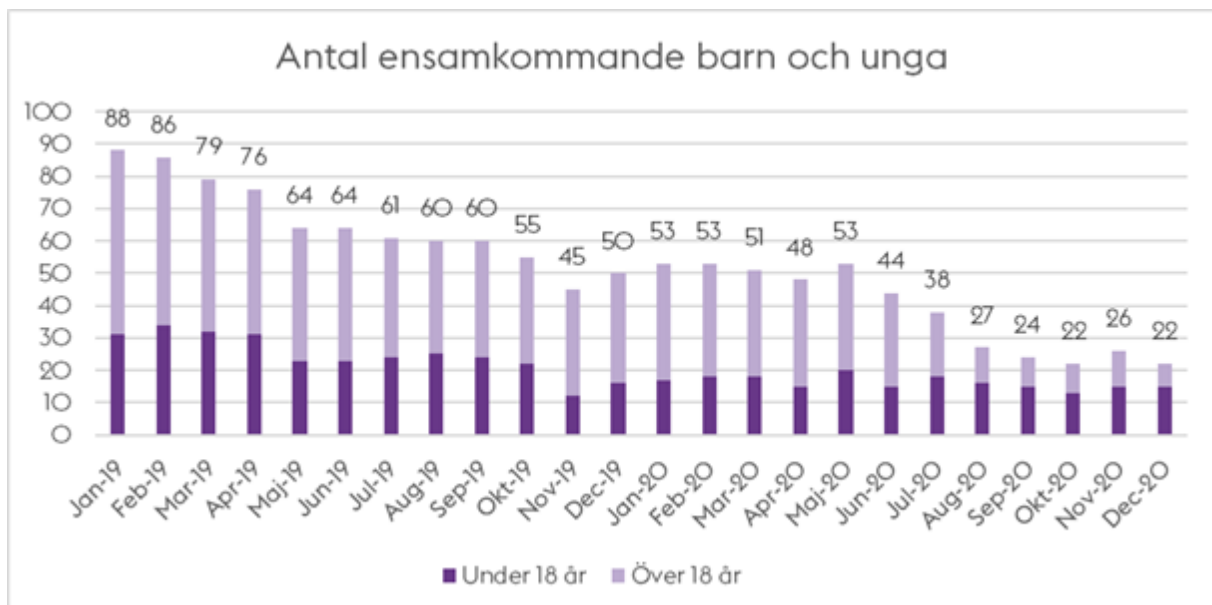
Antal placeringar, Barn och ungdom, 2020

Antalet anmälningar och inledda utredningar ligger 2020 på samma höga nivå som under 2019.

Antal anmälningar och inledda utredningar, Barn och ungdom, 2020

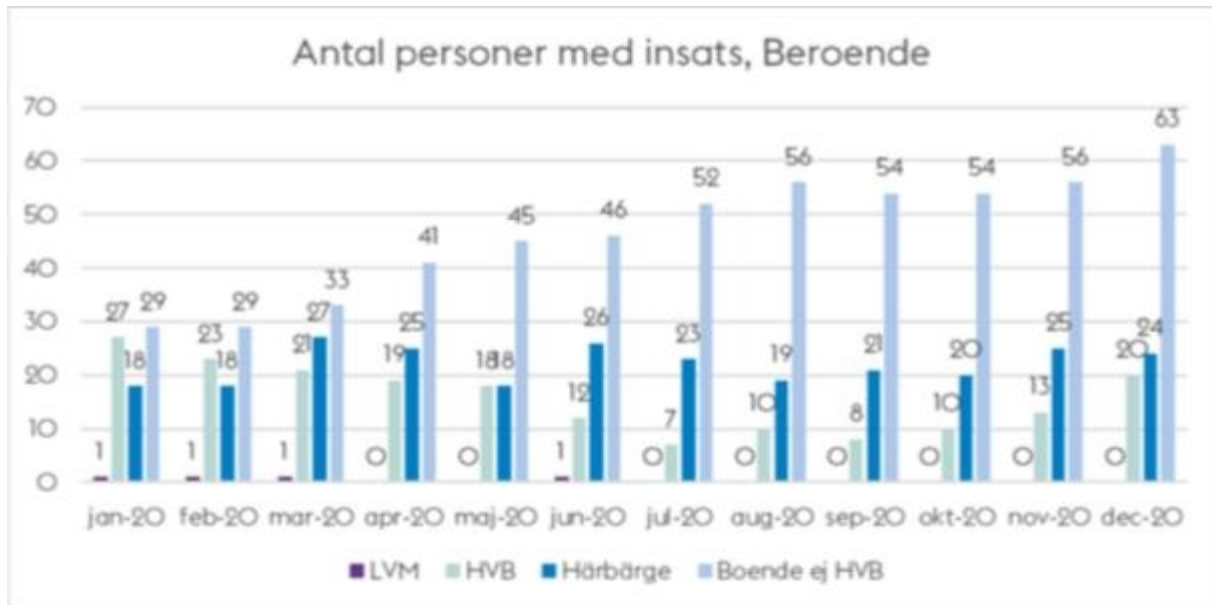
Kostnader för mottagning av ensamkommande barn och unga täcks av dygnersättningar samt återsökningar av faktiska kostnader från Migrationsverket för placeringar enligt LVU (*Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga*). Antal ensamkommande barn fortsätter att minska successivt.

Antal placerade ensamkommande barn och unga, 2019-2020

Vuxna

Vuxna beroende redovisar ett överskott på 3,9 miljoner kronor. Vuxenenheten har arbetat aktivt med att se över placeringar och att följa upp beviljade insatser. Kostnaderna för placeringar enligt LVM (*Lagen om vård av missbrukare*) är 4,1 mnkr lägre än 2019.

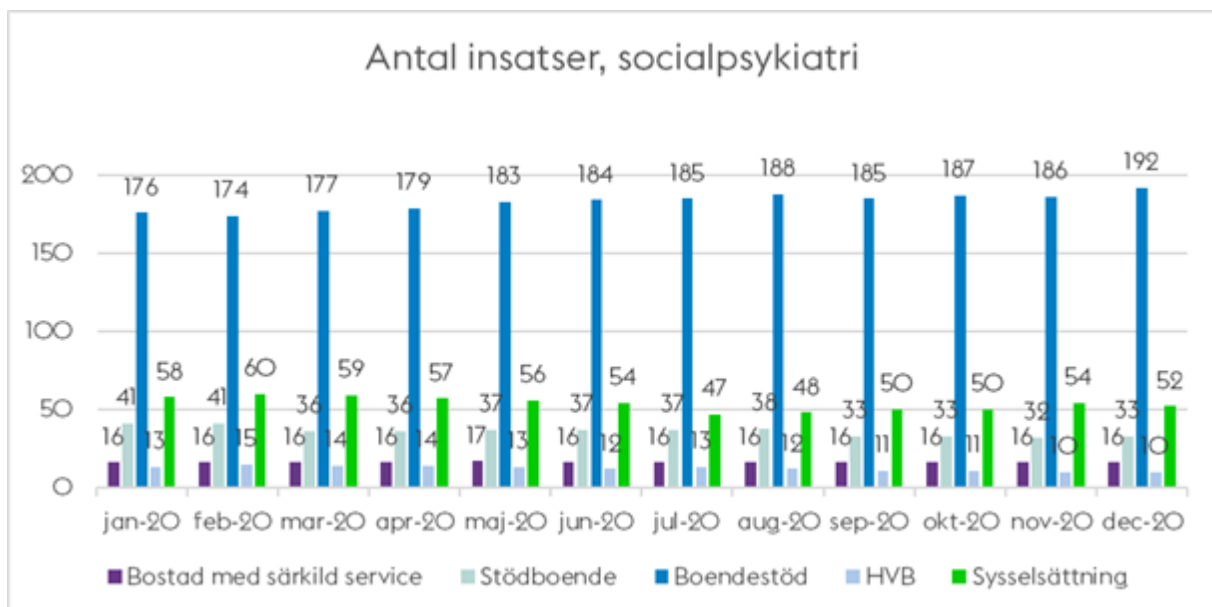

Antal placeringar, Vuxenheten, beroende, 2020

Socialpsykiatri

Socialpsykiatri redovisar ett överskott på 2,3 miljoner kronor.

Beställarenheten redovisar ett överskott. Kostnader för stödboende, boendestöd, försöks- och träningslägenheter samt sysselsättning fortsätter att ligga på nivåer som lägre än budgeterat.

Antal placeringar, Socialpsykiatri, 2020

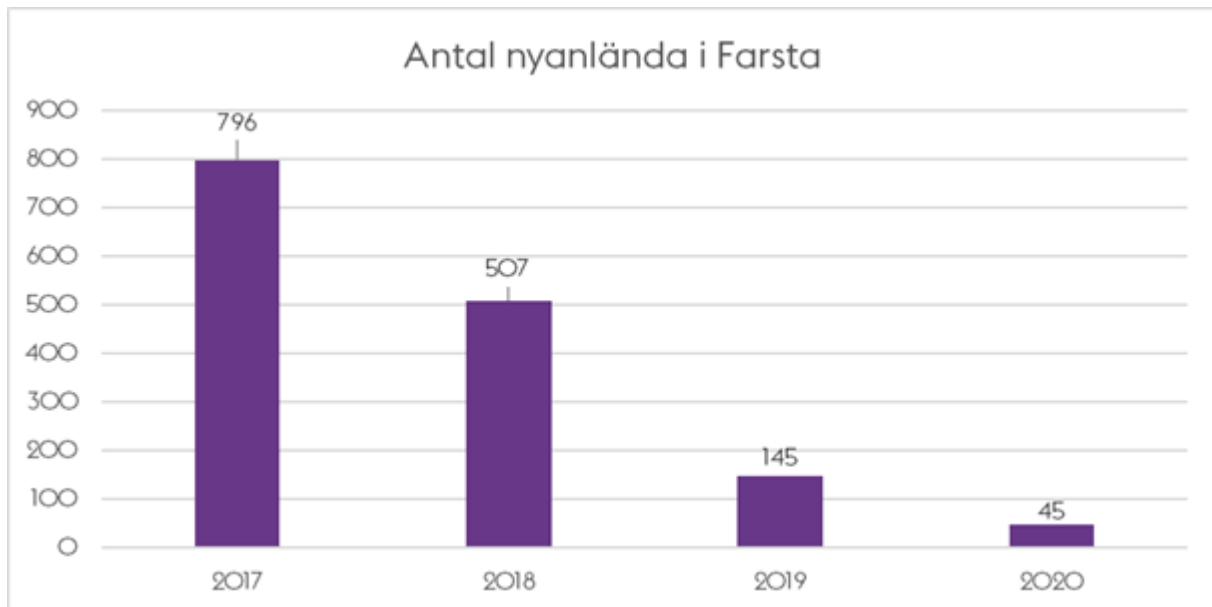
Utförarverksamheter visar ett underskott om 1,9 miljoner kronor, vilket avser gruppboendet Lingberga som är för litet för att bära sina kostnader och nå en budget i balans.

Boendestöd inom socialpsykiatri redovisar en budget i balans. En ny ersättningsmodell för sysselsättning som trädde i kraft under andra halvåret 2019 gav en helårseffekt på ökade intäkterna under 2020.

Flyktingmottagning

Verksamheten redovisar ett överskott om 12,9 miljoner kronor. För verksamhetsområdet flyktingmottagning har alla kostnader täckts med statsbidrag från Migrationsverket. Kostnader för verksamheten återfinns inom ett flertal socialtjänstområden, till exempel ekonomiskt bistånd, barn och ungdom samt verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Utbetalt statsbidrag från Migrationsverket under året har också periodiserats för att täcka kostnader de kommande två åren. Antal nyanlända har minskat kraftigt sedan 2017. Förvaltningen ser med oro på framtiden då intäkter från Migrationsverket minskat kraftigt och förvaltningen riskerar att stå kvar med höga kostnader.

Antal nyanlända i Farsta, 2017-2020. (Siffror för november-december 2020 är uppskattade.)

Stadsmiljöverksamhet

Utfall jämfört med budget

Verksamhet, mnkr	Budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	2019
Stadsmiljö	13,7	0	18,4	0	-4,7	0,5
internräntor	0,4		0,3		0,1	-0,1
avskrivningar	10,5		8,5		2	0,7
Summa	24,6	0	27,3	0	-2,7	1
Avvikelse i %					-10,80%	4,00%

Stadsmiljöverksamhet redovisar ett underskott om 2,7 miljoner kronor. Underskottet beror främst på ökade kostnader för bekämpning av granbarkborre samt städning av stora tjuvtippar som genomfördes under hösten.

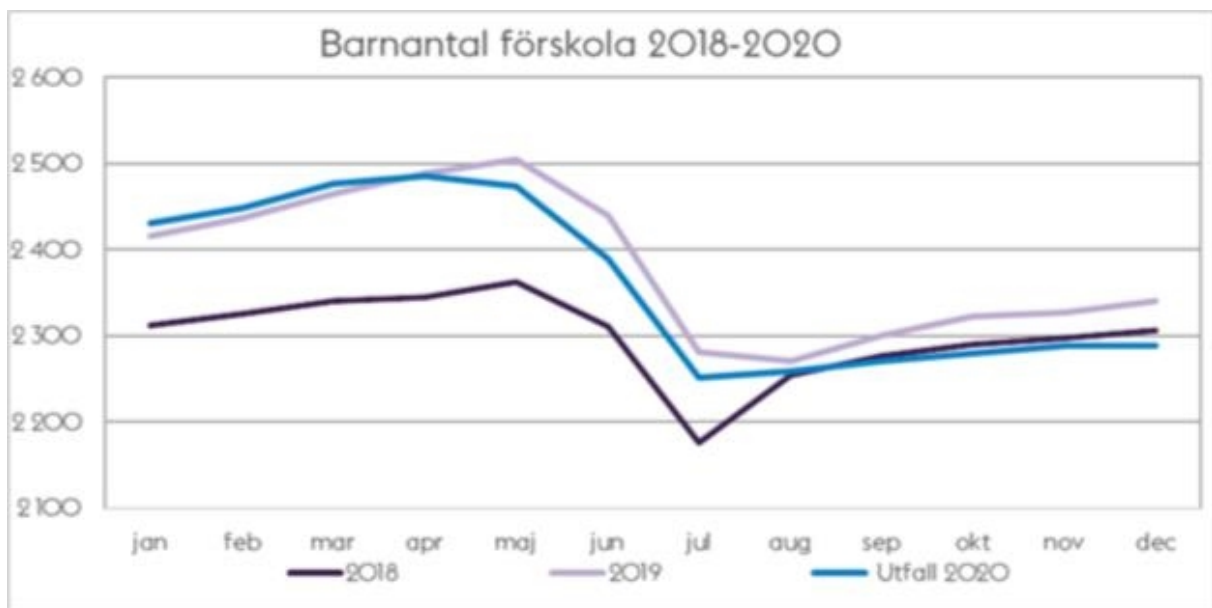
Under posterna internräntor och avskrivningar ingår kapitaltjänstkostnader enbart för stadsmiljö. Förvaltningens totala kostnad för internräntor och avskrivningar uppgår till 0,4 respektive 12,6 miljoner kronor.

Förskoleverksamhet

Utfall jämfört med budget

Verksamhet, mnkr	Budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	2019
Förskola						
Summa	365	-27,6	369,7	-43	10,8	2,5
Resultatfond från 2019, överskott					12,9	14,1
Resultatfond till 2021, överskott					22,2	12,9
Summa efter resultatöverföring					1,4	3,8
Avvikelse i %					0,40%	1,10%

Verksamheten redovisar ett överskott på 10,8 miljoner kronor före resultatöverföring och ett överskott på 1,4 miljoner kronor efter resultatöverföringar. Det genomsnittliga antalet inskrivna barn per månad har varit 2 362 under året. Budgeten för 2020 baserades på 2 400 barn per månad, vilket innebär att det i genomsnitt har varit 38 barn färre inskrivna i Farstas kommunala förskolor jämfört med budget. Förskola har därmed fått en minskad budgettram, men anpassat verksamheten efter förutsättningarna. Barnomsorgsgarantin har uppfyllts.

Antal barn på förskola, 2018-2020

Förskolorna förde från 2019 med sig ett ackumulerat överskott om 12,9 miljoner kronor i resultatfond. Enheterna redovisar i bokslutet för 2020 upp ett överskott och utökar resultatfonderna med 9,4 miljoner kronor. Förskoleenheternas resultat visas nedan under rubrik Resultatenheter.

Under året har inga förskolor öppnats. En paviljongförskola med tre avdelningar har avvecklats under året.

Äldreomsorg

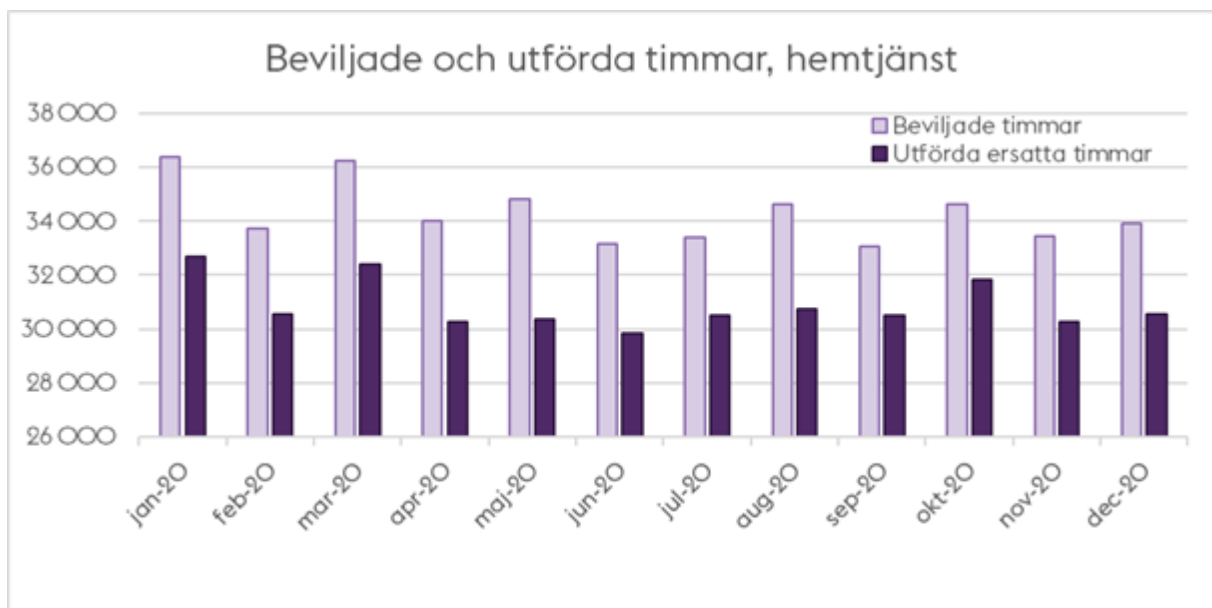
Utfall jämfört med budget

Verksamhet, mnr	Budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	2019
Äldreomsorg						
Summa	714,3	-111,5	743,5	-136,6	-4,1	-22,4
Avvikelse i %					-0,70%	-3,80%

Verksamhetens totala utfall är ett underskott om 4,1 miljoner kronor. Beställarenheten visar ett överskott om 21,5 miljoner kronor. I princip alla insatser inom äldreomsorgsområdet har minskat under 2020 med anledning av pandemin.

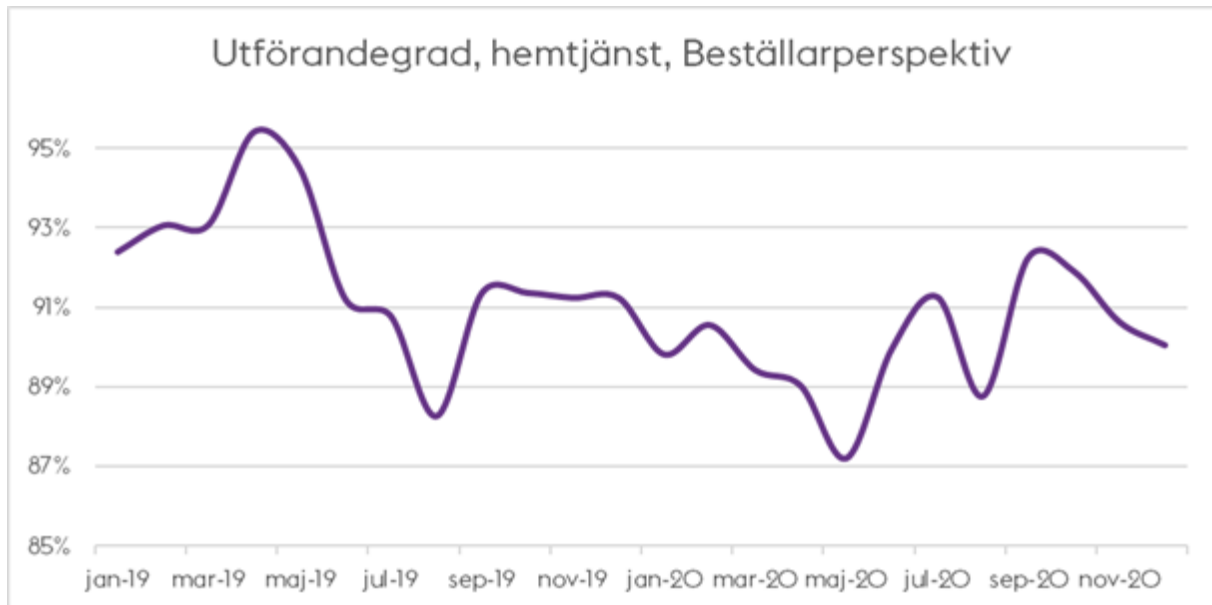
Kostnaderna för hemtjänst är 2,4 mnrk lägre än budget. Antalet beställda dagtimmar inom hemtjänst har i snitt varit 34 280 per månad, vilket är i samma nivå som för 2019.

Utförandegraden är lägre än förra året i och med att många brukare minskade antalet besök från hemtjänsten i början av våren till följd av pandemin.

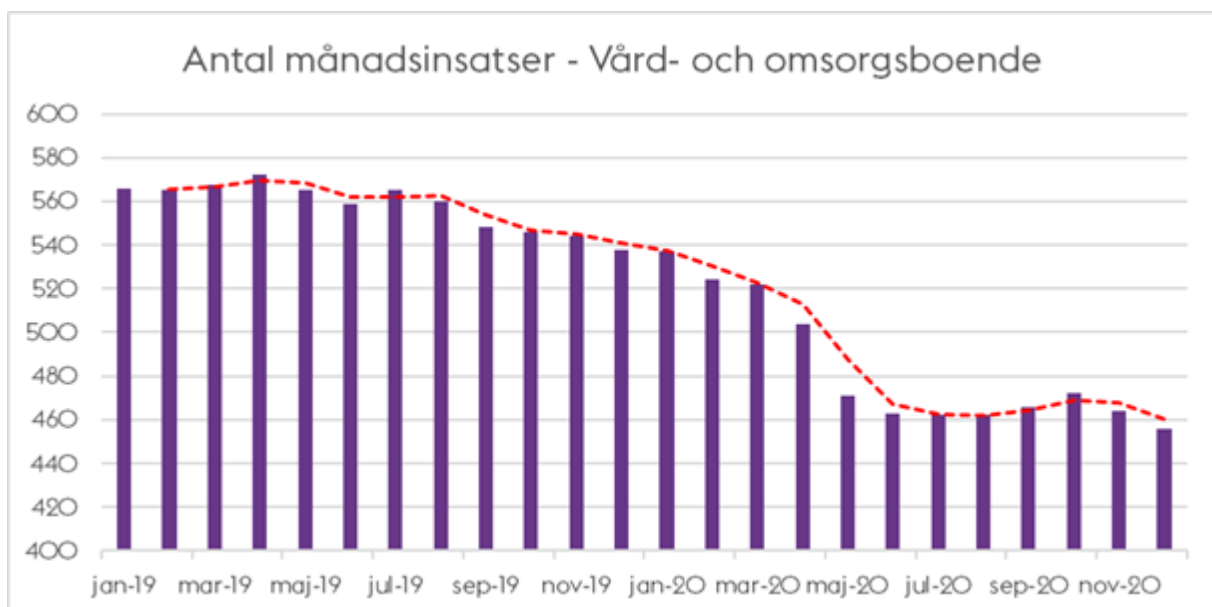
Antal beviljade och utförda timmar inom hemtjänst, 2020

Utförandegraden av beställd tid inom hemtjänst har minskat under året med 2 %-enheter, från 92% till 90%.

Utförandegrad inom hemtjänst, 2019-2020

Månadsinsatserna för vård- och omsorgsboende har minskat markant under året. I december 2019 var antalet 538, i december 2020 var antalet 456. Nedgången i antal månadsinsatser har en tydlig koppling till den pågående pandemin. Snittet för 2020 är 484 och kostnaderna är 18,9 mnkr lägre än budget. Även intäkterna är lägre i och med färre boende.

Antal månadsinsatser på vård- och omsorgsboende, 2019-2020

Nämndens utförarverksamheter inom äldreomsorg visar ett underskott om 25,6 miljoner kronor inklusive merkostnadsersättning från staten. Hemtjänsten har ett underskott om 2,5 miljoner kronor för 2020. Med anledning av den pågående pandemin har hemtjänsten haft förstärkningsteam med särskilt utsedd personal som endast besökt kunder med misstänkt eller konstaterad smitta. Vård- och omsorgsboendenas beläggningsgrad har under året varit låg och detta har påverkat ekonomin. För förvaltningens vård- och omsorgsboende redovisas ett

underskott på totalt 23,1 miljoner kronor. Vid årets slut stod 51 av 200 platser tomma på förvaltningens boenden. Vid förra årsskiftet fick ombyggda Edö vård- och omsorgsboende en utökning med 28 platser. Dessa fylldes aldrig på före pandemins utbrott. I mitten av oktober införde Postiljonens vård- och omsorgsboende ett intagningsstopp för att följa Arbetsmiljöverkets krav på hygienutrymmen för delar av boendet under 2021. Behovet av bemanning varit mycket stort på alla verksamheter för att säkerställa god vård och omsorg samt undvika smittspridning.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

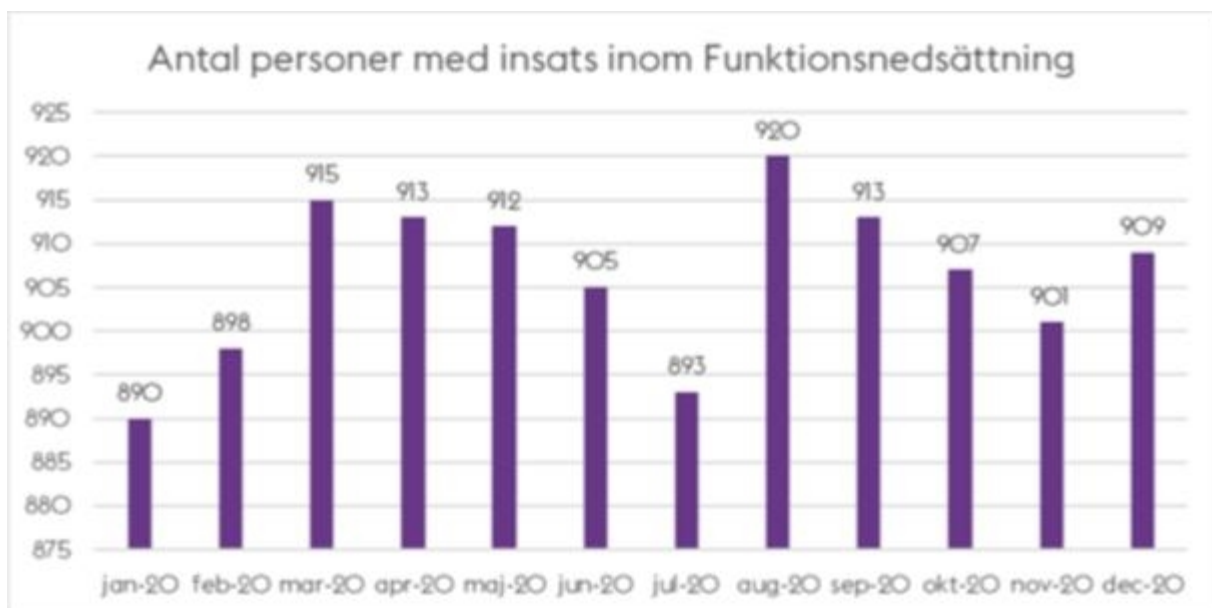
Utfall jämfört med budget

Verksamhet, mnkr	Budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse		
	Mnkr	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	2019
Funktionsnedsättning							
Summa		344,8	-21,8	340,7	-19,9	2,2	-4,5
Avvikelse i %						0,70%	-1,30%

Verksamhetsområde Stöd och service till personer med funktionsnedsättnings totala resultat är ett överskott på 2,2 miljoner kronor.

Beställarenheten redovisar ett underskott på 2,8 miljoner kronor. Underskottet beror främst på höga kostnader för personlig assistans samt särskilt kostsamma boendeplaceringar.

Nämndens utförarenheter inom verksamhetsområdet, alltså gruppboendestäder, daglig verksamhet och personligt stöd redovisar totalt ett överskott om 5,0 miljoner kronor.

Antal personer med insatser, Funktionsnedsättning, 2020

Fritid och kultur

Utfall jämfört med budget

Verksamhet, mnr	Budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	2019
Barn, kultur och fritid	27,3	-1,4	29,6	-3,3	-0,2	-2,1
Avvikelse i %					-0,90%	-8,20%

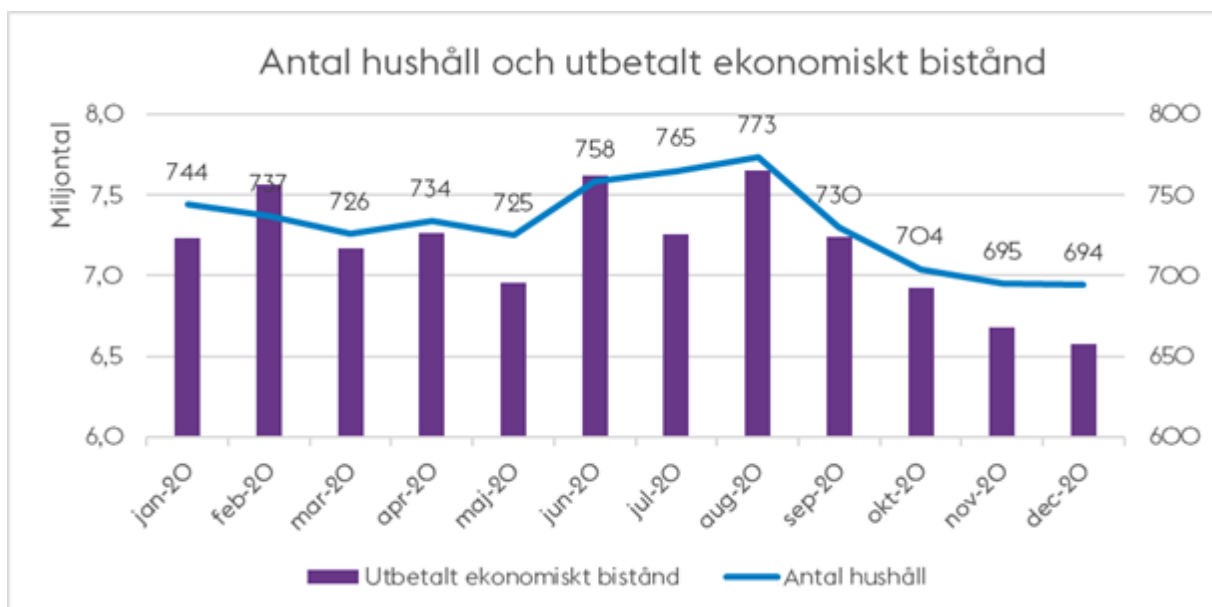
Verksamheten redovisar ett underskott om 0,2 miljoner kronor. Nya öppettider på Farstas parklekar och fritidsgårdar och ändrade arbetssätt ledde till minskade kostnader för verksamheten. Förvaltningen ser fortfarande utmaningar med att nå en budget i balans 2021. På grund av rådande omständigheter kunde inte verksamheten bedrivits fullt ut och aktiviteter ställdes in vilket också resulterade i mindre kostnader för verksamheter.

Ekonomiskt bistånd

Utfall jämfört med budget

Verksamhet, mnr	Budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	2019
Ekonomiskt bistånd						
Summa	109	-4	123,2	-18,6	0,4	0
Avvikelse i %					0,40%	0,00%

Verksamheten för ekonomiskt bistånd redovisar ett mindre överskott om 0,4 miljoner kronor.

Antal hushåll och utbetalt ekonomiskt bistånd, 2020. Observera att siffror för december är preliminära.

Antal hushåll med ekonomiskt bistånd i genomsnitt per månad har ökat från 693 år 2019 till 732

år 2020. Ökningen beror främst på att stadsdelen har tagit emot en stor andel av nyanlända tidigare år samt på ökat antal ensamkommande ungdomar. Nettokostnaden för utbetalt ekonomiskt bistånd har ökat från 6,5 miljoner kronor i snitt per månad år 2019 till 7,2 miljoner kronor i snitt per månad år 2020.

Arbetsmarknadsåtgärder

Utfall jämfört med budget

Verksamhet, mnkr	Budget 2020		Utfall 2020		Avvikelse	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	2019
Mnkr						
Arbetsmarknadsåtgärder						
Summa	17,5	-2,6	17,1	-5,4	3,2	3,3
Avvikelse i %					21,20%	20,20%

Arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett överskott om 3,2 miljoner kronor. Detta beror främst på minskat antal feriejobb under sommaren samt inställt feriejobb under jullov. Dessutom är det färre aspiranter inom Stockholmsjobb och offentligt skyddat arbete (OSA) än budgeterat vilket främst beror på svårighet att hitta kandidater som är lämpliga för dessa insatser.

Prognos och prognossäkerhet

Verksamhetsområde (mnkr)	T1	T2	Utfall 2020
Nämnd och administration	3,5	5,6	6,4
Individ- och familjeomsorg	12,2	5,2	8,7
<i>varav socialpsykiatri</i>	-1	0,1	2,3
<i>varav vuxen</i>	1	1,1	3,9
<i>varav barn och ungdom</i>	-10	-9,7	-10,5
<i>varav flykting</i>	22,2	13,7	12,9
Stadsmiljöverksamhet	0	0	-2,7
Förskoleverksamhet	6	0	1,4
Äldreomsorg	-6,9	-10,6	-4,1
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-7,1	3,7	2,2
Barn, kultur och fritid	-1	-0,4	-0,2
Arbetsmarknadsåtgärder	4,3	3,5	3,2
Ekonomiskt bistånd	-11	-4	0,4
Övrig verksamhet	0	0	0
Totalt	0	3	15,2

Den pågående pandemin har påverkat förvaltningens ekonomi och har gjort det ekonomiska läget under året svårbedömt. Det har varit svårt att förutse konsekvenserna av pandemin både kopplat till kostnader och intäkter samt avseende de statliga ersättningarna. Den extraordinära situation har medfört förändringar i kostnadsnivåer som inte påminner om ett normalt år och har varit svåra att förutse. Statliga ersättningar har utbetalats för kostnader relaterat till hög sjukfrånvaro. En del av de merkostnader som uppstått i verksamheterna till följd av pandemin har förvaltningen fått ersättning för.

Nämnden har prognostiserat en budget i balans i tertialrapport 1 och ett överskott om 3 miljoner kronor i tertialrapport 2. I bokslutet redovisas ett totalt överskott om 15,2 miljoner kronor. Den stora förbättringen av resultatet under hösten kan förklaras av de statliga ersättningarna för Covid-19-pandemin. Sena besked om vilka ersättningar som skulle betalas ut samt storlek har varit omöjliga att förutse. Många besked om de statliga ersättningarna kom under årets sista månader och därför ses en så tydlig förbättring jämfört med prognosen i tertialrapport 2. Detta förklarar prognosavvikelsen inom framförallt äldreomsorg och förskola. Inom ekonomiskt bistånd har kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd inte utvecklats på det sett som förvaltningen trodde. Under sommaren visade statistiken högt antal hushåll med ekonomiskt bistånd samt utbetalt ekonomiskt bistånd och trodde på fortsatt höga nivåer under hösten. Efter augusti märktes en tydlig minskning i ekonomiskt bistånd till följd av att många började studera och en ökning till följd av pandemin syntes inte till som prognostiserat. Inom stadsmiljö ses en tydlig försämring av resultatet jämfört med Tertialrapport 2. Underskottet beror främst på ökade kostnader för bekämpning av granbarkborre samt städning av stora tjuvtippar som genomfördes under hösten. Åtgärderna var inte planerade för utan uppstod under årets slutskede och därmed inte medtagna i tidigare prognoser.

Prognossäkerheten har, trots osäkerheten kring pandemin, varit relativt god och nämnden uppfyller målet för indikator *Nämndens prognossäkerhet T2*.

Analys av resultaträkning

Jämförelse 2019-12-31 och 2020-12-31

Intäkter

- Intäkterna har ökat med 4,6 % jämfört med 2019. Det går att härleda till en ökning avseende intäkter för bidrag gällande pandemin.
- Konto 301*, Försäljningsintäkter, har minskat med 6,3 % på grund av lägre kostintäkter inom äldreomsorgen. Beror även på volymminskningarna inom äldreomsorgen.
- Intäkter på konto 341*, Bostads- och lokalhyror, har minskat med 9,8 %. Individ och Familj – Vuxenenheten, står för en stor minskning av hyresintäkterna. Sedan 2019 har många personer tagit över hyreskontrakt för tränings- och försökslägenheter, vilket resulterar i att stadsdelens hyresintäkter går ned. Detta samtidigt som hyreskostnaderna går ned.
- Ökningen med 27,5 % av intäkterna på konto 351*, Driftbidrag, beror främst på de merkostnadsersättningar stadsdelen fått på grund av pandemin.
- Intäkter på konto 352*, Driftbidrag från AMS, har minskat med 23,6 %. Detta beror på färre OSA-anställda (offentligt skyddat arbete).
- Intäkter på konto 354*, Ersättning från försäkringskassan personlig assistent, "LASS" har minskat med 38,3 % jämfört med samma period föregående år. Det beror på minskning i antal personer som är aktuella inom LASS i förvaltningens egen verksamhet.
- Konto 359*, Övriga bidrag, har minskat med 14,5 % vilket beror på att stadsdelen under 2019 erhöll projektmedel från Socialförvaltningen samt regionen, vilket inte skett 2020.
- Konto 361*, Försäljning av verksamhet, har minskat med 2,2 miljoner kronor (1,6 %) främst inom äldreomsorgen och funktionsnedsättning beroende på coronapandemin.
- Konto 369*, Övriga ersättningar, har minskat med -51,1 % jämfört med 2019, vilket beror på att stadsdelen gjorde en stor fakturering gällande semesterlöneskulden i samband med återtagandet av Postiljonen, fakturering skedde i december 2019. Dessutom har antalet fakturerade timmar på facklig minskat under 2020.

Kostnader

- Kostnaderna har totalt sett ökat med 30,6 miljoner kronor, en ökning på 1,6 %, jämfört med samma period föregående år.
- Kostnaderna på konto 451*, Bidrag till enskilda, har ökat med 8,1 miljoner kronor, 9,5 %, under perioden. Ökningen beror på en ökning av andel hushåll med ekonomiskt bistånd jämfört med föregående år.
- Ökningen av kostnaderna på konto 453*, Bidrag till föreningar, stiftelser, kommunalförbund, kommuner, landsting m.m.” med 10,8 %, beror på större ersättning till försäkringskassan för personlig assistans samt att extra föreningsbidrag betalades ut under 2020 med anledning av pandemin.
- Kostnaderna på konto 463*, Köp av huvudverksamhet, har minskat 1,6 % jämfört med samma period föregående år. Minskningen beror på volymminskningar framför allt inom äldreomsorgen, men även inom verksamhetsområde stöd och service till personer med funktionsnedsättning.
- Konto 502*, Löner till anställda, har ökat med 1 % som till främsta del beror på årets löneöversyn samt ökade kostnader för timanställd. Förvaltningens stora ökning av kostnader för timanställda hänger ihop med den höga sjukfrånvaron till följd av pandemin. Tillsammans med den kostnaderna för den försenade löneöversynen har lönekostnaden ökat med ca 9,2 miljoner kronor, motsvarande 1,7 % jämfört med föregående år.
- Konto 512*, Sjuklön, har ökat med 10,5 miljoner kronor, motsvarande 73,4 %, beroende på covid-19 och dess följdverkningar. En majoritet av förvaltningens enheter har sett högre sjuktal på grund av nya strängare riktlinjer kring frånvaro vid sjukdom även vid lindrigare symptom.
- Konto 503*, Lön till beredskapsarbetare, har minskat med 41,4 %, ca 2,7 miljoner kronor. Anledningen är färre OSA-anställda.
- Minskningen på konto 507*, Avgångsersättning, med 89,4 % beror på en kostnad för avgångsersättning under 2019. Inga större avgångsersättningar har utbetalats under året.
- Ökningen av kostnader med 15,3 % för konto 613*, Städ- och renhållningstjänster, beror bland annat på iordningsställande av särskilda vårdplatser och öppnande av korttidsboende på Edö. Kostnaderna har också ha ökat i och med striktare krav på rena lokaler på grund av covid-19.
- Konto 632*, Hyra inventarier, har minskat med 41,3 % jämfört med 2019. Detta beror på stadens nya IT-avtal vilket lett till lägre kostnader.
- Konto 644*, Livsmedel, har minskat med 10,5% beroende på färre inköp på grund av pandemin.
- Ökningen med 32 % på konto 645*, Laboriemateriel, läkemedel och sjukvårdsartiklar, beror på extrainsatt coronarelaterad verksamhet samt ökade inköp på grund av covid-19 i ordinarie verksamhet.
- Konto 648*, Arbetskläder, skyddskläder, skyddsmateriel, har ökat med 178 % vilket också beror på ökade kostnader på grund av covid-19, främst inom Äldreomsorgen.
- Konto 654* IT-förbrukningsmaterial har minskat med 71,7 %, vilket kan relateras till stort inköp av iPads som gjordes 2019, motsvarande stora inköp har inte skett under 2020.
- Konto 660*, Reparation och underhåll av maskiner o inventarier, har ökat med 108,7 %, vilket bland annat beror på reparationskostnad vid återlämning av hemtjänstens bilar, samt reparation av el-cyklar.

- Konto 681*, Telekommunikation, avser kostnader från Serviceförvaltningen gällande äldre direkt. Ökningen med 17,3 % beror på att kostnaden för samma period föregående år lades på konto 4631.
- Konto 695*, Hyra bilar och andra transportmedel, har ökat med 50,2 %. Anledningen är att verksamheterna hyrt bil istället för att nyttja de kommunala färdmedlen på grund av pandemin och dess restriktioner.
- Konto 701*, Transporter (ej personal), har minskat med 21,9 % vilket beror på minskade brukarresor till och från daglig verksamhet, som varit inställd under coronapandemin.
- Konto 705*, Resekostnader personal, har minskat med 42,9 % jämfört med samma period föregående år. Detta beror på ökat distansarbete under pandemin.
- Konto 711*, Personalrepresentation, har ökat med 216,4 %, 1,1 miljoner kronor. Detta beror på den julklapp staden gav till alla anställda 2020 och enligt de tillfälligt gällande förmånsbeskattningsregler.
- Konto 735*, Kundförluster, har minskat med 43,5 %, vilket visar på en större benägenhet hos förvaltningens invånare att betala sina kundfakturer.
- Konto 743*, Upphandlade administrativa tjänster har minskat med 95 % samtidigt som 744*, IT-system, har ökat med 18,5%. Detta beror på det nya GSIT2-avtalet som innebär att kostnaderna istället debiteras via stadens IT-prislista och kostnaden bokförts på annat konto under 2020.
- Konto 745*, Konsulttjänster och andra tjänster, har minskat med 8,9 % beroende på färre handledningstjänster, konsultuppdrag, inställda event, mm.
- Konto 751*, Tillfälligt inhyrd personal, har ökat med 175,6 % främst inom äldreomsorgen, på grund av coronapandemin.
- Konto 765*, Avgifter för kurser m.m., har minskat med 44,9 % beroende på att förvaltningens enheter har deltagit på kurser i mindre utsträckning under pandemin.

Resultatenheter

Under 2020 har förvaltningen totalt sex stycken resultatenheter och samtliga tillhörde avdelningen förskola. Speciellt med resultatenheter är att de tar med sig sina resultat i bokslutet till kommande år i så kallade resultatfonder.

Från 2019 hade resultatenheterna med sig en total fond om 12,9 miljoner kronor i överskott. Under 2020 tog ingen av förvaltningens resultatenheter ut medel från sina resultatfonder. Den totala resultatfonden ökas med 9,4 miljoner kronor och till år 2021 tar resultatenheterna med sig totalt 22,2 miljoner kronor. Samtliga resultatenheter för med sig en positiv fond till det kommande verksamhetsåret.

I nedan tabell framgår slutgiltiga resultatfonder och förändring under året.

Resultatenhetens namn	Resultat-enheternas bruttobudget 2020	Varav 5 % av resultat-enheternas bruttobudget 2020	Resultat-överföring från 2019 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Har resultatet uppkommit av resultatenhetens eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverföring till 2021 (max 10 %) Överskott (+) Underskott (-)
Tallkrogens förskolor	43 665	2 183,3	-647	-1927,2	JA	2 574,2
Gubbängens förskolor	39 422	1 971,1	-350	-1859,0	JA	2 209,0
Hökarängens förskolor	55 344	2 767,2	-869	-2767,5	JA	3 636,2
Sköndals	62 171	3 108,6	-557	-3108,7	JA	3 665,6

Resultatenhetens namn	Resultat-enheternas bruttobudget 2020	Varav 5 % av resultat-enheternas bruttobudget 2020	Resultat-överföring från 2019 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Har resultatet uppkommit av resultatenhetens eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverföring till 2021 (max 10 %) Överskott (+) Underskott (-)
förskolor						
Farsta strands förskolor	45 720	2 286,0	-4 703	-92,6	JA	4 572,0
Fagersjö förskolor	55 870	2 793,5	-5 736	-869,7	JA	5 587,0
Summa resultatenheter	302 192,0		-12 862,0	-10 624,7		22 244,0

Resultatöverföringen får maximalt uppgå till fem procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatfonden får ha ett ackumulerat överskott på maximalt tio procent och ett underskott på maximalt fem procent av enhetens bruttobudget.

Farsta Strands förskolor och Fagersjö Förskolor överskrider båda med årets resultat maximal resultatfond, Farsta Strand förskolor med 224 tkr och Fagersjö förskolor med 1019 tkr. Överskottet, totalt 1243 tkr, går tillbaka till verksamhetsområde Förskola. Förklaringen till att resultatfonderna uppnått max ligger i att ett tidigare förskoleområdet upphörde i verksamhetsberättelsen 2018 och enhetens förskolor delades upp mellan Farsta strands förskolor och Fagersjö förskolor.

Investeringar

Mnkr, netto	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2020
Parkinvesteringar	3,3	3,3	0	0
Reinvesteringar	3,5	3,1	0,4	0,4
Investeringar med nycklade medel	5,6	4,8	0,8	0,8
Inventarier och maskiner	1,9	0,2	1,7	1,7
Klimatinvesteringar	2,8	2	0,8	0
Trygghetsinvesteringar	4,6	3,7	0,9	0,3
Totalt	21,7	17,1	4,6	3,2

Stadsmiljöverksamhet

Våra stadsmiljöinvesteringsprojekt har i stort löpt på enligt plan:

- Etapp 1 av Farsta strandpark: Farsta gård
- Etapp 1 av Aktivitetsparken Farstaängen: Dälden
- Naturlekplats Svedmyraskogen
- Slutförandet av parken Måsen i Fagersjö
- Upprustning av parken i kvarteret Vespern i Sköndal
- Upprustning av parken på Boxergränd i Sköndal
- Upprustning av en mindre park vid tunnelbanan i Tallkrogen
- Reinvesteringar av parkvägar, trappor och staket

- Skyltar

Flera projekt har haft lägre kostnader än beräknat. Det är inga stora avvikelser i de enskilda projekten, men tillsammans summerar ändå utfallet för stadsmiljöinvesteringsprojekten till ett plus på 1,2 miljoner kronor. Orsakerna är flera. Vissa planerade åtgärder har fått strykas då de visade sig omöjliga att genomföra i praktiken. I ett fall bidrog pandemin till leveransproblem som i sin tur medförde att vi fick välja ett annat billigare material. Ett bifallet medborgarförslag om en hundrastgård i Sköndal fick skjutas på framtiden eftersom nämnden måste hemställa till kommunfullmäktige om ändring i de lokala ordningsföreskrifterna innan vi genomför projektet.

Fyra trygghetsinvesteringar har genomförts under året. Projekten blev 0,8 miljoner kronor billigare än beräknat totalt. Ett projekt på 200 000 kronor, *Förhindrande av olovlig dumpning i Larsboda*, har vi inte kunnat genomföra på grund av det pågår andra arbeten på platsen. Vi bedömer inte heller att projektet kommer att kunna genomföras 2021, varför vi avbryter projektet. Se redovisningar i bilagor.

Klimatinvesteringar i form av träd och biokol vid Farsta gård och Farstaängen har genomförts. På grund av tidsbrist har inte 0,8 miljoner kronor av klimatmedlen användas. Se redovisningar i bilaga.

Inventarier och maskiner

Stadsdelsnämndens budget för inventarier och maskiner är 1,9 miljoner kronor, förvaltningen har förbrukat 0,2 miljoner kronor. Anledningen till den låga utgiften på totalen beror på att planerade investeringar inte genomförts på grund av pandemin, samt att ett par pågående investeringsprojekt förts till driftverksamhet efter förändrade förutsättningar med aktuella lokaler. De större investeringarna under året har genomförts inom förskolan till laddskåp för surfplattor samt inom äldreomsorgen för inventarier till Edö vård- och omsorgsboende.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ej aktuellt

Ombudgeteringar

Ej aktuellt

Medel för lokaländamål

Ej aktuellt

Analys av balansräkning

Jämförelse 2019-12-31 och 2020-12-31

Förvaltningens balansomslutning har ökat med cirka 23 miljoner kronor jämfört med ingående balans 2020.

Tillgångar

- Förändringar i de balanskonton som avser anläggningstillgångar avser främst ökade

kapitalkostnader inom stadsmiljö där det pågår stora upprustningar av vår parkmiljö. Totalt ser vi en ökning av anläggningstillgångar med ca 4,4 miljoner kronor.

- Kundfordringarna har ökat med 14,4 miljoner kronor vilket beror på den fakturering mot SLK som gjordes i december 2020 med anledning av merkostnadsersättningen till följd av covid-19.
- Diverse kortfristiga fordringar har totalt sett minskat med 6,1 miljoner kronor, vilket till största del beror på minskningar av bidrag från Migrationsverket, till följd av färre mottagna nyanlända i stadsdelen. Samt att ersättningen för tidigare mottagna nyanlända har löpt ut.
- Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 11,3 miljoner kronor vilket beror på de merkostnadsersättningar stadsdelen erhållit för Corona relaterade kostnader. Samt ersättning för sjuklönekostnader även dessa relaterade till Corona.

Skulder

- De minskade långfristiga skulderna, med ca 0,8 miljoner kronor, beror på de investeringsbidrag förvaltningen erhållit för välfärdsteknik.
- De kortfristiga skulderna har minskat med 1,3 miljoner kronor beroende på leasingbilarna som uttrangerades under 2020. Detta som ett led i att staden ändrade redovisningsprincip till att *inte* ta upp leasingbilarna i balansräkningen med bokfört värde.
- Leverantörsskulderna har minskat med 2,4 miljoner kronor jämfört med 2019. Anledningen är volymminskningarna främst inom äldreomsorgen, men även funktionsnedsättning. Vi har lägre antal placeringar på vårdboenden vilket resulterar i färre leverantörsfakturor. Inköpsbeteendet har också ändrats med anledning av pandemin. Dessutom har staden under Coronapandemin infört 20 dagars betalningstid mot leverantör, att jämföras med normalt 30.
- Minskningen av övriga kortfristiga skulder på ca 30 miljoner kronor beror på en minskning i periodiserad generalschablon jämfört med bokslutet 2019.
- De upplupna kostnaderna har ökat med 6,4 miljoner kronor främst beroende på högre uppbokning av löner på grund av uppskjuten lönerevision samt ökade timlönekostnader beroende av Corona.

Övrigt

Nedskrivning av kundfordringar

Nedskrivningarna 2020 avseende fakturor med förfalldatum 2019-12-31 och tidigare uppgår totalt till 1 922 265 kronor. Nedskrivningen sker redovisningsmässigt då fordringarna ses som osäkra. Fordringarna kvarstår hos inkassobolag som även fortsättningsvis ställer krav avseende dessa fakturor. Nedskrivningen ser ut enligt nedan uppdelade på respektive verksamhetsområde.

- Politisk verksamhet och gemensam administration 48 600 kr (avser justering av löneskuld)
- Individ- och familjeomsorg 861 546 kr
- Förskoleverksamhet 261 913 kr
- Äldreomsorg 676 434 kr
- Funktionsnedsättning 56 799 kr
- Fritid och kultur/allmän fritidsverksamhet 16 973 kr

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Arbetet med att bidra till genomförandet av Agenda 2030 har skett i det ordinarie arbetet. Varje mål för verksamhetsområdet har en koppling till ett eller flera av målen i Agenda 2030.

Förvaltningens verksamheter har bidragit till måluppfyllelsen av de globala hållbarhetsmålen genom att arbeta för jämställdhetsintegrering, barnrättsperspektiv, tillgänglighet och delaktighet, ökad trygghet, stadsutveckling, äldreomsorg, förskola, klimat- och miljöarbete.

Arbetet med barns rättigheter

Avdelningen för individ- och familjeomsorg har en lokal barnrättssamordnare och barnombud på varje enhet som driver arbetet framåt utifrån aktuella implementeringsplaner.

Barnrättssamordnare har kontinuerligt anordnat digitalt erfarenhetsutbyte mellan enheterna för att sprida goda exempel internt.

Verksamheterna har strukturerat på plats för att fortlöpande inhämta ny kunskap via externa utbildningar, stadsövergripande nätverk, handböcker och stödmaterial samt interna metodforum. Introduktion av nyanställda medarbetare inkluderar genomgång av barnrättsperspektivet.

Verksamheterna har utarbetat och använder sig av olika interna arbetsmaterial för att synliggöra barns rättigheter. Exempelvis använder enheterna checklistor i olika arbetsprocesser samt formulär och mallar för att kunna göra barnkonsekvensanalyser inför beslut som påverkar barns rättigheter. Vi har även utformat och börjat använda olika former av informationsmaterial som riktar sig till barn, till exempel barnanpassade foldrar om verksamheterna, möteskallelser och informationsbrev. Vi har inlett samverkan i olika barnrättsfrågor med andra berörda enheter internt, till exempel hur barns delaktighet säkerställs genom hela processen från utredning till utförd insats. Ombyggnation av förvaltningens reception och besöksrum har genomförts med syfte att skapa en fysisk miljö som även är anpassad för barn.

Barnrättsarbetet har hittills lett till en ökad medvetenhet om barnkonventionen och ett större fokus på barns rättigheter i verksamheterna. Medarbetare inom socialtjänsten uppmärksammar barns situation i högre utsträckning, även i ärenden där det är barnets förälder eller vårdnadshavare som är aktuell. De främsta utvecklingsområdena är fortsatt att säkerställa barns delaktighet, att hitta rätt former för samverkan om barnrättsfrågor med andra myndigheter samt att utvärdera barnrättsarbetets effekter för berörda barn. Förvaltningen kan främst bidra med erfarenheter om hur utförarverksamheter kan involveras i barnrättsarbetet samt hur fysiska miljöer i receptioner och besöksrum kan anpassas för barn.

Inom *barn och ungdom samt familjestödsenheten* har man ett tätt samarbete i barnrättsarbetet och har tagit fram och inlett implementering av olika stödmaterial för att öka barns rätt till delaktighet genom hela processen från anmälan/ansökan, utredning och till genomförande av insats. Stödmaterialen består av en checklista för barns delaktighet samt foldrar för barnets rätt till information. Checklistan finns med i barnets ärende och används av socialsekreterare och behandlare i öppenvården och syftar till att uppmärksamma att barnet fått sin röst hörd, fått information och fått vara delaktig kring beslut som rör barnet. Foldrarna är framtagna för respektive del i processen och vänder sig till barn/unga att läsa själva eller för föräldrar att läsa för sitt barn. Vi har inventerat vilka kompetenser och vilket material som finns för att samtala med barn samt samlat detta för att göra det lättillgängligt för medarbetare. Samtliga medarbetare har gemensamt deltagit i en utbildning med målet att utveckla kompetensen och samsynen i arbetet med barn och deras nätverk, att bedriva förändringsarbete med barns/ungas behov i

fokus. Vi har även anordnat en gemensam heldag för att sprida kunskap om vilka kompetenser och vilka arbetsätt som finns med fokus på barns delaktighet. Utfallet av barnrättsarbetet har hittills resulterat i ett ökat fokus på frågan internt och ökad samsyn i frågan. Familjestödsenheten har börjat systematiskt följa upp barnens egna mål under insats med Socialstyrelsens utvärderingsverktyg SU-reg. Resultaten kommer att sammanställas och analyseras på agerande nivå.

Inom *ekonomiskt bistånd* har enheten arbete, integration och bistånd haft en metodeftermiddag med fokus på barnrättsperspektivet. Representant från barn och ungdom gav en introduktion inför att enheten ska börja utveckla arbetet med barns delaktighet i sin handläggning. En förändringsplansvecka med fokus på ensamstående föräldrar och föräldralediga har genomförts samt en inventering av hur barns rättigheter kan säkerställas genom kompensatoriska åtgärder och vilka behov av kompensatoriska åtgärder som finns. Vi har gjort en egenkontroll av barnkonsekvensanalyser med stickprov. Enhetens barnombud har besökt samtliga arbetsgrupper internt för inventering av utvecklingsbehov framåt. Vi har sett resultat av barnrättsarbetet i en ökning av antalet förändringsplaner för klienter som har barn. Vi ser även en ökad samverkan utifrån barnrättsperspektivet med vuxnenheten samt enheterna för barn och ungdom.

Vi har påbörjat implementeringen av arbetsätt att göra barn i familjer med ekonomiskt bistånd mer delaktiga samt uppdaterat våra informationsfoldrar. Vi har även gjort stickprov på barnkonsekvensanalyser i ärenden för uppföljning av hur analyserna genomförs. Vi kommer att fortsätta arbeta med resultaten under 2021 för att utveckla analyserna ännu mer. Utfallet av barnrättsarbetet hittills är att handläggarna blivit mer uppmärksamma på att analysera hur barn påverkas av den vuxnes situation och myndighetens beslut. Barnkonsekvensanalyser sker på ett mer strukturerat sätt och klienter som har barn har i högre utsträckning blivit medvetna om hur deras situation påverkar barnen.

Boendeenheten socialpsykiatri har fört en dialog med de boende som har barn/barnbarn om hur barnens rättigheter kan säkerställas när/om de kommer på besök, bland annat hur besöket ska kännas tryggt och säkert. Frågan har också lyfts på veckomöte med samtliga brukare. Vi har ordnat fram pyssel, målarpenor, böcker och leksaker inför att barn eventuellt besöker verksamheten. Enheten har utökat sin introduktion av nyanställda till att även omfatta barnrätt och har anpassat sin rutin för nyinflyttade utifrån barnrättsperspektivet. Utfallet hittills av arbetet är att flera brukare tycker att det känns bra att ha pratat med kontaktpersonen om barnrättsperspektivet.

Träff-, stöd- och sysselsättningsenheten har vid användning av kulturpengar utifrån ett barnrättsperspektiv prioriterat och erbjudit biobesök till brukare med barn. Enhetens barnombud har tillsammans med övriga medarbetare diskuterat frågeställningar som uppstått runt arbetet med barns rättigheter.

Inom *stöd och service till personer med funktionsnedsättning* har introduktion för nyanställda utökats med genomgång tillsammans med barnombuden som går igenom enhetens rutiner avseende barnrättsperspektivet. Vi har även tagit fram en rutin för barnrättsperspektivet med åtgärder i ärenden som involverar barn. Vi har börjat använda en brevmall till barn med föräldrar som har insatser via enheten samt fortsatt utvecklingen av barnkonsekvensanalyser. Utfallet av barnrättsarbetet hittills har varit ett ökat engagemang hos medarbetarna och en bredare tillämpning av barnrättsperspektivet i enhetens rutiner.

I *förskolans* läroplan uttrycks att förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i barnkonventionen. Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande samt att barnen ska få kännedom om sina rättigheter. Farstas

förskolenheter har under året haft enhetsmål med koppling till barnkonventionen, exempelvis att barn ska ha inflytande över förskolans utbildning. Utifrån barnens ålder och mognad har de varit delaktiga i beslut som rör utformning av miljön och planeringen av utbildningen. För att öka barnens möjlighet till att uttrycka sin mening och åsikt delas de in i mindre grupper både inomhus och utomhus. Pedagogerna följer systematiskt och kontinuerligt upp barnens tankar och åsikter i den pedagogiska dokumentationen i OneNote och i PoBen samt reflekterar tillsammans för att ta vara på barnens idéer i planering och utformning.

Inom avdelningen för *Stadsutveckling* har vi genomfört en digital föreläsning om barnkonventionen och idrotten i Farsta med gruppdiskussioner för lokala föreningar i Farsta. Eftersom alla föreningar i Farsta var inbjudna och de som deltog inte bara var idrottsföreningar så handlade föreläsningen inte enbart om idrottsaktiviteter även om de flesta exempel var hämtade från idrottsvärlden. Föreläsningen och diskussionerna var mycket uppskattade och har lett till att några föreningar börjat tala om att arbeta fram en gemensam grundsyn för föreningslivet i Farsta.

I utredningsförfarandet inom *äldreomsorgen* kartläggs alltid familjesituationen och barn uppmärksammas vid sammanboende med äldre som har insats. Barnperspektivet beaktas i samtal och eventuellt utökat stöd. Inom hemtjänstenheterna utförs insatser utifrån beställning. Om det finns barn i den enskildes familjebild som ofta är närvarande ska detta beaktas. Vid oro för barns välmående görs alltid en orosanmälan, under 2020 gjordes en orosanmälan gällande minderårigt barn.

Nationella minoriteter

Förvaltningen har under året arbetat för att tillgodose de nationella minoriteternas behov utifrån stadens riktlinjer och lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

I början av året hade förvaltningen Finsk Mötesplats för finsktalande seniorer en gång i månaden. Dessutom arrangerade förvaltningen tillsammans med Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck träffar för nationella minoriteter. Efter pandemiutbrottet har ett antal träffar genomförts utomhus och viss kontakt med sverigefinnar har skett via telefon och e-post. Förvaltningen har också inlett ett samarbete med en sverigefinsk barnförening för att skapa en mötesplats för finsktalande familjer, som vi hoppas kommer igång 2021.

Förvaltningens samordnare har spridit information om de nationella minoriteternas rättigheter, bland annat till nämndens råd för demokrati, integration och föreningsfrågor.

I förvaltningens lokaler finns det två romska föreningar som förvaltningen har ett samarbete med. De har fått information om bland annat de nationella minoriteters rättigheter.

På grund av pandemin har förvaltningen inte använt stadsbidraget.

Jämställdhet

I arbetet med handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare har enheterna arbetat med att integrera jämställdhetsarbetet i de 13 viktiga områden som särskilt lyfts fram i handlingsplanen.

Förvaltningens medarbetare inom vuxenheten har gemensamt under året 2020 planerat och utformat en särskild aktivitet till verksamhetsplanen 2021, där vi utifrån ett jämställdhetsperspektiv ska undersöka och jämföra ärenden där boendestöd beviljats för att se om kön påverkar insatsbeslutet och mängden timmar som beviljas. Detta för att kunna analysera om enhetens bedömningar är rättssäkra ur ett jämställdhetsperspektiv.

Hos Studio.it har man påbörjat ett projekt för att få in fler kvinnliga deltagare och projektet drivs

av enbart kvinnliga medarbetare. Projektet startade utifrån genomförda intervjuer med kvinnliga brukare som tyckte att miljön var lite svår och skrämmande först vilket fick många att vända sig till andra sysselsättningar. Det nya projektet är förlagt till tisdagskvällar och då får endast kvinnor vistas i lokalen.

Förvaltningen för en könsuppdelad statistik över besökare inom våra öppna mötesplatser för unga och seniorer. Vi ser att andelen flickor som besöker våra fritidsgårdar är hög. Det bekräftas också av Stockholmsenkätens resultat, där Farsta är den stadsdel med högst andel flickor som uppger att de regelbundet besöker fritidsgårdar. Vår egen analys visar att de fritidsgårdar där medarbetarna har störst medvetenhet om jämställdhetsfrågor också har högst andel flickor bland besökarna. Våra öppna mötesplatser för seniorer lockar en allt högre andel män.

Förvaltningen för även en könsuppdelad statistik över deltagare och utvärderingar av lovaktiviteter och Sportscomp. Vi har 2020 en jämn fördelning av flickor och pojkar som deltar.

I Stockholmsenkätens resultat noterar förvaltningen oroväckande trender bland flickor. Vi har beställt en ytterligare analys för att bättre förstå resultatet för Farstas flickor.

Inom ramen för förvaltningens arbete med parker och offentliga platser finns en strävan att förbättra den upplevda tryggheten. Vi har under hösten låtit anlita en grupp gymnasieflickor i Fagersjö för att ta deras hjälp i förståelsen av utmaningen med upplevd trygghet i deras närområde. Deras resultat ska presenteras 2021.

Förvaltningen tar årligen fram en jämställdhetsrapport från Jämix som vi analyserar för att se vilka åtgärder vi behöver vidta. Vi har gjort löneanalys utifrån kön, ålder, anställningsår samt arbetar med kompetensbaserad rekrytering. Vi gör jämställdhetsanalyser i våra tjänsteutlåtanden och har infört att jämställdhetsanalyser ska göras inför alla organisationsförändringar.

Inom äldreomsorgens enheter används resultatet av den årliga brukarundersökningen som underlag för att identifiera eventuella skillnader i omsorgen av män och kvinnor. Varje enhet tar fram en handlingsplan med eventuella åtgärder utifrån resultat, där bland annat jämställdhetsperspektivet tillämpas. En övergripande jämställdhetsanalys görs även i samband med verksamhetsberättelsen. Eventuella åtgärder och förändrade arbetsätt tas fram i samband med verksamhetsplanen.

Resultaten av de årligt återkommande brukarundersökningarna analyseras och i de fall, det finns skillnader som går att härleda till kön, analyseras skillnaderna extra noggrant, varefter åtgärder vidtages för att säkerställa att jämställdhet ska råda oberoende av könstillhörighet.

Den analys som beställarenheten har genomfört avseende myndighetsutövning, kan inte påvisa skillnader avhängigt könstillhörighet det vill säga resultatet av analysen visar att aktuell lagstiftning inklusive stadens riktlinjer tillämpas konsekvent oberoende av könstillhörighet.

Konsekvenser av Covid-19-pandemin

På grund av pandemin ser förvaltningen ökade personalkostnader, sjuklönekostnader, vikariekostnader och konsultkostnader. Målen för sjukfrånvaro kommer på grund av pandemin inte att nås för förvaltningen som helhet. Det gäller flera verksamhetsområden, men äldreomsorgen har drabbats hårdast. Verksamheterna har också ökade kostnader för skyddsutrustning, arbetskläder m.m., huvudsakligen inom verksamhetsområdena äldreomsorg och funktionsnedsättning. Vidare har kostnader ökat för städning, som nu sker i ökad frekvens och omfattning. Enheter som innan pandemins utbrott arbetade med åtgärder för en budget i balans har behövt fokusera på att bedriva kärnverksamhet, vilket i flera fall inneburit att arbetet

för en budget i balans senarelagts.

Efter beslut från stadens krisledningsnämnd har förvaltningen förberett för 24 särskilda vårdplatser i tomställda lokaler vid Edö vård- och omsorgsboende i samarbete med Region Stockholm. Beredskap har funnits, men verksamheten har avvecklats. Förvaltningen har med anledning av detta haft kostnader för bland annat hyra, inredning, inventarier, städ, kost, sophämtning och personal.

På uppdrag av krisledningsnämnden har förvaltningen även startat ett korttidsboende, också det i lokaler på Edö, med en kapacitet på 55 platser som en gemensam resurs för stadens stadsdelsförvaltningar. Målgruppen för dessa platser var äldre personer smittade med covid-19. Detta korttidsboende avvecklades den 30 juni 2020. Den 7 december 2020 öppnade ett korttidsboende i delar av lokalerna för Postiljonens vård- och omsorgsboende, även detta som en gemensam resurs för stadens stadsdelsförvaltningar. Målgruppen är densamma som för korttidsboendet på Edö.

Även medarbetare på central förvaltning är berörda av pandemin. Inte minst stödfunktioner inom ekonomi, HR och kvalitet är påverkade och har behövt omprioritera sina arbetsuppgifter, vilket inneburit att ekonomiuppföljning och utvecklingsarbeten under en tid blivit lidande. Planerade projekt, aktiviteter och insatser har pausats. Utbildningar, workshops och aktiviteter har ställts in. Denna produktivitetsminskning förvärrades av att stora personalresurser avsattes till arbetet med de särskilda vårdplatserna och korttidsboendet på Edö som inrättades under våren.

Den pågående pandemin har påverkat förvaltningens ekonomi och har gjort det ekonomiska läget under året svårbedömt. Den extraordinära situation har medfört förändringar i kostnadsnivåer som inte påminner om ett normalt år och har varit svåra att förutse. Statliga ersättningar har utbetalats för kostnader relaterat till hög sjukfrånvaro. En del av de merkostnader som uppstått i verksamheterna till följd av pandemin har förvaltningen fått ersättning för. De statliga ersättningarna har varit avgörande för att klara årets resultat.

Äldreomsorgen

Medarbetarna har följt rådande riktlinjer och rekommendationer från Folkhälsomyndigheten gällande symtom vilket har lett till att personalfrånvaron periodvis ökat markant. Verksamheten har anpassat och ställt om arbetssätten utifrån riktlinjer och rutiner och haft en hög flexibilitet i fördelningen av personal inom enheterna. Enhetschefer har även under perioder haft en utökad tjänstgöring.

I samband med utbrottet av covid-19-pandemin var det initialt stora personalbortfall och även under andra perioder av pandemin vilket har resulterat i en högre sjukfrånvaro än föregående år. Den utmanande personalsituationen har under året medfört ett stort behov av att introducera flertalet nyrekryterad personal på enheterna. En utvärdering har skickats till samtliga nyrekryterade där resultatet visade att de var nöjda med introduktionen och att de fått den information de behövde för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.

Arbetsförhållandena har periodvis varit ansträngda för personalgrupper inom äldreomsorgen. Kris- och uppföljningssamtal har erbjudits personal för att bearbeta upplevelser och känslor i samband med Covid-19 pandemin. Krisstödet har erbjudits i samverkan med förvaltningens Familjestödsenhet.

Enheterna inom avdelningen har utifrån rådande omständigheter med Covid-19 kontinuerligt undersökt och riskbedömt arbetsmiljön samt upprättat handlingsplaner med åtgärder som följts upp. Enheternas undersökningar och riskbedömningar med tillhörande handlingsplaner har genomförts på såväl individnivå som enhetsnivå. Vidare har enheterna arbetat utifrån gällande

beredningsplaner för bemanning som innefattar åtgärder som vidtas vid omfattande personalfrånvaro.

Inom beställarenheten äldreomsorg har flertalet medarbetare arbetat på distans under perioden med anledning av Covid-19 pandemin.

Periodvis under året har beslut om besöksförbud varit gällande för vård- och omsorgsboenden. Majoriteten av planerade aktiviteter inom avdelningens enheter har pausats, förändrats eller inte kunnat genomföras.

Åtgärder och planering för ökad kontinuitet inom hemtjänsten har inte kunnat fullföljas.

Goda arbetsvillkor

I samband med utbrottet av covid-19-pandemin var det initialt stora personalbortfall och även under andra perioder av pandemin vilket har resulterat i en högre sjukfrånvaro än föregående år. Den utmanande personalsituationen har under året medfört ett stort behov av att introducera flertalet nyrekryterad personal på enheterna. En utvärdering har skickats till samtliga nyrekryterade där resultatet visade att de var nöjda med introduktionen och att de fått den information de behövde för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.

Arbetsförhållandena har periodvis varit ansträngda för personalgrupper inom äldreomsorgen. Kris- och uppföljningssamtal har erbjudits personal för att bearbeta upplevelser och känslor i samband med Covid-19 pandemin. Krisstödet har erbjudits i samverkan med förvaltningens Familjestödsenhet.

Äldreomsorgsenheterna har utifrån rådande omständigheter med Covid-19 kontinuerligt undersökt och riskbedömt arbetsmiljön samt upprättat handlingsplaner med åtgärder som följts upp. Enheternas undersökningar och riskbedömningar med tillhörande handlingsplaner har genomförts på såväl individnivå som enhetsnivå. Vidare har enheterna arbetat utifrån gällande beredningsplaner för bemanning som innefattar åtgärder som vidtas vid omfattande personalfrånvaro.

Inom beställarenheten äldreomsorg har flertalet medarbetare arbetat på distans under perioden med anledning av Covid-19 pandemin. Majoriteten av beställarenhetens hembesök har också ställts in under året vilket bland annat kan ha inneburit att missförhållanden och våld i nära relation riskerat att inte uppmärksammas i samma utsträckning. Utredningar och uppföljningar har genomförts per telefon med den äldre och genom kontakt med utförare.

Den enkätundersökningen som beställarenheten planerat att genomföra under hösten 2020 i syfte att undersöka hur de äldre upplever sig delaktiga, lyssnade på och utredningen som helhet har inte kunnat genomföras mot bakgrund av att hembesök ej genomförts i större utsträckning under året. För att nå en ökad rättssäkerhet har beställarenheten under året genomfört ärendedragningar flera gånger i veckan då ansökningar diskuterats av biträdande enhetschef och handläggare. Vidare har tidsschabloner setts över av både biståndshandläggare och biträdande enhetschef vid beviljande av hemtjänstinsatser för att säkerställa likställighet i biståndshandläggningen.

Med anledning av den pågående pandemin har ett förstärkningsteam upprättats inom hemtjänsten. Teamet består av särskilt utsedd personal som endast har besökt kunder med misstänkt eller konstaterad smitta.

Ekonomiska konsekvenser Äldreomsorg

Beläggningsgraden för vård- och omsorgsboenden för utförare i egen regi har minskat stort under våren, vilket medfört stora intäktsbortfall. Utförandegraden inom hemtjänsten har varit lägre än normalt under våren, mycket på grund av att många brukare pausat eller minskat sina

timmar. Inom hemtjänsten har också arbetet med förstärkningsteam medfört ökade personalkostnader då enskild personal avsatts endast för ett fåtal kunder med misstänkt eller konstaterad smitta. Sjukfrånvaron har varit hög samtidigt som behovet av bemanning har varit mycket stort. Kostnaden för mertid, övertid etcetera har varit stor under hela året, men till viss del kompenseras av statlig ersättning för sjuklön under månaderna april till december. Kostnader för skyddsutrustning och förbrukningsmaterial har ökat kraftigt. Beställarenheten ser minskade kostnader då antalet placeringar minskat markant jämfört med budget samt och utförandegraden i hemtjänsten minskar.

Funktionsnedsättning

Verksamheterna har upprättat och följt beredskapsplaner för att kunna förebygga och hantera situationer med smittade brukare och personal. De har haft stort fokus på att ha fungerande och tydliga hygienrutiner, tillräcklig bemanning för att klara akutlägen och betryggande tillgång till skyddsutrustning. Vissa verksamheter har också vidtagit särskilda åtgärder för att minska smittspridning, bland annat har man varit särskilt restriktiva när det gäller externa besökare med anledning av att flera brukare vid boendet tillhör riskgrupp.

Dagliga verksamheterna i staden har varit stängd från början av april till och med maj och öppnades successivt i början av juni månad. Personalen vid förvaltningens egna dagliga verksamheter, Höken, Lilla och Stora Edsvalla arbetade under denna period i LSS-boendena för att aktivera brukarna under dagtid måndag till fredag. Även personer som bor hos föräldrar eller eget boende erbjöds enskilda aktiviteter av personalen från daglig verksamhet. Positiv respons har kommit från brukare och anhöriga om att det fungerat mycket bra under stängningstiden, det har även stärkt samarbetet mellan LSS-boende och daglig verksamhet. Ett av gruppboendena har även haft ett samarbete med kulturförvaltningen i arbetet med att aktivera brukarna som inte kunde gå på sin dagliga verksamhet. Brukarna fick se en minicirkusföreställning som anordnades utomhus i boendets trädgård.

Genomförandet av grundutbildningen Pedagogiska ramverket för alla anställda inom funktionsnedsättningsområdet fick skjutas upp med anledning av pandemin men har kunnat genomföras under hösten utifrån ett mer digitalt upplägg. Anordnandet av utbildningen har skett i nära samarbete med Skärholmens stadsdelsförvaltning.

Ekonomiska konsekvenser Funktionsnedsättning

Personal anställda inom den kommunala dagliga verksamheten har täckt upp inom verksamheter med behov av personal, vilket bland annat minskat övertidskostnaderna för förvaltningen. Antal resor till och från daglig verksamhet har minskat kraftigt jämfört med 2019 vilket leder till minskade kostnader.

Individ och familjeomsorg

Ekonomiska konsekvenser Individ och Familj

Inom individ- och familjeomsorgen har kostnader för placeringar ökat vilket främst beror på förlängda placeringstider då man inte kunde flytta personer till en annan placering. Statens institutionsstyrelse har under våren meddelat att de har 8-10 veckor väntetid på grund av Corona. Detta innebär hittills en ökning på ca 70 tkr för en placering där man inte kan flytta från akutavdelning till behandlingsavdelning.

Kostnader för ekonomiskt bistånd relaterar direkt till arbetsmarknad och konjunktur, vilka i sin tur präglas starkt av pandemins utveckling. Uppsägningar och ökad arbetslöshet medför stora osäkerheter om utvecklingen av behovet av ekonomiskt bistånd. Sweco prognostiserar ökning av

antalet hushåll med ekonomiskt bistånd med två olika scenarier med 5,2 eller 7,1 procents ökning av hushåll, vilket för Farstas del skulle innebära en ökning från 737 hushåll, till 775 eller 789 hushåll. Medelbidrag prognostiseras vara cirka 7,5–7,7 mnkr per månad. Prognos för 2021 är 872 hushåll.

De tilltänkta arbetsplatserna inom äldre- och barnomsorg kunde inte ta emot feriearbetare under sommarlovet vilket ledde till att man behövde leta efter andra alternativ och köpa in externa platser. Det ledde till ökade kostnader för feriearbete.

Dessutom har det varit svårare att hitta arbetstillfälle för Stockholmsjobbare vilket leder till att färre personer kunde erbjudas anställning.

Förskola

Under året har förskolan haft en mycket hög sjukfrånvaro på grund av rådande pandemi. Många barn har dessutom varit frånvarande. Kompetensutvecklingsinsatser för pedagoger har uteblivit och vi planerar för att genomföra dessa under 2021. Under hösten har verksamheten utomhus försvårats av att det blivit allt mörkare och barnen har också undervisats i små grupper inomhus. Dialogen med vårdnadshavare har anpassats till rådande läge och den dagliga lämnningen och hämtningen har skett utomhus. Barnen hämtas och lämnas sedan i höstas vid förskolegårdens grind. Samtal och föräldramöten har kunnat genomföras digitalt samt vid behov vid fysiska möten med corona-säkrat avstånd.

Ekonomiska konsekvenser Förskola

Verksamheten hade i början av pandemin något minskade kostnader för vikarier och inhyrd personal till följd av färre barn på förskolorna. Över tid ökade barngrupperna på nytt samtidigt som vissa enheter fortsatt drogs med högre sjukfrånvaro än vanligt. Kostnaden för sjukfrånvaron täcktes dock av den statliga sjukfrånvaroersättningen medan det för vissa enheter var svårt att få tag i tillräckligt med vikarier. Detta ledde i sin tur till minskade personalkostnader på totalen och att många förbättrade sin ekonomi i förhållande till tidigare prognoser och den ursprungliga budgeten för 2020.

Stadsmiljö, trygghet och prevention:

På grund av hög sjukfrånvaro hölls vissa fritidsgårdar stängda vissa kvällar. Flera fritidsledare har då istället ”fältat” i samverkan med ordinarie fältassistenter i syfte att öka vuxennärvaron ute i stadsdelarna. Helgsamverkan mellan olika aktörer varje fredag hölls utomhus och digitalt.

Föräldrastödsutbildningar har skjutits upp. Tillsynen av butiker som säljer folköl, tobak och cigaretter har inte hållit den takt som nämndens plan angav men totalt sett har nästintill alla butiker fått ett tillsynsbesök trots allt.

Vissa leveranser av utrustning till exempel belysningsarmatur blev försenade, vilket påverkade takten i våra investeringsprojekt. Publika invigningar av nya parker har ställts in.

Fler invånare har varit hemma sommar 2020, vilket har märkts på nedskräpning i parker och på badplatser.

Det lokala näringslivet beskriver en minskad efterfrågan, vikande orderingång och att affärer skjuts på framtiden. Flera har problem med att leverantörskedjorna inte fungerar. Utifrån samtal med ett tiotal lokala företag framkommer att handeln i de mindre lokala centrumen har haft en ökad kundtillströmning. Företagens åtgärder för att hantera krisen har omfattat korttidspermitteringar och tillfällig nedstängning av verksamhet. Ljuspunkterna är e-handel (elektronik), där några ser en ökad försäljning inom segmentet efter att ha tappat försäljning inom de traditionella försäljningskanalerna.

Barn, kultur och fritid

Från mars till oktober bedrevs all verksamhet inom parklekar, fritidsgårdar och öppna förskolor utomhus. Under hösten öppnade vi upp för inomhusverksamhet igen, men före jul stängdes all verksamhet, såväl inne som ute. Samma sak har gällt den öppna seniorverksamheten.

Mottagningar med barnavårdcentral på öppen förskola är pausat. Flera arrangemang som disco och konserter ställdes in. Nationaldagsfirande och midsommarfirande har ställts in. Alla lovaktiviteter har haft begränsningar i antalet deltagare/publik.

Ekonomiska konsekvenser barn, kultur och fritid

Den öppna fritidsverksamheten i Farsta har ökade kostnader för inköp av material för utomhusaktiviteter (bl.a. leksaker, vinterjackor till personal), engångsartiklar, handsprit, städ och liknande artiklar samt för bemanningen för att säkerställa öppethållande av verksamheterna. Vikarier och timanställda var inbokade innan besked om nedstängningen så personalkostnaden inte påverkats av detta.

Övrig verksamhet

Målen för sjukfrånvaro kommer på grund av pandemin inte att nås för förvaltningen som helhet.

Pandemin har drivit nytänkande och kreativitet. Förvaltningens medarbetare och chefer har visat flexibilitet, engagemang och lösningsfokus. Vi har sett annorlunda sätt att arbeta på, nya aktiviteter, digitala möten och nya samarbeten. Stadsdelsförvaltningen har också ökat sin aktivitet och kommunikation genom sociala medier, bland annat inom den öppna mötesplatsverksamheten.

Onlinemöten och utbildningar via Teams och Skype har utvecklats och sparat mycket arbetstid. Vissa typer av arbetsmöten har upplevts mer effektiva när de genomförs online.

Bedömning av nämndens interna kontroll

Tillräcklig

Analys

Farsta stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2020 varit tillräcklig.

Under 2020 har 13 kontroller utförts. I de flesta kontroller har kontrollanterna funnit någon form av avvikelser. Att avvikelser och utvecklingsområden kunnat identifieras tydligt gör att förvaltningen bedömer att det strukturerade riskanalysarbetet, prioriteringen av kontrollområden och genomförandet av kontroller fungerat väl och varit träffsäkert.

Under året har planering och genomförande av intern kontroll liksom övrig verksamhet påverkats av de omständigheter som uppstått till följd av pandemin, och arbetet försenades kraftigt under första halvåret. Enheter som innan pandemins utbrott arbetade med åtgärder för en budget i balans har behövt fokusera på att bedriva kärnverksamhet, vilket i flera fall inneburit att arbetet för en budget i balans senarelagts och därmed även den planerade kontrollen. De stödfunktioner inom ekonomi, HR och kvalitet som normalt utför internkontrollerna har behövt omprioritera sina arbetsuppgifter. Platsbesök har inte kunnat genomföras. De nya rutiner och former som upprättades 2019 för genomförande av kontroller, rapportering till förvaltningsledningen samt för planering och uppföljning av åtgärder, har dock implementerats under 2020 vilket underlättade en upphämtning under hösten. Trots svårigheter kunde de allra flesta kontroller utföras, men fem planerade kontroller har fått skjutas upp till 2021.

Se vidare bilaga "Uppföljning av intern kontroll".

Systematiskt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet med process- och dokumentstyrning, egenkontroller och riskanalyser har fortgått under året. Pandemin har dock medfört förändringar i både prioriteringar och arbetssätt. En del planerat utvecklingsarbete har inte kunnat genomföras, och utbildningar och workshops har ställts in. Samtidigt har en del av det tidigare systematiska kvalitetsarbetet kommit oss tillgodo. Inom äldreomsorgen har det arbete som gjordes under 2019 med strukturerade riskanalyser och egenkontrollplaner gjort det möjligt att nu följa upp på enhetsnivå vilka kontroller som gjorts avseende exempelvis följsamhet mot basala hygienrutiner.

Inom socialtjänstens myndighetsutövning för barn och unga har en inventering av rutiner och stöddokument genomförts och reviderade, kvalitetssäkrade dokument har gjorts tillgängliga och sökbara i förvaltningens dokumentbibliotek.

Två enheter arbetar med systematisk kvalitetsutveckling genom processmöten där ledningsgruppen inom avdelningen och medarbetare tillsammans bedömer inlämnade förbättringsförslag och genomför beslutade åtgärder. Arbetssättet bidrar till ökad medarbetardelaktighet och struktur för kontinuerlig verksamhetsutveckling.

Förvaltningens vuxenenhet har utvecklat sitt värdegrundsarbete med olika teman som bemötande, samarbete, respekt och professionalism. Utifrån ett mål om att verksamheten inte ska få några klagomål på sitt bemötande har man arbetat strukturerat med att förbättra möjligheterna för klienter att lämna synpunkter och utarbetat en mall för kollegial feedback. Aktiviteten med kollegial feedback har pågått under hela året och omfattar att man själv är med på ett besök med kollega och sedan har en kollega med sig på ett av sina egna besök och ger och får ta emot feedback över sitt arbete.

Inga klagomål avseende bemötande har inkommit till enheten under året.

Ett samarbete har inletts där Farsta genom ekonomi- och HR-funktion samordnar ett utvecklingsarbete tillsammans med Hägersten-Liljeholmen SDF, Skarpnäck SDF, Enskede-Årsta-Vantör SDF och Skärholmen SDF. Huvudfokus för samarbetet är jämförelser genom nyckeltal. Syftet är kollegialt lärande samt utökat samarbete mellan stadsdelsförvaltningar, samt mellan HR- och ekonomifunktioner, både inom och mellan stadsdelsförvaltningarna. Förhoppningen är att detta ska öka deltagande förvaltningars analysförmåga, vilket genererar bättre beslutsunderlag.

Utifrån utvecklingsbehov som framkommit genom arbetet med intern kontroll har en ny form för individuell uppföljning inom socialtjänsten startats upp. Aktiviteten är ett återkommande gemensamt forum för biträdande enhetschefer inom myndighetsutövning för diskussion om arbetssätt och strukturerad metod i uppföljning och egenkontroll för att få till ett mer likvärdigt arbetssätt mellan enheterna.

Särskilt fokus ligger på utvecklande av uppföljningsfiler som ska vara användbara för varje biträdande enhetschef samt utformande av egenkontroller som följs upp inför varje uppföljningsmöte med handläggarna. Detta leder till en än mer lärande organisation och är utvecklande för enheternas planering och utvärdering sam för medarbetarnas kompetensutveckling genom en mer strukturerad återkoppling av sitt arbete.

Klagomål och synpunkter

Under året har något färre klagomål och synpunkter än förväntat inkommit. Det är i nuläget svårt

att se vad det beror på, även om det förmodligen är relaterat till pandemin och de förändringar som det medfört i både kontakten mellan förvaltningen och invånarna och förväntningar på verksamheten.

Specifika klagomål, synpunkter och frågor som framförts kring förvaltningens respons till pandemin är:

- oro kring hur äldreomsorgen hanterar covid-19
- frågor kring besöksstopp på äldreboenden
- vårdnadshavare som önskar skjuta på inskolning
- anhörig som i det tidiga skedet av smittspridning och medföljande besöksförbud klagat på att det inte fanns Skype tillgängligt på enheten.
- klagomål på att sysselsättningsverksamheten på Studio.IT har öppet och därmed riskerar smittspridning
- många telefonsamtal till förskolorna med oro och frågor kring covid-19, med önskemål om vägledning och råd hur de skulle förhålla sig till att komma till förskolan.

Kategori av klagomål	Periodens Utfall T1	Periodens Utfall T2	Periodens Utfall T3	Totalt
Bemötande	9	8	16	33
Brister i rutiner/utförande av insats eller verksamhet	25	10	21	56
Utebliven/försenad insats eller aktivitet	20	17	27	64
Tillgänglighet	3	6	2	11
Kontinuitet (personal)	1	15	4	20
Bemannning	2	7	3	12
Kompetens	3	2	2	7
Brister i information (utebliven info, obegriplig info, etc.)	11	22	5	38
Felaktigt beslut	2	1	1	4
Mat och måltider	1	8	0	9
Den fysiska miljön	5	3	6	14
Annat (ange vad i rapporteringsvyn)	15	47	2	64
Klagomål som gäller hälso- och sjukvård	0	1	3	4
Teknik, verksamhetssystem och IT-relaterade frågor	5	12	15	32
Summa	102	159	107	368

Synpunktportalen hanterar klagomål, felanmälningar, förslag med mera från Farstabor rörande utemiljöer. Under perioden 1 januari fram till 18 december 2019 var antalet ärenden i synpunktportalen (Tyck till-appen) 962. För samma period 2020 har ärendena ökat kraftigt, till

1443 stycken. Samma trend rapporteras från flera andra stadsdelsförvaltningar. Det finns flera troliga orsaker till detta. Det ena är att fler invånare känner till och använder appen Tyck Till. En annan orsak är effekten av coronapandemin vilken innebär att ett avsevärt större antal människor har vistats i området under sommaren. Därtill använder vi alltmer själva appen som ett verktyg vid trygghetsinventeringar och liknande. Till exempel har ferieungdomar laddat ner appen för att rondera och felanmäla brister i stadsmiljön.

Kategori	2019	2020	Procentuell förändring
Beröm	16	25	56%
Felanmälan	332	573	73%
Fråga	213	420	97%
Idé	95	120	26%
Klagomål	306	305	0%
Totalsumma	962	1443	50%

Övrigt

Ej aktuellt

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör

Marcus Grönqvist
Avdelningschef

Bilagor

1. Blankettset - sdn18
2. Agressorrapport VB 2020 - ub031
3. Nyckeltal 2020
4. Patientsäkerhetsberättelse 2020 Farsta stadsdelsförvaltning
5. Uppföljning av intern kontroll Farsta stadsdelsnämnd
6. Slutrapport klimatinvest Träd
7. Slutrapport klimatinvest Växtbäddar 2
8. TRYGGHET Uppföljning av trygghetsinvestering Fagersjö Eljusspår
9. TRYGGHET Uppföljning av trygghetsinvestering Fri sikt i Farsta 2020
10. TRYGGHET Uppföljning av trygghetsinvestering genomförande Semlan och Starrmyran
11. Förskolerapport 2020 Farsta stadsdelsnämnd
12. Uppföljning av öppen fritidsverksamhet 2020

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2021-02-16
Marcus Grönqvist, Avdelningschef	2021-02-16